

Tilinpäätös 2021

Kaupunginvaltuusto 13.6.2022

Sisällysluettelo

	Sivu
Kaupunginjohtajan katsaus	1
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	
1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	4
1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	7
1.4 Kaupungin henkilöstö	10
1.5 Ympäristöasiat ja muut ei taloudelliset asiat	12
1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	16
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	19
3.2 Toiminnan rahoitus	23
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	26
5. Kokonaistulot ja -menot	28
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	29
6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
6.3 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	31
6.4 Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	31
6.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	34
6.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	35
6.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut	36
7. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	37
8. Talousarvion toteutuminen	
8.1 Käyttötalouden toteutuminen	43
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	117
8.3 Investointien toteutuminen	119
8.4 Rahoitusosan toteutuminen	125
8.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	126

	Sivu
9. Tilinpäätöslaskelmat	
9.1 Ylöjärven kaupungin tuloslaskelma	129
9.2 Ylöjärven kaupungin rahoituslaskelma	130
9.3 Ylöjärven kaupungin tase	131
9.4 Ylöjärven kaupungin konsernituloslaskelma	132
9.5 Ylöjärven kaupungin konsernin rahoituslaskelma	133
9.6 Ylöjärven kaupungin konsernitase	134
10. Tilinpäätöksen liitetiedot	
10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	137
10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	138
10.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	139
11. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	141
12. Tasetta koskevat liitetiedot	
12.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	145
12.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	149
13. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	152
14. Ympäristövastuut	155
15. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	157
11. Muut eriytetyt laskelmat	161
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista	163
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	165

Vuosi 2021 toteutui talousarviota positiivisempana

Vuonna 2021 toimintaa leimasivat erityisesti koronapandemian aiheuttamat toimenpiteet, kuntavaalit ja sote-uudistuksen käynnistyminen.

Koronatilanne aiheutti poikkeuksellisia toimenpiteitä erityisesti perusturvaosaston toiminnassa ja sivistystoimen palveluissa. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla rokotteiden heikko saatavuus ja deltamuunnos aiheuttivat kuormitusta perusturvaosastolle ja erikoissairaanhoidolle. Loppuvuonna puolestaan omikronmuunnos aiheutti laajoja sulkutoimia ja poikkeusjärjestelyjä. Valtio kuitenkin kompensoi kunnille taloudellisia menetyksiä merkittävästi, mikä osaltaan näkyi positiivisesti talousluvuissa.

Maanhankinnassa toteutettiin merkittävä maakauppa, jolla Teivon raviradan alue ympäristöineen hankittiin Ylöjärven omistukseen Tampereen kaupungilta. Keskeisimmät Teivo-Mäkkylän yleiskaava-alueen vielä rakentamattomat alueet ovat nyt Ylöjärven kaupungin hallussa jatkokehittämistä varten. Tälle alueelle onkin suunniteltu sijoittuvan useita tuhansia uusia asukkaita tulevina vuosina. Keskeisiä toteutuneita investointeja olivat Siltatien ja Siivikkalan asuinalueet. Talonrakennusinvestoinneissa Siltatien koulun urakoinnin kilpailutus saatiin valmiiksi. Rakennusjärjestys päivitettiin, mikä osaltaan sujuvoittaa lupakäsittelyitä jatkossa.

Ylikunnallisissa hankkeissa Ylöjärven kaupunki osallistui aktiivisesti mm. seudullisen raitiotien yleissuunnitelmaan, joka saatiin viimeisteltyä alkuvuonna. Työtä jatkettiin tarkentavalla yleissuunnittelulla, joka käynnistettiin syksyllä. Lähijunaliikenteen osalta osallistuttiin seudulliseen selvitystyöhön.

Uusi kaupunginvaltuusto käynnisti toimintansa alkusyksystä koronan vuoksi siirrettyjen kuntavaalien jälkeen. Valtuuston ripeään perehdytykseen panostettiin ja uusia viestinnän muotoja, kuten suorat lähetykset valtuuston kokouksista, otettiin käyttöön. Strategiatyö ja sen ohella kasvuohjelman laatiminen käynnistettiin. Kaiken kaikkiaan uusi valtuusto käynnisti toimintansa mallikkaasti.

Sote-uudistukseen valmistautuminen käynnistyi toden teolla kesällä. Siirtyvistä henkilöistä ja omaisuus-eristä kerättiin tietoja ja käynnistettiin jatkuvat YT-neuvottelut henkilöstön kanssa. Samanaikaisesti on käyty läpi toimenkuvia ja varauduttu uudenaikaiseen kaupunkiorganisaatioon ilman perusturvaosaston toimintoja.

Kokonaisuutena sekä kaupungin tulos että vuosikate toteutuivat molemmat talousarvioon nähden positiivisina. Asukaskohtainen lainamäärä nousi, mutta se on edelleen muihin kuntiin verrattuna suhteellisen alhainen. Väestönkasvu oli noin 180 henkilöä. Työttömyysaste laski alhaiselle tasolle, ja loppuvuodesta Ylöjärvellä voitiin alkaa puhua jo täystyöllisyydestä. Ylöjärven tulevaisuudennäkymät ovat kaiken kaikkiaan erinomaiset. Yhtenä osoituksena tästä on Ylöjärven neljäs sija WSP Finlandin tulevaisuuskuvertailussa, joka käsittää kaikki Suomen kunnat.

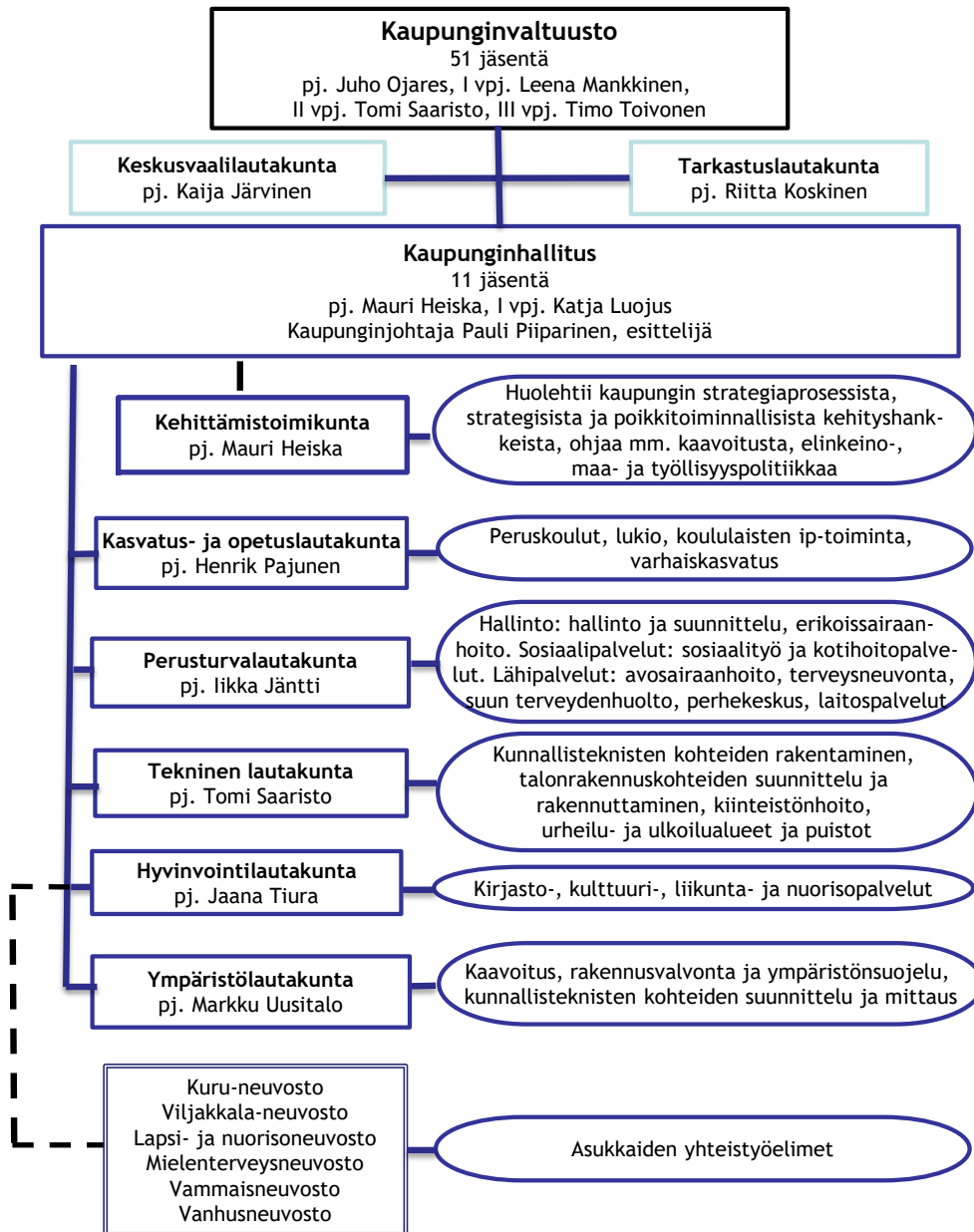
Haluan kiittää henkilöstöä ja päättäjiä hyvästä yhteistyöstä ja tapahtumarikkaasta vuodesta. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin.

Pauli Piiparinen
kaupunginjohtaja

1. Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Ylöjärven kaupungin toimielinorganisaatio 2021

Kaupunginvaltuusto 2021

Nimi	Puolue		
		Koski Panu	PS
		Koskinen Riitta	KESK
Puheenjohtaja		Kotiranta Mika	KOK
Ojares Juho	KOK	Kulmala Jenni	KOK
		Kytömäki Jussi	VIHR
I varapuheenjohtaja		Lehti Inga-Mari	PS
Mankkinen Leena	SDP	Leppänen Aki	VAS
		Lipsonen Tiia	VIHR
II varapuheenjohtaja		Listenmaa Sari	VIHR
Saaristo Tomi	PS	Luojus Katja	KOK
		Mäkinen Minna	SDP
III varapuheenjohtaja		Mäki-Ventelä Markku	PS
Toivonen Timo	VIHR	Nevala Yrjö	SDP
		Niemi Jari	PS
Jäsenet		Pajunen Henrik	PS
Ahonen Jussi-Pekka	SDP	Pelkonen Erja	PS
Alanen Nina	KD	Peltola Seppo	SDP
Alhamo Juha	PS	Pätäri Marika	KD
Haataja Peer	KOK	Rantanen Sami	KOK
Hakanen Teuvo	KESK	Ruuska Hannu	PS
Heikkilä Jaana	SDP	Sarvijärvi Minna	KESK
Heiska Mauri	PS	Savio Sami	PS
Itäpää Auvo	SDP	Sivonen Pekko	KESK
Jukantupa Anna	VAS	Stenman Päivi	SDP
Jäntti Iikka	KOK	Suvanto Pauliina	KOK
Jäppinen Karita	KOK	Talasmäki Johanna	VAS
Järvensivu Antti	KOK	Tienari Tapani	KOK
Kaasalainen Jouni	KD	Tiura Jaana	SDP
Kiiskinen Jenni	VIHR	Toikkonen Esa	KESK
Koivisto-Haataja Heidi	SDP	Tuominen Juha	PS
Kolehmainen Toni	PS	Uusitalo Markku	KOK

Kaupunginhallitus 2021

Nimi	Puolue	Jäsenet	
		Ahonen Jussi-Pekka	SDP
Puheenjohtaja		Haataja Peer	KOK
Heiska Mauri	PS	Heikkilä Jaana	SDP
		Kiiskinen Jenni	VIHR
I varapuheenjohtaja		Kotiranta Mika	KOK
Luojus Katja	KOK	Mäki-Ventelä Markku	PS
		Pelkonen Erja	PS
		Sarvijärvi Minna	KESK
		Stenman Päivi	SDP

Puoluejakauma 31.12.2021

	Valtuusto	Hallitus
PS	13	3
KOK	12	3
SDP	10	3
VIHR	5	1
KESK	5	1
VAS	3	-
KD	3	-
Yhteensä	51	11

Johtoryhmä 2021

kaupunginjohtaja	Jarkko Sorvanto 7.3.2021 asti, Pauli Piiparinen 12.1 lähtien (vs. 12.1-7.3, vt. 8.3-9.7)
kaupunkirakennejohtaja	Pauli Piiparinen 11.1 asti, vs. Jukka Nurmi 12.1 lähtien
hallintopäällikkö	Antti Pieviläinen, vs. Kirsi Riihioja 18.1-30.6
henkilöstöpäällikkö	Minna Kekarainen
kehitysjohtaja	Sari Soini, vt. Juha Liinavuori 1.1-31.7
sivistysjohtaja	Matti Hursti
talousjohtaja	Juha Liinavuori
terveys- ja sosiaalijohtaja	Anne Santalahti

1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen tilanne

Talouskatsaus perustuu valtiovarainministeriön taloudelliseen katsaukseen 12/2021 sekä Kuntaliiton analyysiin kuntien tilinpäätösennusteista.

Vuonna 2021 BKT:n kasvu kiihtyy 3,4 prosenttiin. Koronapandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisäsi taloudenpitäjien epävarmuutta vuoden viimeisellä neljänneksellä. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti loivat edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla nostivat sekä vientiä että tuontia.

Työllisten määrä on lisääntynyt vuonna 2021 merkittävästi. Työllisiä oli lokakuussa 65 000 enemmän kuin vuosi sitten ja koko alkuvuonna määrä on lisääntynyt 2,1 % vuodentakaisesta. Työllisten määrä on kuitenkin suurempi vain määrä- ja osa-aikaista työtä tekevien palkansaajien keskuudessa. Jatkuvaa kokoaikatyötä tekevien määrä on vielä viime vuotta pienempi. Tehdyn työn eli työtuntien määrä lisääntyikin vain 0,4 %.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos kiihtyi yli 3 prosenttiin vuoden 2021 loppupuolella, vaikka vuoden 2021 inflaatio jäi 2,2 prosenttiin. Hintojen nousu on suurimmalta osalta seurausta energian hinnan noususta. Nestemäisten polttoaineiden hinnat ovat edelleen korkealla ja sähkön hinnan nousu on kiihtynyt edelleen. Myös tavaroiden hintojen nousu on alkanut näkyä inflaatiota kiihdyttävänä tekijänä pitkään jatkuneen hintojen laskun jälkeen.

Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino pienenee voimakkaasti vuonna 2021 edellisvuoden huomattavan suuresta alijäämästä. Julkista taloutta ovat vahvistaneet erityisesti talouskasvun ja työllisyyden kohenemisen tuottama ripeä vero- ja sosiaaliturvamaksutulojen

kasvu. Lisäksi talouden taantumana väistyminen on vähentänyt elvytys- ja tukitoimien tarvetta. Toisaalta koronapandemia kuormittaa yhä esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan heikkenevän noin 550 milj. euroa alijäämäiseksi. Valtion kuntatalouteen kohdistamat koronatukitoimet jatkuvat mittavina mutta pienempinä kuin vuonna 2020. Kulutusmenojen kasvu on kuitenkin vuoden 2021 aikana kiihtynyt, minkä on aiheuttanut muun muassa suojavarusteisiin ja koronaviruksen testaukseen käytettävien menojen kasvu, hallitusohjelman tehtävämuutokset ja kunta-alan palkankorotukset. Lisäksi epidemian aikana on kertynyt palvelu- ja hoitovelkaa, joiden purkaminen on aiheuttanut ylimääräisiä menopaineita. Hallitus on sitoutunut rahoittamaan kuntien uudet ja laajenevat tehtävät täysimääräisesti sekä kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille

Paikallishallinnon investoinnit ovat kasvaneet viimeiset 15 vuotta ja kasvu on ollut hyvin ripeää muutaman viime vuoden aikana. Maassamme on esimerkiksi uudistettu vilkkaasti keskussairaala-verkostoa. Menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista vuoteen 2023 saakka.

Valtiokonttori keräsi kunnilta tilinpäätösennusteita vuodelta 2021, jota Kuntaliitto jalosti ja analysoi. Arviot kerättiin kaikista Manner-Suomen kunnista. Vuoden 2021 tilinpäätösarvioiden valossa kuntatalous oli lähes tasapainossa toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna. Velan kasvu hidastui ja tulos oli oletusten mukaisesti noin puolitoista miljardia euroa positiivinen.

Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion myöntämät kertaluontoiset koronatuot ja verotulojen hyvä kehitys. Hyvällä tulokehityksellä pystyttiin kattamaan sinänsä voimakkaasti kasvaneet toimintakulut.

Toimintakulut kasvoivat 7,7 prosenttia vuonna 2021 (3 000 milj. euroa)

- Väestön ikärakenteen muutos lisäsi kuntien peruspalveluiden palvelutarvetta noin 0,3 %-yksikköä.
- Sanna Marinin hallituksen tehtävien laajennukset +112 milj. euroa
- Koronapandemian vuoksi Suomessa vallitsi poikkeusolot 1.3.-27.4.2021, minkä lisäksi alkuvuonna ja loppuvuonna asetettiin alueellisia rajoitustoimia. Rajoitustoimet ovat pienentäneet joitakin kuluja, mutta vähäisemmässä määrin kuin vuonna 2020. Hoitovelan arvioidaan kuitenkin kasvaneen yhä.
- Koronapandemian hoito on kasvattanut kuntien työvoimatarvetta ja lisännyt kuluja merkittävästi. Kasvua esimerkiksi palkoissa, palvelujen ja materiaalien ostoissa.
- Palkkaratkaisun sopimuskorotukset 1,8 % (+300 milj. euroa)
- Työmarkkinatuen kustannukset nousivat 12,5 prosentilla (+57 milj. euroa)
- Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut +0,3 %-yksiköllä (+60 milj. euroa)

Toimintatuotot kasvoivat 21,4 % (noin 2 000 milj. euroa). Kasvu selittyy käytännössä valtion myöntämällä korona-avustuksilla ja muilla kehityshankkeilla. Toiminnantuottoja sitä vastoin pienensivät varhaiskasvatusmaksujen alennus 1.8.2021 lähtien (-30 milj. euroa) ja sote-asiakasmaksulain uudistus noin 18 milj. eurolla vuonna 2021.

Kunnallisverotulot nousivat noin 2,3 prosenttia. Sekä työllisten määrä että palkkasumma kasvoivat. Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat peräti lähes 45 prosenttia. Koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin kertaluonteisesti 10 prosenttiyksiköllä. Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 14 prosenttia. Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä. Kiinteistöverot kasvoivat reilulla 12 prosentilla, lähinnä siksi, että kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin 200 milj. euroa kiinteistöveroä vuodelle 2021 puolelle.

Peruspalveluiden valtionosuudet laskivat kahdeksalla prosentilla lähinnä siitä syystä, että koronatukitoimet kohdennettiin valtionosuusjärjestelmän sijasta toiminnantuottojen avustuksina.

Seuraava taulukko sisältää kunnallistalouden kannalta keskeisiä kokonaistaloudellisia muuttujia.

<i>Muuttuja</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021*</i>
<i>(%-muutos)</i>				
Bruttokansantuote markkinahintaan	1,5	1,3	-2,9	3,4
Julkinen kulutus	1,6	2,0	0,5	3,3
Yksityinen kulutus	1,8	0,7	-4,7	3,0
Kuluttajahintaindeksi	1,1	1,0	0,3	2,2
Ansiotasoindeksi	1,7	2,1	1,9	2,3
<i>%-yksikköä</i>				
Työttömyysaste (Tilastokeskus)	7,4	6,7	7,7	7,6
Veroaste BKT:sta	42,4	42,2	42,2	43,5
Julkisyhteisöjen menot BKT:sta	53,4	53,2	57,3	55,9
Julkisyhteisöjen bruttovelka BKT:sta	59,6	59,5	69,5	67,7
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,6
10 vuoden korko, %	0,7	0,1	-0,2	0,1

*) ennuste, Valtiovarainministeriö taloudellinen katsaus 12/2021

Pirkanmaan talousalueen kehitys

Tampereen ja sen kehyskuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi) asukasmäärä ylitti 31.12.2021 Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 400 000 asukaan rajan. Alueella oli vuoden lopussa 403 145 asukasta ja määrä kasvoi 1,3 prosentilla eli 5 088 asukkaalla. Väestönkasvu oli suhteellisesti suurinta Pirkkalassa 2,0 prosenttia. Seuraavaksi ripein kasvu oli Vesilahdella (1,6%) ja Lempäälässä ja Tampereella (1,4%). Ylöjärvellä kasvu oli 177 henkilöä eli 0,5 prosenttia. Kasvu oli aiempaa vuotta suurempaa ja esimerkiksi tontinluovutussuunnitelmiin pohjautuvat laskennalliset ennusteet näyttävät, että lähtökohdat lähivuosien entistä voimakkaammalle asukasmääräkasvulle Ylöjärvellä ovat hyvät.

Koko maan väestömäärä lisääntyi 0,3 prosentilla ja Helsingin seudun väestö 0,8 prosentilla.

Työttömyysaste Pirkanmaalla oli 9,6 prosenttia. Vastaavasti koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 10,5 prosenttia. Työttömien määrä väheni Pirkanmaalla 9 103 henkilöllä. Jatkuvasti avoinna olevien työpaikkojen suuri määrä kertoo työvoiman tarpeen merkittävästä kasvusta. Avoimia työpaikkojen määrä kasvoi ennen kaikkea keski-asteen koulutuksen omaavien joukossa. Tilanne oli siinä mielessä hyvä, että työttömien työnhakijoiden määrä 2021 joulukuussa oli samaa luokkaa kuin vuoden 2008 joulukuussa, jolloin taloudessa oli selvä nousukausi.

Pirkanmaan talous toipui hyvin koronapandemian aiheuttamista negatiivisista talousvaikutuksista. Kaikkien toimialojen liikevaihto kasvoi 7,3 prosenttia vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana. Teollisuuden liikevaihto kasvoi 7,3 prosenttia ja teollisuuden viennin muutos oli 8,5 prosenttia. Suurinta kasvu oli kaupan ja palveluiden toimialalla. Näiden eräät sektorit kasvoivat peräti reilut 60 prosenttia.

Tampereen kauppakamarin lokakuussa 2021 tekemä yritysbarometri kertoo, että vastanneista yrityksistä 56 prosenttia arvioi liikevaihtonsa kasvavan seuraavan kuuden kuukauden aikana, kun

syksyllä 2020 määrä oli 22 prosenttia. Liikevaihdon arvioi säilyvän ennallaan 56 prosenttia vastaajista, ja pienenevän 7 prosenttia. Vuonna 2020 vastaavat prosentit olivat 44 ja 34.

Pirkanmaan pk-yrittäjien yleiset suhdannenäkymät niin liikevaihdon, kannattavuuden ja investointien arvon kehityksestä ovat myönteisempiä kuin koko maassa yleisesti. Kasvun hidasteissa Pirkanmaan osalta huomio kiinnittyy erityisesti työllistämiseen liittyviin kysymyksiin, osaavan työvoiman saatavuus koetaan merkittävämpänä työllistämisen ja yrityksen kasvun esteenä kuin vuosi sitten. Tiedot käyvät ilmi Suomen Yrittäjien, Finnveran ja työ- ja elinkeinoministeriön teettämästä Pk-yritysbarometrista, joka julkaistiin helmikuussa 2022. Aineisto barometriin on kerätty joulukuun 2021 ja tammikuun 2022 välisenä aikana. Pk-yritysbarometri julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Se kuvaa kattavasti pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Työllisyys

Vuoden 2021 lopussa Ylöjärven työttömyysprosentti oli 6,4. Työttömiä työnhakijoita oli 1029, joista alle 25-vuotiaita oli 108. Edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta työttömien määrä vähenyi 585 työttömällä. Työttömyys laski sekä vanhemmissa että nuoremmissa ikäluokissa, ainoastaan pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi hieman. Tilanteen paranemiseen vaikutti taloudellisen kasvun lisäksi myös Pirkanmaan työllisyydenhoidon kuntakoikeilun tehostetun lähipalvelumallin toteuttaminen 1.3.2021 alkaen.

Koko vuoden ajan paikallista asiakastyötä häiritsivät erilaiset koronapandemian takia annetut rajoitteet ja toimintatapojen muutokset.

	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	Muutos 2021/ 2020
Työttömät työnhakijat	1 293	1 067	1 104	1 614	1 029	-585
Alle 25-vuotiaat	149	140	133	176	108	-68
Yli 50-vuotiaat	535	438	427	616	457	-159
Pitkäaikaistyöttömät	405	210	205	320	333	13
Työttömyysaste, %	8,2	6,7	7,0	10,1	6,4	-3,7
Pirkanmaa, työttömyysaste, %	11,7	9,3	9,9	13,4	9,6	-3,8
Koko maa, työttömyysaste, %	11,2	9,7	9,8	13,6	10,5	-3,1

Taulukko: Työttömyyden kehitys Ylöjärvellä (ELY-keskus)

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Muutokset toiminnassa

Koronapandemiolla oli edelleen monia vaikutuksia Ylöjärven kaupungin toimintaan ja talouteen vuonna 2021. Toiminnassa noudatettiin aluehallintoviranomaisten ja Pirkanmaan koronanyrkin antamia ohjeita ja suosituksia. Pandemian välittömät vaikutukset näkyivät selvimmin sosiaali- ja terveystalouden toiminnoissa.

Ylimääräistä henkilökuntaa jouduttiin palkkaamaan, jotta selvittiin merkittävästi kasvaneesta palveluiden kysynnästä, jotka liittyivät sairastumiseen, koronatestaukseen, jäljitykseen ja koronakotuksiin. Hoitohenkilökunnan työpanosta jouduttiin siirtämään enemmän kiireellisen hoidon toteuttamiseen. Samanaikaisesti kiireettömässä hoidossa kysyntä kasvoi, kun edellisenä vuotena

kasvaneita kiireettömän hoidon jonoja pyrittiin purkamaan. Hoitoon pääsyä joutui odottamaan aikaisempaa pidempään. Koronapandemian aikana mielenterveyspalvelujen kysyntä kasvoi selvästi, mikä näkyy asiakasmäärien kasvuna. Pandemiaan liittyvät ohjeet ja rajoitukset aiheuttivat ikääntyneiden palveluissa merkittäviä uudelleen järjestelyitä.

Koronapandemian vaikutukset vapaa-aikapalveluihin olivat merkittävät myös vuonna 2021. Urheilutalo ja kulttuuritilat olivat suljettuina osan vuodesta. Nuorisotilat ja kirjastot olivat avoinna tietyin rajoituksin sekä kirjastoauto oli osan vuodesta kokonaan poissa käytöstä. Kokoon-tumisrajoitukset aiheuttivat sen, että lukuisia tapahtumia ja harrasteryhmiä peruttiin.

Kaiken kaikkiaan toimintojen järjestäminen terveysturvallisesti vaati huomattavan määrä suunnittelua ja ylimääräistä työpanosta. Poissaolot lisääntyivät ja henkilöstön kuormitus kasvoi. Yleisesti pyrittiin turvaamaan välttämätön perustoiminta ja kiireetöntä ja ei-välttämätöntä toimintaa vähennettiin tai siirrettiin eteenpäin.

Eduskunta hyväksyi sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti vahvisti ne 29.6.2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Uudistus on kunnille erittäin iso muutos sekä toiminnallisesti, että taloudellisesti. Ylöjärven kaupungin henkilöstöstä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen noin 650 henkilöä. Sote ja pelastointaan liittyvät sopimukset ja irtaimisto siirtyvät myös hyvinvointialueelle. Ko. toimintaan liittyvistä liittyvistä tiloista tehdään vuokrasopimukset. Tämän hetkisten arvioiden mukaan Ylöjärven nettotoimintamenot yli puolittuvat. Siirtyvien nettomenoja vastaavasti kuntien verotuloja ja valti-onosuuksia leikataan.

Sote-siirron valmistelutyö aloitettiin heti lainsäädännön varmistuttua ja sitä jatketaan koko vuosi 2022.

Ylöjärven kaupunki teki vuonna 2021 merkittävän maakaupan. Ylöjärvi osti Tampereen kaupungilta noin 100 hehtaarin maa-alueen kaupungin eteläosasta Teivosta. Kauppahinta oli seitsemän miljoonaa euroa. Aluetta on tarkoitus kehittää asumisen ja sitä tukevien palvelutoimintojen monipuoliseksi kerrostalovaltaiseksi alueeksi. Teivon maakunnallisesti arvokkaat harjualueet tullaan säilyttämään virkistyskäytössä. Teivon alueen kehittäminen tukee seudullisia tavoitteita ja yhte-näisen kaupunkirakenteen muodostumista Länsi- Tampereen ja Ylöjärven eteläosan välille. Se tu-kee myös osaltaan mahdollista Tampereen kaupunkiraitiotien laajenemista Lielahdesta Ylöjär-velle.

Merkittävä hallinnollinen muutos tuli voimaan 1.8.2021, kun asukaslautakunta ja vapaa-aikalau-takunta yhdistettiin hyvinvointilautakunnaksi ja hyvinvoinnin edistäminen siirtyi vapaa-aikapalve-luiden yhdeksi tehtäväalueeksi. Samalla sivistyslautakunnan nimi muutettiin kasvatus- ja opetus-lautakunnaksi.

Muutokset tuloperusteissa

Valtion kunnille myöntämää koronatukea kohdennettiin kunnille yhteisöveron jako-osuutta ko-rottamalla. Yhteisöverotuotot kasvoivatkin selvästi vuodesta 2020 ja ylittivät myös alkuperäisen talousarvion mukaisen odotteen.

Osan koronatukitoimista valtio suuntasi kunnille valtionavustuksina edellisen vuoden valtion-suuksien sijasta.

Kiinteistöveron osalta viime vuosi oli taas odotettua heikompi. Heikompi kehitys johtui siitä, että kiinteistöverotus vuonna 2020 siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Näin ollen verovuoden 2021 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta vuoden 2022 tammi-helmikuun aikana erääntyy noin 10 prosenttia, euroina reilu 190 miljoonaa. Verohallinnon arvio loppukesästä oli, että vain noin 5 % erääntyisi maksuun kuluvana vuonna.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.8.2021 siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 31 prosenttia. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennetaan siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu on 40 prosenttia aiemman 50:n sijaan nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Oleellisemmat poikkeamat talousarvioon

Ylöjärven kaupungin talousarvio sitoo hallintokuntia toimielimittäin. Kaikki toimielimet ovat netobudjetoituja, mikä merkitsee sitä, että toimielimiä sitoo valtuustoon nähden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate.

Muutostalousarvioita tehtiin kaksi vuonna 2021. Ensimmäisessä, kesäkuussa valtuustossa hyväksytyssä, käyttötalouden määrärahoja lisättiin nettona 6,7 miljoonaa euroa. Lisästarve aiheutui lähes kokonaan perusturvalautakunnan menojen kasvusta. Kunnallisverojen positiiviset näkymät huomioitiin korottamalla verotuloarviota. Yhteisöverojen tuloarviota korotettiin myös. Taustalla parempiin kertymäodotuksiin oli koronatukitoimena tehty jako-osuusmuutos. Muutostalousarvio sisälsi myös arvion valtion tulevista koronatuista. Kaiken kaikkiaan tulopuolen eriä budjetoitiin lisää alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 8,2 miljoonaa euroa. Muutostalousarvio paransi vuosikatetta noin 1,5 miljoonalla eurolla.

Toisessa, valtuuston joulukuussa, hyväksymässä muutostalousarviossa perusturvalautakunnalla oli edelleen tarve lisämäärärahoihin. Tulopuolella maanmyyntituloarviota ja koronatukiarviota korotettiin, hyvinvointilautakunnan tuloarviota pienennettiin, kunnallisvero- ja yhteisöverotuloarviota korotettiin ja kiinteistöverotuloarviota laskettiin. Muutostalousarvio heikensi vuosikatetta noin 600 000 eurolla.

Verrattuna muutettuun talousarvioon ylittyivät nettomenot perusturvalautakunnassa 1,3 miljoonalla eurolla, kasvatus- ja opetuslautakunnassa 0,4 miljoonalla eurolla sekä teknisessä lautakunnassa 0,2 miljoonalla eurolla. Ylitysten syitä on analysoitu jäljempänä talousarvion toteutumisen osiossa. Muutostalousarvion jälkeinen verotulojen tuottoarvio ylitettiin lopulta miljoonalla eurolla lähinnä kunnallisveron positiivisen kehityksen johdosta.

Toiminnan ja talouden muutokset, joita ei ole otettu huomioon talousarviossa 2022

Venäjä käynnisti 24. helmikuuta 2022 sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaan. Aseiden ohella sota-toimia käydään myös muilla rintamilla, kuten informaation levityksessä.

Sodan vaikutuksia Suomeen on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida luotettavasti, koska sen kestosta ja lähikuukausien tapahtumista ei voi sanoa mitään varmaa. Sota kuitenkin väistämättä pienentää aikaisemmin ennustettua talouskasvu-uraa. Venäjän taloudelle asetettujen sanktioiden negatiiviset vaikutukset ulottuvat myös Suomeen, erityisesti niihin yrityksiin, jotka eivät löydä raaka-aineelleen, tuotteilleen tai palveluilleen korvaavia markkinoita.

Sota näkyy energia- ja raaka-ainemarkkinoilla välittömästi hintojen nousuna, kun muiden kuin Venäjän tuottamien raaka-aineiden kysyntä ylittää nopealla aikavälillä tarjonnan. Raaka-aineiden ja yritysten tuotantokustannusten nousu välittyy nopeasti kuluttajahintoihin ja inflaatioon, jonka pitkäkestoinen kasvu heikentää kuluttajien ostovoimaa ja vähitellen myös yksityistä kulutusta. Jos inflaatiopaineet välittyvät myös palkankorotusten tasoon, palkkainflaatiosta voi syntyä itseään ruokkiva kierre.

Hintojen nousuakin suurempi vaikutus kulutukseen ja investointien kehitykseen voi syntyä sodan aiheuttamasta epävarmuudesta, tulevaisuudenuskon heikentymisestä, eristäytymisestä ja maa-riskistä, joka liittyy Suomen ja Venäjän maantieteelliseen läheisyyteen ja tiiviisiin talouskytköksiin. Epävarmuuden lisääntyminen näkyy jo maaliskuun alun luottamusindikaattoreiden lukemissa sekä lukuisten investointihankkeiden pysäyttämässä.

Sodan leviäminen muihin maihin on riski, johon pitää varautua. Myös Venäjän yhteiskuntarakenteen nopeisiin muutoksiin ja mahdolliseen pakolaistulvaan Venäjältä on varauduttava.

Hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen. Ensimmäiseksi vaikutukset näkyvät menopaineina lähinnä valtiontaloudessa: uusina puolustustoimintaan, turvallisuuteen, varautumiseen ja maahanmuuttoon liittyvinä määrärahatarpeina.

Myös kuntien huoltovarmuuteen, häiriöihin ja hybridivaikuttamiseen liittyvä varautumistoiminta on tarkistettava. Kunnille aiheutuu menopaineita myös ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden tai tilapäisen suojelun direktiivin perusteella maahan tulleiden henkilöiden palveluiden, kuten terveyspalveluiden, varhaiskasvatuksen tai opetuksen, järjestämisestä. Jos Venäjän sota Ukrainassa pitkittyy ja nostaa Suomessa työttömyyttä, kunnille aiheutuu työttömyyden hoidosta lisäkustannuksia niin sosiaaliturvan kuin työttömien palveluiden muodossa. Työttömyyteen liittyvät kustannukset keskittyvät tyypillisesti suurille kaupungeille.

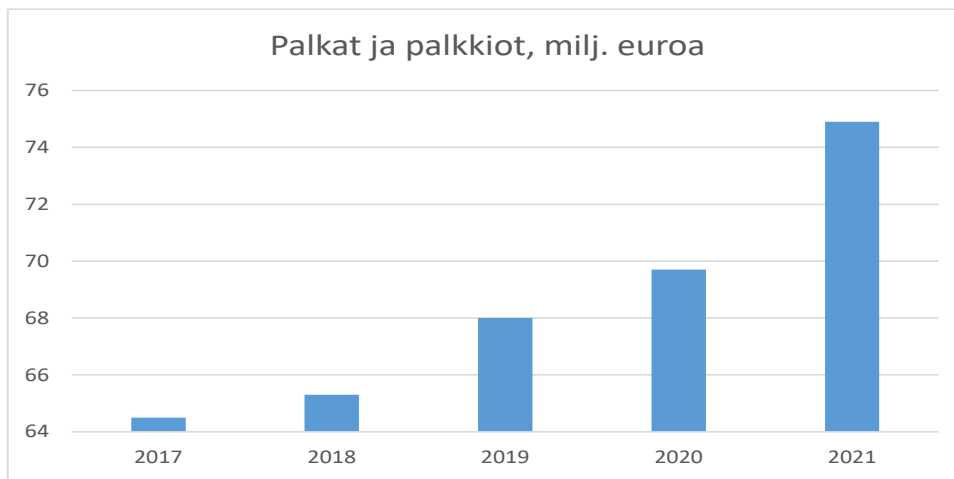
Venäjän hyökkäyksellä on väistämättä vaikutuksia myös julkisen sektorin verokertymiin. Kuntatalous ei ole kuitenkaan verovaikutusten etulinjassa, vaan ensimmäiset vaikutukset aiheutunevat kulutusveroihin. Myös yhteisöveroon välittyvät vaikutukset kohdistuvat voimakkaammin valtioon, sillä kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on pienempi kuin valtiolla. Kuntien merkittävin vero on kunnallisvero. Kunnallisveroa maksetaan myös etuuksista, mikä tasaa kunnallisverotuotoihin kohdistuvia heilahteluja. Sodalla ei ole juuri vaikutusta kiinteistöverotuksen tuottoon.

1.4. Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstön määrä ja palkkojen kokonaissumma 31.12.2021

	2019	2020	2021
Vakituinen henkilökunta	1 635	1 683	1 675
Määräaikaiset	131	104	170
Työllistetyt	33	19	30
Yhteensä	1 799	1 806	1 875

Kaupungin henkilökunnan määrä (ilman sijaisia) lisääntyi 69 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Vakituisten määrä hieman laski, vaikka talousarviossa 2021 perustettiin 23 uutta vakanssia. Vakansseja on ollut aiempaa enemmän avoimena. Tilanne näkyy myös määräaikaisten määrän kasvuna, eli tekijätarvetta on jouduttu kattamaan määräaikaisten järjestelyin.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 74 890 000 euroa vuonna 2021. Summa ei sisällä kokous- ja luottamustoimipalkkioita. Kasvu vuoteen 2020 verrattuna oli 5,2 miljoonaa euroa eli peräti 7,5 prosenttia. Vuonna 2021 palkkoja korotettiin työehtosopimusten mukaisesti yleiskorotuksella 1.4. 2021 lukien sopimuksesta riippuen 0,72-1,3 prosenttia. Lisäksi samasta ajankohdasta lähtien kohdennettiin 0,8 % järjestelyvaraerä. Erä oli kaikissa sopimuksissa saman suuruinen. Voidaan arvioida, että sopimuskorotukset selittävät noin miljoona euroa kustannusten kasvusta. Lomapalkkavelan jaksotus kasvatti kustannuksia 0,6 miljoonalla eurolla. Koronapandemian vaikutus näkyy sijaisten palkkakulujen kasvussa. Nämä kasvoivat peräti 1,2 miljoonaa euroa. Loppu eli kustannusten lisäyksestä selittyy henkilöstömäärän kasvulla.

Kaupunki päätti, että työntekijöille maksetaan kertakorvauksena koronalisää. Tarkoitukseen varattiin yhteensä 250 000 euron kokonaismääräraha sivukuluineen. Summa jaettiin niiden työntekijöiden kesken, jotka täyttivät työssäoloehdon ja muut maksamisen edellytyksenä olleet ehdot.

Yhteistyökomitea (YTK) on yhteistoimintaelin, joka käsittelee henkilöstöä laajasti tai yleisesti koskevia yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvia asioita. Jäseninä on työntekijöiden ja työnantajan edustajia. Yhteistyökomitea toimii myös työsuojelutoimikuntana. Työsuojelun toimintaohjelma on toimenpideohjelma työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden toteuttamiseksi ja edistämiseksi. Yleisen osan lisäksi laaditaan omat toimintaohjelmat. Turvallisuustyön lähtökohtana on kiinteistö- ja toimialakohtainen turvallisuus- ja pelastussuunnitelma käyttöohjeineen.

Henkilöstön työterveyspalveluista vastaa Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tehdään vuosittain. Siinä kuvataan kaupungin keskeiset tavoitteet; terveyttä, työ- ja toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta sekä työterveyspainotteinen sairaanhoitotoiminta ja palvelulaajuus.

Henkilöstöohjelman 2019–2024 Rohkeaa edelläkävijää tukemassa toteutettiin koronavirusepidemiasta huolimatta lähes toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Saavutetuista tavoitteista ja tehdyistä toimenpiteistä merkittävimpana vuonna 2021 voidaan mainita ESKO-esihenkilökoulutusohjelman käynnistäminen. Uudistettu työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2021 toista kertaa. Terveysperusteisessa uudelleensijoitusprosessissa onnistuttiin tekemää pysyviä sijoituksia uusiin tehtäviin kaupungin sisällä.

Henkilöstöpoliittinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin tammikuussa 2022. Osastojen ja yksiköiden johto vastaa tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta toimintansa puitteissa.

Henkilöstökertomus vuodelta 2021 laaditaan siten, että se käsitellään samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen kanssa.

1.5. Ympäristöasiat ja muut ei taloudelliset asiat

Ylöjärven kaupungin omistamalla alueella tiedetään olevan kolme aluetta, joilla maaperä on pilaantunut ja joiden puhdistamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille. Ne ovat teollisuuskiinteistö Metallin ja Nikron, Metsäkylän kaatopaikka sekä entisen Haverin kaivoksen rikastushiekka-alue, joka on vain osin kaupungin omistuksessa.

Metallin ja Nikron kiinteistössä on todettu maaperän pilaantuminen, mistä on aiheutunut myös pohjaveden pilaantumista. Maaperässä on raskasmetalleja, öljyä ja liuottimia. Pohjavedessä on todettu suuria pitoisuuksia liuottimia ja niitä on todettu myös läheisellä Saurion vedenottamalla pieniä määriä. Maaperän pilaantuminen on aiheutunut kiinteistöillä harjoitetusta vanhasta teollisesta toiminnasta.

Maaperän kunnostustyönä on toteutettu massanvaihto vuoden 2013 aikana. Vuodesta 2015 alkaen kunnostustyötä on jatkettu mm. huokosilmakunnostuksella ja kemiallisella puhdistuksella. Alueelle on toteutettu reaktiivinen seinämä, jonka vaikutuksia seurataan.

Pohjaveden suojapumppaus on aloitettu vuoden 2007 keväällä turvaamaan Saurion vedenottamon veden laatua ja suojapumppaus jatkuu edelleen.

Kunnostuksen on arvioitu maksavan aktiivisine kunnostustöineen ja seurantavaiheen töineen enintään tehtyä varausta vastaavasti 2,4 miljoonaa euroa. Kunnostustöiden kustannukset olivat vuonna 2021 yhteensä 189 000 euroa. Lisäksi maksettiin avustuksia Nikron suojapumppaukseen liittyen 61 000 euroa. Varausta on purettu siten, että vuoden 2020 lopussa jäljellä on ollut noin 1,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 kulujen jälkeen varausta on jäljellä noin 1,6 miljoonaa euroa. Hankkeen kunnostustöiden vetovastuu on ELY-keskuksella.

Ylöjärven kaupungilla on Metsäkylässä kiinteistön Esterinmetsä RN:o 1:273 alueella vanha yhdyskuntajätteen kaatopaikka, jonka pintasuojarakenteiden teko saatiin päätökseen vuosina 2016 - 2017. Alueella huolehditaan tarkkailuvelvoitteiden suorittamisesta. Kohteen kustannukset vuonna 2021 olivat 76 000 euroa. Summa koostui jätevesimaksuista.

Haverin kaivoksen rikastushiekka-alueen puhdistamien kustannusarvio nousee tehtävien toimenpiteiden laajuuden mukaan enintään 5,6 miljoonaan euroon. Puhdistustoimenpiteisiin on tehty vastaavan suuruinen varaus. Haverin rikastushiekka-alueella on aloitettu kunnostustoimenpiteiden suunnittelu kesäkuussa 2020. Yleissuunnitelma valmistui vuoden 2020 lopussa. Rikastushiekka-alueen kunnostaminen aloitettiin 15.3.2021 sulkemalla rikastushiekka hienorakeisen maa-aineksen sisään. Maa-aines on peräisin VT3 Hämeenkyrönväylä -hankkeelta. Kunnostaminen jatkuu vuodelle 2022.

Rikastushiekka-alueen kunnostamiseksi on tehty 5,6 miljoonan euron varaus. Vuoden 2020 lopussa varausta on purettu siten, että jäljellä on ollut 4,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 nettokulujen jälkeen varausta on jäljellä noin 2,6 miljoonaa euroa.

Kaupungilla on maankaatopaikka, jonka ympäristövaikutuksia tarkkaillaan vesinäyttein. Pehkusuon vanhaa kaatopaikka-aluetta pidetään kunnossa kaatopaikan sulkemissuunnitelman mukaisesti. Vesistö tarkkailua suoritetaan lisäksi kolmen suljetun kaatopaikan ympäristövaikutusten seuraamiseksi.

Tampere, Kangasala, Lempäälä, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi toteuttavat yhteistyönä keskuspuhdistamon kallion sisälle Tampereen Sulkavuoreen. Hanketta varten kunnat ovat perustaneet Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n. Ylöjärven osalta yhtiön osakkaana on Ylöjärven Vesi Oy ja omistusosuus yhtiöstä on 8,53 prosenttia.

Hankeen päivitetty kokonaisbudjetti on noussut alkuperäisestä 318 miljoonasta eurosta 346 miljoonaa euroon. Ylöjärven Vesi Oy on pääomittanut Tampereen seudun keskuspuhdistamo Oy:tä osakassopimuksen mukaisesti kolmella miljoonalla eurolla. Loppuosa investointikustannuksista laskutetaan asiakasvesihuoltolaitoksilta osana perusmaksua keskuspuhdistamon valmistuttua. Tämä tulee olennaisesti vaikuttamaan Ylöjärven Vesi Oy:n talouden suunnitteluun. Keskuspuhdistamon rakentaminen käynnistyi vuonna 2018 ja puhdistamo otetaan käyttöön vuonna 2025.

Ylöjärven kaupunki liittyi vuonna 2019 HINKU-verkostoon, joka on ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto. Se kokoaa yhteen päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. HINKU-kunnaksi liittyessään Ylöjärvi on sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 prosentilla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Toimenpiteistä tavoiteltuaan pääsemiseksi on valmisteltu tiekartta.

Kaupungin toiminnassa tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Periaatteita ovat esimerkiksi:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen ja
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin sekä
- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita.

1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ylöjärvellä on noudatettu taloussuunnittelun kokonaisuutta korostavaa linjaa. Hillityllä menokasvulla ja maltillisella investointitasolla on saatu velkaantumisen kääntymään laskusuuntaan.

Kaupunki aloitti uuden strategian valmistelun vuonna 2021. Strategia on tarkoitus hyväksyä keväällä 2022. Valmistelu pohjautuu vahvasti kasvun teemalle, eli tavoitetilana on, että kaupunki kasvaa selvästi menneitä lähivuosia voimakkaammin. Kasvusuunnitelma on tarkoitus aukikirjoittaa tarkemmin loppuvuoden 2022 aikana valmisteltavassa kasvuohjelmassa. Kasvun tavoite merkitsee muun muassa kasvua tukevia investointeja.

Vuonna 2020 menokasvu ilman valmistus omaan käyttöön menoja oli 1,8 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Menokasvu pysyi tasolla, joka on talouden tasapainotavoitteen mukainen. Vuonna 2021 menot kasvoivat huomattavasti tätä enemmän. Vertailukelpoinen kasvuprosentti (koronatuet netotettu koronakulujen kanssa) oli peräti 6,0 prosenttia. Talouden tasapainon hakeminen on keskiössä lähivuosinakin. Tämä tarkoittaa talouden kokonaiskuvassa selvästi vuotta 2021 maltillisempaa menokasvua.

Ylöjärven kaupungin investiohjelmassa vuosittainen investointitaso tulee lähivuosina nousemaan huomattavasti. Nousun taustalla ovat uudet kouluhankkeet. Lähivuosina tuleekin varautua lainamäärän nousupaineisiin ja valmistella talouskokonaisuutta niin, että velkaantuminen saadaan pidetty mahdollisimman hallinnassa.

Tässä vaiheessa on hyvin vaikea sanoa, miten koronapandemia vielä vaikuttaa kuntatalouteen vuonna 2022. Valtion talousarvio vuodelle 2022 ei enää sisälitä koronatukia kunnille.

Tampereen alueella on menossa tai suunnitteilla kokoluokaltaan merkittäviä kuntien yhteishankkeita, kuten keskuspuhdistamon rakentaminen sekä raitiotien mahdollinen ulottaminen

Tampereelta tiettyihin ympäristökuntiin kuten Ylöjärvelle. Näillä isoilla hankkeilla on myös mittavia talousvaikutuksia.

Asukasmäärä kasvu tulee Tampereen kaupunkiseudulla jatkumaan edelleen ja siten myös palveluiden kysyntä ja investointitarpeet ovat huomioitavia tekijöitä talouden kokonaisuutta rakennettaessa. Talouden tasapainotilan ylläpitäminen vaatii tulevaisuudessakin pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista talouden suunnittelua ja suunnitelmien määrätietoista toteuttamista.

1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittämiseen vaikuttavia seikkoja.

Talouden tasapainotilan vaaliminen vaatii pitkäjänteistä taloussuunnittelua ja siihen sitoutumista. Ylöjärven kaupungin keskeisimmän toiminnan rahoituslähteen eli verorahoituksen kehittyminen pohjautuu sekä yleiselle talouskasvulle, että Ylöjärven houkuttavuuteen sekä asuinpaikkana että elinkeinoalueena. Tärkeää on, että myös Ylöjärven omat toimet edesauttavat verotulojen kertymistä.

Työllisyyden ja veropohjan kehitys on jatkossakin keskeinen taloudelliseen liikkumavaraan vaikuttava tekijä. Haasteita aiheutuu väestönkasvusta sekä väestön ikääntymisestä, jotka aiheuttavat sekä lisääntyvää palvelutarvetta että uusia investointeja. Vuosittaista menokasvua on pyrittävä hillitsemään. Kaupungin tulo-rahoitukseen nähden liian voimakas investointien määrä on merkittävä riski kaupungin velkaantumiselle.

Tasapainoiseen taloudenhoitoon kuuluu, että korjausvelka on hallinnassa. Ylöjärven kaupungilla on tehty korjausvelka-analyysit sekä rakennusten että kunnallistekniikan osalta ja näiden pohjalta korjaussuunnitelmat, jotta korjausvelka saadaan pysymään hyvällä tasolla.

Ammattitaitoisen työvoiman turvaaminen erityisesti kriittisille aloille on suuri haaste, jossa riskeinä ovat henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen, ammattitaitoisen henkilöstön ja sijaisten saatavuus. Toistaiseksi avoimiin tehtäviin on saatu pääsääntöisesti hyvin hakemuksia. Toisaalta on kohdattu rekrytointivaikeuksia aloilla, joissa on haasteita rekrytoinnissa yleisesti Suomessa.

Hyvinvointialueuudistuksen siirtohetken talousvaikutukset ovat vielä arvioita. Lopulliset vaikutukset tiedetään vasta vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistuttua vuonna 2023. Vuoden 2021 tilinpäätösarvioiden perusteella kerätyt tiedot osoittivat, että aiemmat arviot kunnilta hyvinvointialueille siirtyvistä kustannuksista olivat alimitoitettuja. Leikkauspaine kuntien tuloveroprosentteihin on siis aiempaa 12,37 prosentin määrää suurempi. Lopullisiin siirtolaskelmiin käytetään vuoden 2021 ja vuoden 2022 tilinpäätöstietoja. Kuntien sote-siirron jälkeinen rahoitustilanne saattaa olennaisesti kiristyä, mikäli sotemenot kasvavat voimakkaasti vuonna 2022.

Kaupunki hallitsee vahinkoriskejä ensisijaisesti omin keinoin ohjeita ja määräyksiä noudattamalla ja valmiussuunnittelun avulla. Vakuuttamalla varaudutaan muun muassa kiinteistöjen palovahinkoihin, liikennevahinkoihin, vastuuvahinkoihin sekä toiminnan keskeytyksiin. Kaupungin sopimus-kumppani lakisääteisten tapaturmavakuutusten sekä vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta on IF Vahinkovakuutusyhtiö Oy.

Rahoitusriskeistä keskeisin on korkoriski. Kaupungin lainasalkun korkoriskin hallintaa on pyritty turvaamaan korkosuojaussopimuksilla. Vuoden 2021 lopussa lainasalkusta on korkosuojaattu 83 prosenttia. Mikäli kahden seuraavan vuoden lainatarve katetaan vaihtuvakorkoisella

rahoituksella, alenee nykyisen sisältöinen suojaustaso laskennallisesti 66 prosenttiin vuoden 2023 loppuun. Riittävä suojaustaso tulee huomioida tulevia rahoitusratkaisuja suunniteltaessa.

2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Taustaa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Ylöjärven kaupungin ja sen toimintayksikköjen toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

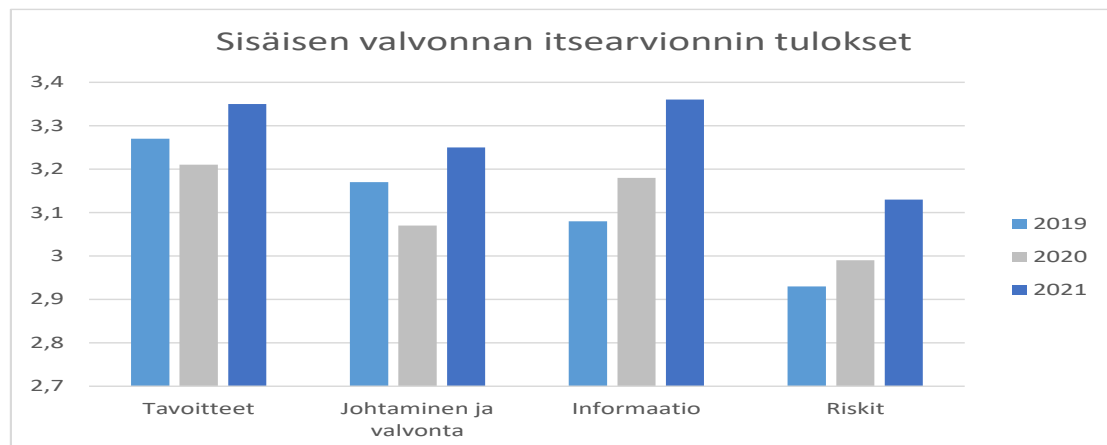
Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kaupungin ja sen toimintayksikköjen toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat koko kaupungin ja kuntakonsernin osalta kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja, palvelualueen osalta lautakunta ja viranhaltijajohto ja toimintayksiköiden osalta yksikön johto ja työnjohto.

Parhaimmillaan sisäisen valvonnan menettelyt ovat kiinteä osa kaupunkikonsernin ja sen eri yksiköiden tavanomaisia suunnittelu-, päätöksenteko-, johtamis- ja toimintaprosesseja. Ylöjärvellä sisäisen valvonnan menettelyitä on sisällytetty talousarvion laadinta- ja seurantaprosessiin. Strategiasa asetetut tavoitteet ovat osa talousarviokirjaa. Strategian tavoitteet on jalkautettu yksiköille toiminnallisiksi tavoitteiksi. Lisäksi talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetään keskeisiä toimialaa kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarvion toteutumisesta raportoitiin vuonna 2021 hallitukselle kvartaaleittain valtiolle tehtävän automaattisen talousraportoinnin aikataulutuksen mukaisesti. Toiminnalliset tavoitteet sisältävä osavuosisikatsaus raportoitiin hallitukselle ja valtuustolle kesäkuun tilanteesta.

Kaupunginvaltuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutuminen ja määrärahojen käyttö on raportoitu toimielimittäin tilinpäätöksen Käyttötalouden toteutuminen- osiossa.

Vastuualueiden esimiehiltä ja muilta keskeisiltä esimiehiltä kartoitettiin kyselyllä arviota sisäisen valvonnan tilasta. Näkemyksiä kartoitettiin johtamisesta ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, tavoitteista ja niiden seuraamisesta, riskien hallinnasta sekä informaation ja kommunikaation toimivuudesta. Kutakin asiakokonaisuutta arvioitiin usean kysymyksen avulla ja arviointiasteikko oli 1-4. Kyselyn kokonaistulokseksi saatiin 3,25. Vastaavan kyselyn tulos vuonna 2020 oli 3,08. Aihepiirikohtaiset tulokset käyvät ilmi seuraavasta kuviosta.

Tulokset paranivat jokaisella osa-alueella. Etenkin riskienhallintaan ja informaation liittyvissä kysymyksissä ovat tulokset parantuneet säännönmukaisesti lähivuosina. Tulosten parantuminen oli

siinä mielessä positiivista, että koronatilanne aiheutti edelleen monenlaisia haasteita vuonna 2021.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan perustan muodostaa asianmukainen toimintaympäristö. Kaupungin organisaatiorakenne ja sisäinen tiedonkulku sekä tehtävien ja vastuiden jako osastoilla ja niiden välillä mahdollistaa toimivan lähtökohdan riskienhallinnalle. Myös strateginen ja operatiivinen suunnittelun toimivuus on tärkeää riskienhallinnan näkökulmasta.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Ohje sisältää yksityiskohtaiset toimintaohjeet riskiarvioinnin tekemiseksi. Suunnitelmien ajanmukaisuus varmistetaan vuosittain.

Riskejä arvioidaan Ylöjärven kaupungin riskikartan avulla. Kartassa kaupungin toimintaa vaikuttavia riskitekijöitä on kuvattu laajasti esimerkein. Riskienhallintasuunnitelmassa riskiluvun avulla nostetaan esiin keskeiset riskit, kuvataan toimenpiteet riskin hallinnoimiseksi ja minimoimiseksi, nimetään vastuuhenkilöt ja aikataulut.

Ylöjärven kaupunki käyttöönottaa riskienhallintaohjelmiston kevään 2022 aikana. Ohjelmistolla on kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohella tarkoitus toteuttaa muun muassa työturvallisuuteen liittyviä riskienhallinta. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä käydään myös läpi riskienhallinnan prosessi ja käytännöt ja ohjeistus.

Uuden järjestelmän käyttöönottoyöstä huolimatta yksiköt päivittivät nykyiset riskienhallintasuunnitelmansa ja lautakunnat käsittelivät ne. Riski vaihtelivat toimialoittain, mutta jatkunut koronatilanteen vuoksi riskisuunnitelmissa säilyivät erilaisiin poikkeustilanteisiin liittyvät riskit. Esiin nousseita korkean riskiluvun riskejä olivat muun muassa

- tietoliikenneyhteyksiin ja tietojärjestelmiin liittyvät häiriötekijät
- avainhenkilöriskit
- korona-altistumiset
- henkilöstön kuormittuneisuus
- vaikeudet henkilöstön saatavuudessa
- talouden heikko ennakoitavuus
- sote-uudistuksen läpivientiin liittyvät riskit

Sisäinen tarkastus

Toiminnan valvontajärjestelmään sisältyy sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja ulkoisen tilintarkastuksen lisäksi sisäisen tarkastuksen toimintaa. Sisäinen tarkastus on riippumaton arviointi- ja varmistustoimintaa sekä johdon apuna toimivaa konsultointitoimintaa. Sen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset, toimintaperiaatteet, resurssien käyttö ja tavoitteiden toteutuminen.

Kaupungissa ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen toimintaa vaan sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu erillisiin toimeksiantoihin. Kaupunginhallitus päätti 19.10.2020 perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ulkoisen palveluverkkoselvityksen laadinnasta. Palveluverkkoselvityksen päätavoitteena oli esittää ennuste varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden muutoksista eri kaupunginosissa vuosina 2023–2033. Ennusteen perusteella voidaan arvioida eri kaupunginosien asukasmäärämuutosten vaikutuksia palvelujen mitoituksiin sekä tuleviin investointitarpeisiin. Lisäksi selvityksessä tarkasteltiin suppeasti päiväkotien ja koulujen fyysistä kuntoa. Palveluverkkoselvityksen pohjalta on tarkoitus jatkotyöstää konkreettinen selvitys tulevaisuuden palveluverkosta ulottuen vuoteen 2030.

Ylöjärvi teetti muiden kuntien kanssa ulkopuolisella toimijalla selvityksen sote-uudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen. Selvityksessä arvioitiin sote -uudistuksen vaikutusta Tampereen ja kaupunkiseudun kuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi) talouteen; miten kunnat selviävät sote -uudistuksen jälkeen ja mitä valmistelussa on hyvä ottaa huomioon. Selvityksen tietoja käytettiin hyväksi muun muassa talousarvion 2022 laadinnassa.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että kaupungin hallinto on toiminut pääosin toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän johtamis- ja hallintotavan mukaisesti. Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tms. vaatimus tai oikeusseuraamus.

Yleisesti ottaen sisäinen valvonta on toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa tulee kuitenkin säännönmukaisesti arvioida ja kehittämistoimia jatkaa. Vuonna 2022 otetaan käyttöön riskienhallintaohjelmisto ja riskienhallinnan periaatteet ja ohjeistukset päivitetään

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman väli-tulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Kaupungilla on käytössä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämä kirjauskäytäntö, jonka mukaan kaupungin omana työnä tehtävästä investointimenosta aiheutuvat kulut kirjataan tuloslaskelmaan ja menot aktivoidaan taseeseen valmistus omaan käyttöön tilin kautta.

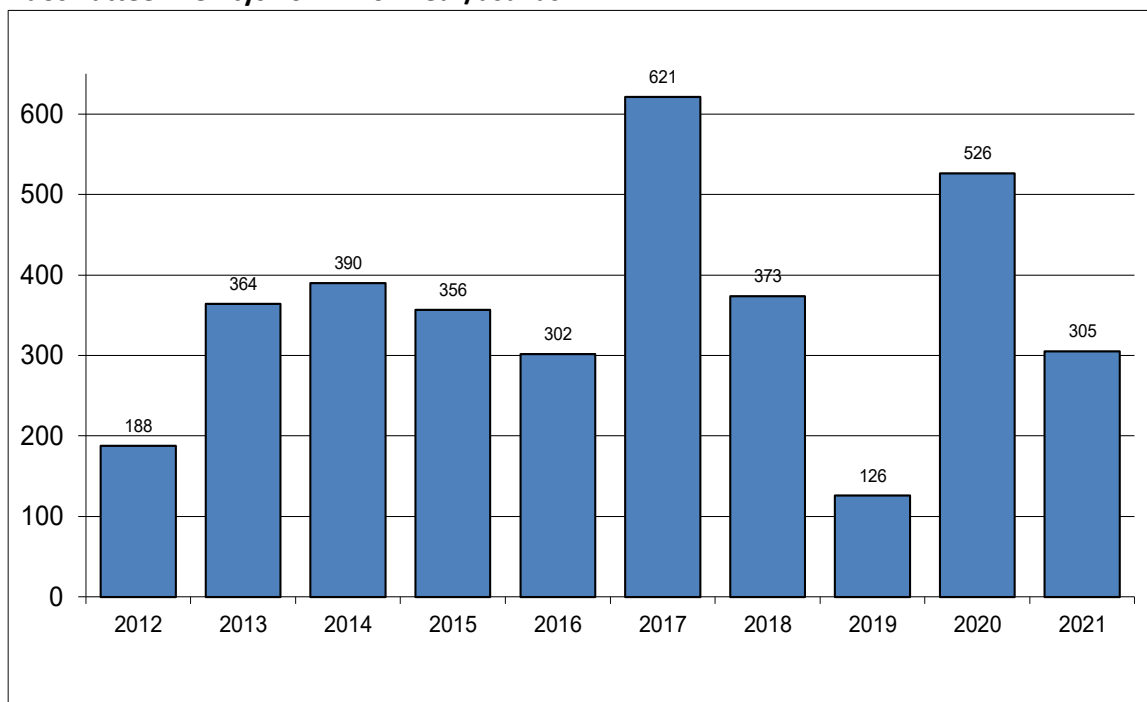
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	29 708	22 021
Valmistus omaan käyttöön	3 967	5 122
Toimintakulut	-215 160	-199 600
Toimintakate	-181 485	-172 458
Verotulot	142 075	134 492
Valtionosuudet	48 637	54 347
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	465	476
Muut rahoitustuotot	2 638	2 295
Korkokulut	-1 759	-1 149
Muut rahoituskulut	-343	-459
Vuosikate	10 227	17 545
Poistot ja arvonalentumiset	-10 874	-11 042
Tilikauden tulos	-647	6 503
Tilinpäätössiirrot	3 454	-3 806
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 806	2 697

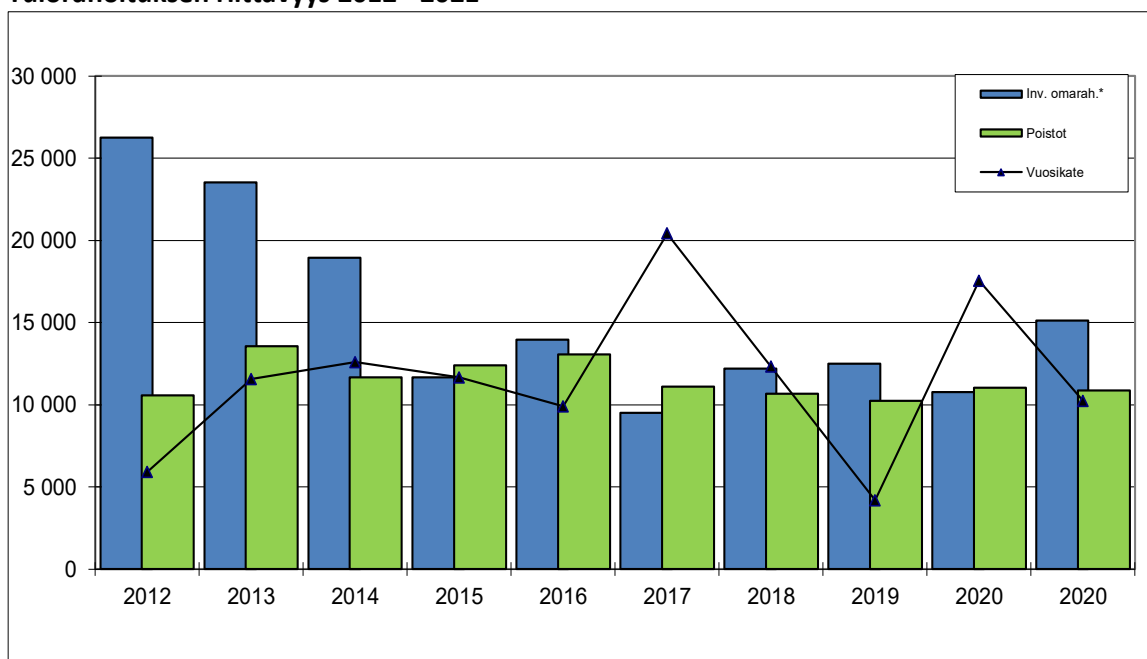
Tuloslaskelman tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot /Toimintakulut, %	14,1	11,3
100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)		
Vuosikate/Poistot, %	94	159
100 x Vuosikate / Poistot + Arvonalentumiset		
Vuosikate euroa/asukas	305	526
Asukasmäärä	33 529	33 352

Vuosikatteen kehitys 2012 - 2021 eur/asukas

Tulorahoituksen riittävyys 2012 - 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020
Inv. omarah.*	26 264	23 543	18 932	11 653	13 946	9 493	12 199	12 493	10 759	15 138
Poistot	10 570	13 556	11 656	12 407	13 068	11 111	10 656	10 231	11 036	10 874
Vuosikate	5 913	11 558	12 597	11 659	9 902	20 420	12 310	4 183	17 545	10 227

* vuoden 2013 luku ilman Pirko-kiinteistöt Oy:n osakkeita

* vuoden 2016 luku ilman vesiliikelaitoksen liiketoimintakauppaan liittyviä eriä

Toimintatuotot olivat 29,7 miljoonaa euroa ja kasvoivat 7,7 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna eli peräti 34,9 prosenttia. Kasvun taustalla on valtion myöntämät koronatuot, jotka vuonna 2021 kirjattiin avustuksiin. Vuonna 2020 koronatuot tulivat valtionosuusjärjestelmän kautta eli näkyivät tuloslaskelmassa valtionosuudet rivillä. Sosiaali- ja terveysministeriö avasi valtionavustushaut koronapandemiasta aiheutuviin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin kahdessa erässä. Ylöjärvelle myönnettiin 3,25 miljoonaa euroa avustusta tammi-elokuussa toteutuneisiin pandemiasta aiheutuneisiin testauksen, jäljittämisen, rokottamisen, sairaalahoidon ja muihin välittömiin kustannuksiin. Avustukset syys- lokakuussa aiheutuneisiin kustannuksiin tulivat haettavaksi vuoden 2022 puolella ja arvio on, että avustus tulee tältä ajanjaksolta olemaan 1,8 miljoonaa euroa. Myyntituotot laskivat hieman edellisvuodesta, kun taas maksutuotot kasvoivat selvästi noin puolella miljoonalla eurolla. Syynä tähän oli, että vuonna 2021 oli vähemmän koronapandemian takia tehtyjä toiminnan sulkua ja rajoituksia, kun vuonna 2020. Muita toiminnan tuottoja kasvatti edellistä vuotta ripeämmin sujunut tonttikauppa.

Toimintakulut kasvoivat vuoteen 2020 verrattuna 15,6 miljoonaa euroa eli kasvu oli peräti 7,8 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio ylitettiin 8,8 miljoonalla eurolla mutta muutostalousarvion mukaiset toimintamenot alitettiin noin miljoonalla eurolla. Prosentuaalisesti toimintakulukasvu oli isointa ympäristölautakunnassa 19,5 prosenttia ja sitten perusturvalautakunnassa 10,6 prosenttia. Kasvatus- ja opetuslautakunnan menot kasvoivat 7,8 prosenttia, kaupunginhallituksen alaiset menot 6,6 prosentilla, hyvinvointilautakunnan 4,4 ja teknisen lautakunnan 5,0 prosentilla

Henkilöstökulut kasvoivat 7,5 prosenttia. Suurin osa palkkakustannusten kasvusta selittyy henkilöstön määrän lisääntymisellä. Myös sijaisten määrä kasvoi selvästi. Palkkoja korotettiin työehtosopimusten mukaisesti yleiskorotuksella 1.4. 2021 lukien sopimuksesta riippuen 0,72-1,3 prosenttia ja lisäksi kustannuksia nosti 0,8 prosentin järjestelyvaraerä.

Palveluiden ostot lisääntyivät 12,6 miljoonalla eurolla eli 15,0 prosentilla. Voimakas kasvu johtuu osittain siitä, että sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä varhaiskasvatukseen kohdistuvien palvelusetelikulujen kirjaustapa on muuttunut. Edellisellä tilikaudella palvelusetelikulut kirjattiin kulueraan Avustukset (5 694 275 euroa), ja tilikaudella ne on kirjattu kulueraan Asiakaspalvelujen ostot (6 775 178 euroa). Vertailukelpoinen tämän muutoksen eliminoiva palveluiden menokasvu on 10,1 prosenttia. Iso osa kasvusta selittyy erikoissairaanhoidon 3,6 miljoonan euron menojen kasvulla. Muita selvästi kasvaneita palveluhankintoja olivat palveluasumisen, terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen palvelusetelit, ict-palvelut ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot kasvoivat 2,6 prosentilla.

Avustusmenojen kehitystä (-41,8 %) selittää edellä kuvattu kirjaustapamuutos palvelusetelimennoissa. Ilman tätä avustukset olisivat kasvaneet 11,5 prosenttia. Voimakkaammin kasvaneita avustuksia olivat muun muassa omaishoidon tuki ja vammaisille annetut avustukset. Muut toimintakulut kasvoivat 7,8 prosenttia. Selvimmin kasvanut erä oli leasingvuokrat.

Koronapandemia kasvatti menoja selkeimmin sosiaali- ja terveyspuolella, jossa kuluja aiheutui testaamisesta, rokottamisesta, suojatarvikkeista, hoitotarpeesta ja henkilöstöresurssin vahvistamisesta sekä sijaistarpeen kasvusta.

Toimintatuottojen eli maksurahoituksen prosenttiosuus toimintakuluista oli 14,1. Edellisvuonna prosenttiosuus oli 11,3. Koronatukien kirjaaminen avustuksiin paransi tunnuslukua.

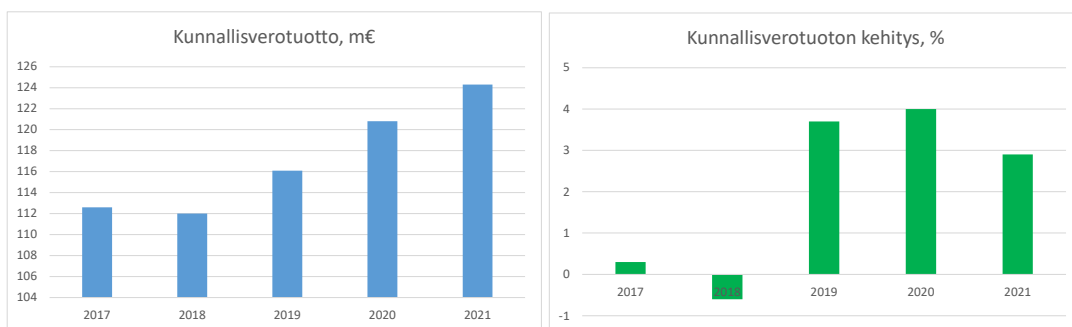
Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka osoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnassa aina miinusmerkkinen.

Ylöjärven kaupungin toimintakate vuodelta 2021 oli -181,5 miljoonaa euroa. Kasvuprosentiksi muodostui korkeahko 5,2 prosenttia. Toimintakatteeseen sisältyy valmistus omaan käyttöön erä,

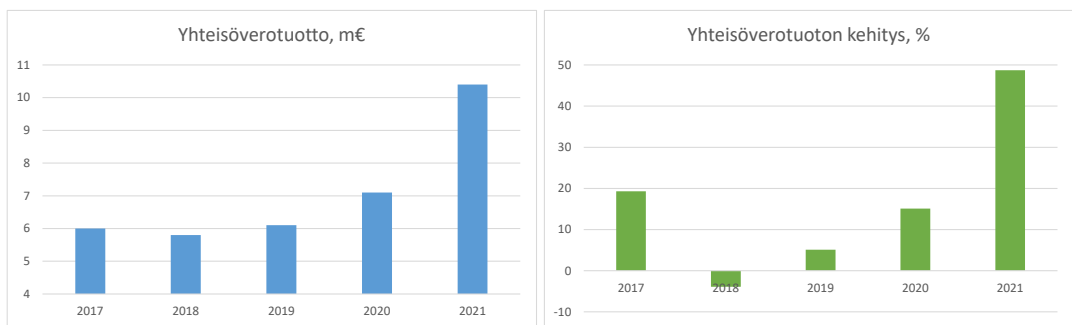
joka näkyy omana eränä tuloslaskelman toiminnantuotoissa ja jota vastaava määrä on mukana myös menoissa, lähinnä palveluiden ostoissa.

Ylöjärven kaupungin talousarvio on tehty nettobudjetoinnin periaatteella ja valtuuston nähden sitovia eriä olivat toimielinten nettomenot. Toimintakate on näin ollen paras välitulos vertailla talousarvion toteutumista käyttötalouden osalta. Toimintakatteen toteutumisprosentti oli alkuperäiseen talousarvioon nähden 102,5 ja muutettuun talousarvioon nähden 98,9, eli toimintakate toteutui muutostalousarvioon nähden positiivisempaan.

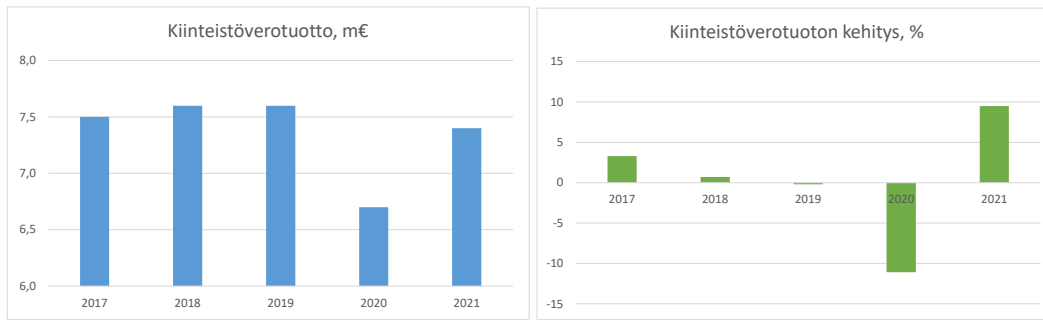
Kaupungin **kokonaisverotulot** vuonna 2021 olivat noin 142,1 miljoonaa euroa. Vuodesta 2020 verotulot lisääntyivät 7,6 miljoonaa euroa eli 5,6 prosenttia. Kunnallisveron tuotto oli 124,3 miljoonaa euroa ja lisäystä edelliseen vuoteen oli 3,5 miljoonaa euroa eli 2,9 prosenttia. Kunnallisverot kertyivät ennakoitua paremmin ja kertymä ylittikin selvästi alkuperäisen talousarvion. Koronapandemia ei pienentänyt ansiotuloja pelätyllä tavalla.

Yhteisöveroa kertyi 10,4 miljoonaa euroa eli peräti 3,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Talousarviossa tuottoarvioksi asetettiin 8,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 tehtyä kymmenen prosenttiyksikön korotusta yhteisöveron jako-osuuksiin jatkettiin verovuonna 2021. Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä. Positiivista kasvua selittää myös se, että yritykset maksoivat verrattain enemmän ennakkoveroja viime vuonna.

Kiinteistöveroja kertyi 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän eli 7,4 miljoonaa euroa. Heilahtelut viime vuosien kiinteistöverokertymissä johtuvat siitä, että myös kiinteistöverotus siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen (ns. verotuksen joustava valmistuminen). Näin ollen osa edellisen verovuoden kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta eräännyy vasta seuraavan verovuoden puolella.

Valtionosuuksia kertyi 48,6 miljoonaa euroa eli 5,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pudotus selittyy sillä, että valtio kohdensi koronatueta vuonna 2021 valtionavustuksina valtionosuuksien sijasta.

Vuosikate osoittaa tulo- ja menoeroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menoerojen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kaupungin tulo- ja menoero on riittävä edellyttäen, että poistot vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuosikatteen riittävyyttä tulee tarkastella yksittäisen kunnan lähtökohdista. Siihen vaikuttavat kunnan investointitarve, poistotaso ja korjausinvestointien määrä. Kasvukunnan vuosikate tulee olla merkittävästi korkeammalla tasolla kuin kunnan, jossa investointitarpeita ei ole.

Vuoden 2021 vuosikatteen muodostui 10,2 miljoonaa euroa. Vuosikate/poistot-tunnusluvuksi muodostui 94 prosenttia. Kasvavalla kunnan tunnusluvun tulisi talouden tasapainotilassa olla pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna lähtökohtaisesti noin 140 prosenttia.

Tilikauden tulokseksi muodostui -0,6 miljoonaa euroa. Luotettavaa arviota siitä, mikä olisi ollut tulos ilman koronaviruksen aiheuttamaa poikkeustilannetta on haasteellista esittää, koska vaikutukset olivat niin moninaiset. Valtion koronatueta olivat kuitenkin niin huomattavat, että kaiken kaikkiaan tilikauden tulos olisi voinut muodostua vielä negatiivisemmaksi ilman koronapandemian vaikutuksia.

Tilinpäätössiirroissa esitettävän poistoeron muutoksen ja varausten muutoksen jälkeen **tilikauden ylijäämäksi** muodostuu 2,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 purettiin maanhankintoihin tehtyä varausta 2,75 miljoonaa euroa. Tämä purku oli kokonaisuudessaan tulosvaikutteinen.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan **rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen** avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo- ja menoerojen netto- ja rahoitustoiminnan eli anto- ja otollainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 227	17 545
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-5 266	-1 869
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-15 192	-10 862
Rahoitusosuudet investointimenoihin	54	103
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 159	1 803
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 018	6 720
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-30	0
Antolainasaamisten vähennykset	575	570
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 500	14 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 090	-13 590
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	-4 500
Oman pääoman muutokset	0	732
Muut maksuvalmiuden muutokset	-221	-2 079
Rahoituksen rahavirta	2 734	-3 967
Rahavarojen muutos	-4 284	2 753
Rahavarat 31.12.	20 158	24 442
Rahavarat 1.1.	24 442	21 688

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	3 590	49 074
Investointien tulorahoitus, %	67,6	163,1
100 x vuosikate / investointien omahankintameno		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,6
(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyh.)		
Lainanhoitokate	0,8	1,3
(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainalyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	30	40
365 pv x rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella		
Asukasmäärä	33 529	33 352

Investoinnit

Kaupungin rahoituslaskelman mukaiset investointimenot olivat 15,2 miljoonaa euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin 54 000 euroa. Eräiden kunnallisteknisten hankkeiden toteutus viivästyi, joten liikenneväylien osalta jäätii alle alkuperäiseen talousarvion mukaisesta investointitasosta. Tilikaudella toteutettiin huomattava seitsemän miljoonan euron maakauppa. Tämän johdosta alkuperäisen talousarvion mukainen kokonaisinvestointitaso ylitettiin 3,1 miljoonalla eurolla. Maakauppa rahoitettiin osin sijoitusvarallisuutta purkamalla.

Rahoituslaskelman välitulokseksi **Toiminnan ja investointien rahavirta** on jo itsessään tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Sen negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Tunnusluvulla **Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta** voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Tunnusluku laski reilusti vuodesta 2020, koska mittavia kertaluonteisia eriä sisältänyt vuosi 2016 putosi pois laskentavuosista. Tunnusluku pysyi kuitenkin edelleen positiivisena muun muassa viime vuosien maltillisen investointitason johdosta.

Tunnusluku **Investointien tulorahoitusprosentti** kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (investoinnit -rahoitusosuudet investointeihin) on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluvuksi muodostui 67,6 prosenttia ja se laski huomattavasti edellisvuodesta .

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate ja lainanhoitokate kertoo kaupungin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Laskennallinen lainanhoitokateessa laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Tunnusluku oli 1,0 vuonna 2020, joka tarkoittaa edellä mainitulla asteikolla tyydyttävää lainanhoitokykyä.

Lainanhoitokatteen laskennassa käytetään laskennallisten sijasta toteutuneita lainanlyhennyksiä.

Maksuvalmius

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyydellä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassan riittävyys oli 30 päivää. Maksuvalmiutta voidaan pitää hyvänä.

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021 1000 €	2020 1000 €	VASTATTAVAA	2021 1000 €	2020 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	228 289	224 960	A OMA PÄÄOMA	117 713	114 907
I Aineettomat hyödykkeet	1 226	1 406	I Peruspääoma	65 787	65 787
1. Aineettomat oikeudet	0	7	II Edellisten tilikausien ylijäämä	49 119	46 422
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 222	1 399	III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 806	2 697
3. Ennakkomaksut	4				
II Aineelliset hyödykkeet	162 341	158 293	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	20 386	23 840
1. Maa- ja vesialueet	47 424	40 118	1. Poistoero	11 567	9 771
2. Rakennukset	82 178	87 244	2. Vapaaehtoiset varaukset	8 819	14 069
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	24 330	20 142	C PAKOLLISET VARAUKSET	4 193	6 689
4. Koneet ja kalusto	2 124	2 418	1. Muut pakolliset varaukset	4 193	6 689
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68	68	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 407	1 438
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 216	8 303	1. Valtion toimeksiannot	40	29
III Sijoitukset	64 722	65 261	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	250	250
1. Osakkeet ja osuudet	35 845	35 838	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 117	1 159
2. Muut lainasaamiset	28 423	28 998	E VIERAS PÄÄOMA	120 499	117 172
3. Muut saamiset	455	425	I Pitkäaikainen	73 484	69 382
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	326	326	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	67 830	63 070
1. Lahjoitusrahastojen varat	250	250	2. Saadut ennakot	5 653	6 310
2. Muut toimeksiantojen varat	76	76	3. Liittymismaksut ja muut velat	1	2
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 583	38 760	II Lyhytaikainen	47 015	47 789
I Vaihto-omaisuus	158	176	1. Joukkovelkakirjalainat	3 000	6 000
1. Aineet ja tarvikkeet	158	176	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	13 740	13 090
II Saamiset	15 267	14 142	3. Saadut ennakot	1 658	1 519
Pitkäaikaiset saamiset	6 282	6 629	4. Ostovelat	10 106	9 622
1. Lainasaamiset	619	688	5. Liittymismaksut ja muut velat	2 692	2 987
2. Siirto saamiset	5 662	5 941	6. Siirtovelat	15 819	14 571
Lyhytaikaiset saamiset	8 985	7 513	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	264 199	264 046
1. Myyntisaamiset	2 596	2 883			
2. Lainasaamiset	69	69	Taseen tunnusluvut	2021	2020
3. Muut saamiset	1 549	1 192	Omavaraisuusaste, %	53,8	54,2
4. Siirto saamiset	4 772	3 369	100*(Oma pääoma+Poistoero ja vap. ehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma- Saadut ennakot)		
III Rahoitusarvopaperit	13 546	15 871	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,4	51,9
1. Sijoitukset rahamarkk.instr.	13 519	15 830	100*(Vieras pääoma- Saadut ennakot)/Käyttötulot		
2. Muut arvopaperit	27	42	Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	51,9	49,1
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 612	8 570	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 549	1 473
VASTAAVAA YHTEENSÄ	264 199	264 046	Lainakanta 31.12., milj. €	84,6	82,2
			Lainakanta 31.12., €/asukas	2 522	2 463
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., milj. €	111,6	110,8
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/as.	3 328	3 321
			Lainasaamiset, milj. €	28,4	29,0
			Asukasmäärä	33 529	33 352

Taseessa kaupungin varat eli vastaava esitetään siten, että vaikeimmin rahaksi muutettavista käyttöomaisuuseristä edetään likvideinä varoina oleviin eriin. Taseen pääomaerät eli vastattava esitetään edeten sidotuimmista oman pääoman eristä ensin maksettaviin lyhytaikaisen vieraan pääoman eriin.

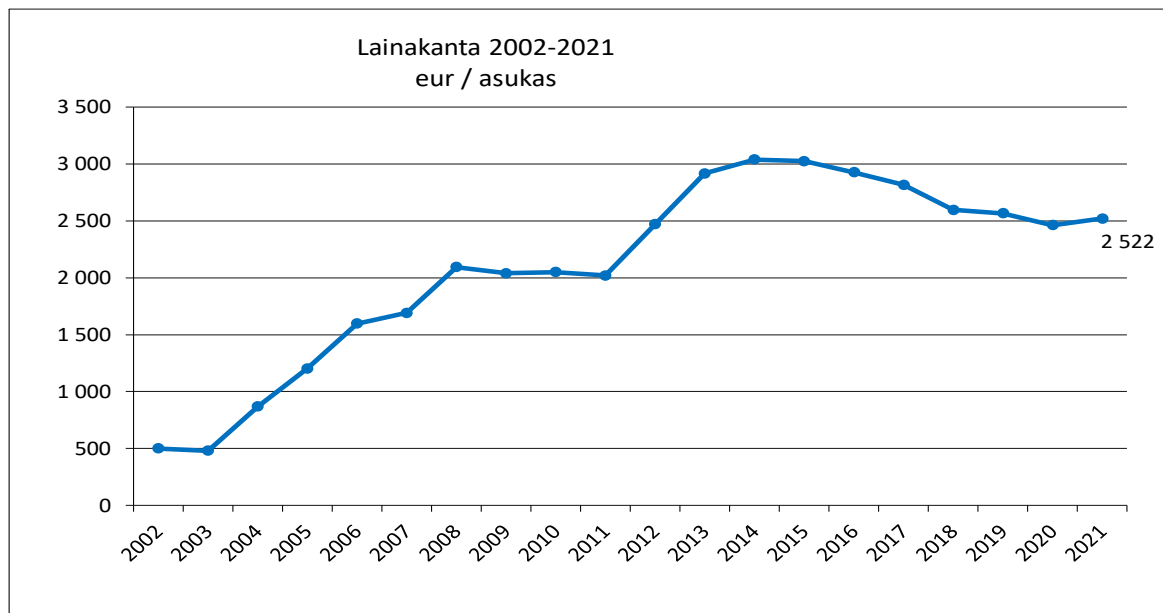
Taseen tunnusluku **omavaraisuusaste**prosentti mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. Viidenkymmenen prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste prosentti vuonna 2021 oli 53,8 prosenttia ja se laski vuodesta 2020. Tunnuslukua voidaan pitää heikohkona.

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti, kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötuloihin luetaan toimintatuotot, käyttötalouden valtionosuudet ja verotulot. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2021 suhteellinen velkaantuneisuus oli 51,4 prosenttia. Myös tämä tunnusluku heikkeni.

Taseeseen kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2021 lopussa 51,9 miljoonaa euroa eli asukasta kohden laskien 1 459 euroa.

Kaupungin **lainakannalla** tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoiduilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta 31.12.2021 edellä kerrotulla tavalla laskettuna oli 84,6 miljoonaa euroa ja se lisääntyi edellisvuodesta 2,4 miljoonaa euroa. Asukasta kohti laskettu lainamäärä nousi 59 euroa 2 522 euroon.

Lainat ja vastuut tunnusluku sisältää lainakannan lisäksi vuokravastuut. Vuokravastuiden määrä on huomioitu liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

5. Kokonaistulot ja -menot

Seuraava laskelma, joka käsittää kaupungin kokonaistulot ja -menot, on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

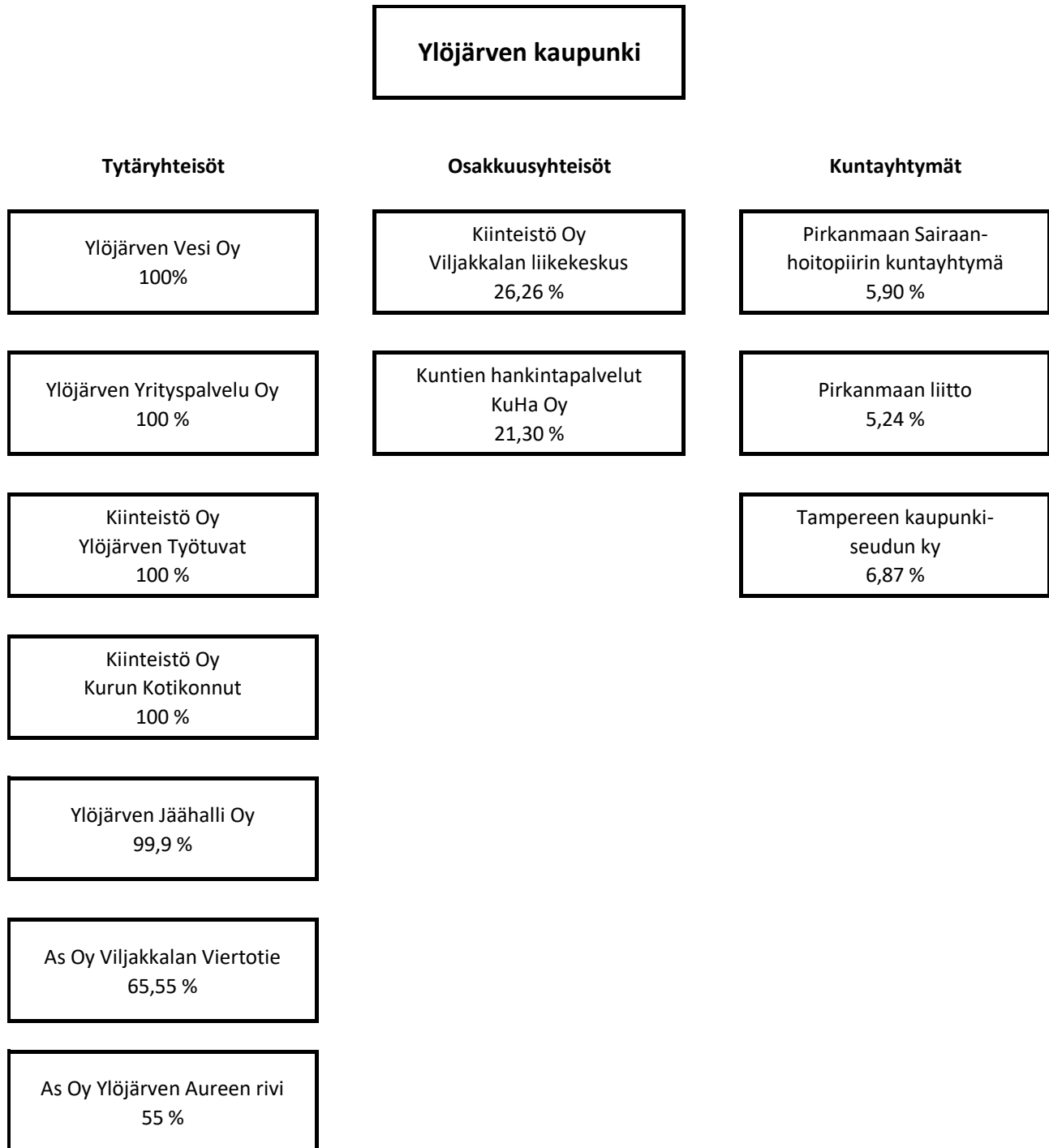
Tulot	Milj. €	%	Menot	Milj. €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	29,7	12,2	Toimintakulut	215,2	87,1
Verotulot	142,1	58,5	- Valmistus omaan käyttöön	-4,0	-1,6
Valtionosuudet	48,6	20,0	Korkokulut	1,8	0,7
Korkotuotot	0,5	0,2	Muut rahoituskulut	0,3	0,1
Muut rahoitustuotot	2,6	1,1	Satunnaiset kulut	0,0	0,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- Pakollisten varausten muutos	2,5	1,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		
luovutusvoitot	-2,8	-1,1	luovutustappio	0,0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,1	0,0	Investointimenot	15,2	6,1
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	3,2	1,3	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,6	0,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13,1	5,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18,5	7,6	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3,0	1,2
Oman pääoman lisäykset	0,0	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	243,0	100,0	Kokonaismenot yhteensä	247,1	100,0

6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Konsernirakenteen kuvaus

6.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöt

Ylöjärven Vesi Oy aloitti toimintansa 31.12.2016. Ylöjärven kaupunki myi Ylöjärven Vesi Liikelaitoksen liiketoimintakaupalla perustetulle yhtiölle. Yhtiö on sataprosenttisesti kaupungin omistama. Yhtiön tilikausi muodostui 694 489 euroa voitolliseksi. Liikevaihto ja muut toiminnan tuotot ylittivät budjetoidun noin 400 000 eurolla. Yhtiön osakepääoma on 1 002 500 euroa ja oma pääoma 21 244 010 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 28 266 066 euroa. Tästä pääomalainaa oli yhdeksän miljoonaa euroa. Myös vieraasta pääomasta valtaosa on liiketoimintakaupassa syntynyttä velkaa kaupungille. Yhtiö on osakkaana Tampereen Seudun keskuspuhdistamo Oy:ssä 8,5 prosentin omistusosuudella.

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy on Ylöjärven kaupungin sataprosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiön osakepääoma on 50 456 euroa. Ylöjärven kaupunki osti yhtiöltä elinkeinoelämän kehittämiseen liittyviä palveluja tilikaudella 390 000 eurolla. Yhtiön tilikauden voitto oli 45 675 euroa. Yhtiön oma pääoma oli vuoden 2021 lopussa 289 096 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Ylöjärven kaupunki omistaa **Ylöjärven Jäähalli Oy**:stä 99,9 prosenttia. Yhtiön osakepääoma oli vuoden 2021 lopussa 949 084 euroa ja oma pääoma 369 415 euroa. Yhtiön tilikausi painui koronarajoitusten myötä tippuneen liikevaihdon vuoksi 122 534 euroa tappiolliseksi. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 1 232 376 euroa.

Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut on kaupungin sataprosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiö omistaa 85 vuokra-asuntoa Kurussa. Yhtiön tilikauden 2021 tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 61 136 euroa. Voitosta tehtiin varauksia vastaavalla summalla, joten tilikausi päättyi nollatulokseen. Yhtiön osakepääoma on 79 304 euroa ja oma pääoma 79 692 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 345 646 euroa.

Ylöjärven kaupunki perusti vuonna 2004 **Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat** -nimisen osakeyhtiön omistamaan ja vuokraamaan Työ- ja Toimintakeskuksen käyttöön tulevia tiloja. Kaupunki omistaa sen 100-prosenttisesti. Yhtiön osakepääoma on 88 000 euroa ja oma pääoma 146 506 euroa. Yhtiö tilikauden voitto oli 67 040 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 794 653 euroa.

Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi -nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 55 prosenttia. Yhtiössä on neljä huoneistoa, joista kaupunki omistaa kaksi. Yhtiön osakepääoma on 37 520 euroa. Oma pääoma on 37 722 euroa. Yhtiön tilikauden 2021 tappio ennen tilinpäätössiirtoja oli 4 174 euroa. Varauksia purettiin tappiota vastaavasti, joten tilikausi päättyi nollatulokseen. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Asunto Oy Viljakkalan Viertotie nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 65,55 prosenttia. Kaupungin omistamissa tiloissa toimii päiväkotia. Lisäksi yhtiössä on kolme asuinhuoneistoa, jotka eivät ole kaupungin omistuksessa. Yhtiön osakepääoma on 2 523 euroa ja rakennusrahasto 394 526 euroa. Yhtiön oma pääoma oli yhteensä 395 280 euroa. Yhtiön teki tilikaudelta nollatuloksen. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Osakkuusyhteisöt

Kaupunki omistaa 26,26 prosenttia **Kiinteistö Oy Viljakkalan liikekeskuksesta**. Yhtiön osakepääoma on 2 522 euroa, rakennusrahasto 291 806 euroa ja omapääoma 290 048 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2021 oli 3 616 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Kuntien hankintapalvelut Kuha Oy on Tampereen kehyskuntien omistama hankintaosakeyhtiö ja se aloitti toimintansa 1.4.2011. Ylöjärven kaupunki omistaa yhtiöstä 21,3 prosenttia. Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa ja oma pääoma 852 988 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2021 oli 32 395 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

6.3. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Ylöjärven Vesi Oy on pääomittanut Tampereen seudun keskuspuhdistamo Oy:tä kolmella miljoonalla eurolla. Osakassopimuksen edellyttämät pääomittamiset on nyt tehty. Lopun pääomakustannuksen osuuden keskuspuhdistamo tulee laskuttamaan asiakasvesihuoltolaitoksilta osana perusmaksua keskuspuhdistamon valmistuttua. Maksut keskuspuhdistamolle tulevat olemaan merkittävässä osassa yhtiön pidemmän ajan talouden suunnittelussa.

Ylöjärven Jäähalli Oy:n taloustilannetta on kahtena viimevuotena heikentänyt oleellisesti koronapandemia. Toiminnan sulut ovat pienentäneet merkittävästi yhtiön liikevaihtoa. Hallin tekniikkaan tehty merkittävä investointi pitäisi jatkossa pienentää oleellisesti hallin vuosittaisia käyttö- ja ylläpitokustannuksia.

6.4. Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ylöjärven kaupungin konsernivalvonnan tehtävänä on varmistaa, että konsernin toiminta on tuottavaa ja tuloksellista, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan, ja että kaupungin omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamäärittelylle, hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen, liikelaitosten ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa ja hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä sekä tilintarkastustapaa.

Ylöjärven kaupungin konserniohjeen mukaan konserniohjaus ja -johtaminen tapahtuu seuraavasti:

Kaupunginhallitus

- valitsee edustajat tytä- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kaupungin muulle viranomaiselle
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta, taloudesta ja riskienhallinnasta
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista

Kaupunginjohtaja ja johtoryhmä

Kaupunginjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta sekä seuraa johtoryhmän kanssa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kaupunginhallitukselle viipymättä.

Konserniohjaus on tapahtunut yhtiökokousedustajia tapauskohtaisesti ohjeistamalla konsernijohdon toimesta.

Keskeisille konsernin tytäryhtiöille asetettiin toiminnalliset tavoitteet vuoden 2021 talousarviossa. Ne toteutuivat seuraavasti:

Ylöjärven Vesi Oy

1. Yhtiö toteuttaa kaupungin kanssa sopimat investointien yhteishankkeet.
Toteutuminen: *Toteutui, hankkeet toteutettiin sopimuksen mukaisesti.*
2. Yhtiö tekee suunnitelmallisesti verkoston korjausinvestointeja korjausvelka-analyysiin perustuvan kunnostussuunnitelman mukaisesti.
Toteutuminen: *Toteutui, korjausinvestoinnit tehtiin kunnostussuunnitelman mukaisesti.*
3. Tilikauden tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Toteutui, tulos oli 694 489 euroa.*

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy

1. Tilikauden tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Toteutui, tulos oli 45 675 euroa.*
2. Yritystontteja luovutetaan vuonna 2021 vähintään 7.
Toteutuminen: *Toteutui, tontteja luovutettiin 12 kappaletta.*
3. Elinkeino-ohjelman päivittäminen kevään 2021 aikana.
Toteutuminen: *Toteutui, uusi elinkeino-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa keväällä 2021.*

Ylöjärven Jäähalli Oy

1. Tilikauden tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Ei toteutunut. Koronapandemian aiheuttamien toiminnan sulkujen takia tulos jäi 122 534 euroa tappiolliseksi.*
2. Yhtiöllä on ajantasainen keskipitkän aikavälin taloussuunnitelman investoinneista, toiminnan tuotoista ja menoista sekä toiminnan rahoituksesta.
Toteutuminen: *Toteutui, lisäksi pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma (pts) päivitetään kevään 2022 aikana.*
3. Jäähallin investoinneissa korostetaan suunnitelmallisesti energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä.
Toteutuminen: *Toteutui.*

Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat

1. Tilikauden tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Toteutui, tulos oli 67 040 euroa.*
2. Yhtiöllä on ajantasainen viiden vuoden suunnitelma peruskorjauksista.
Toteutuminen: *Toteutui, suunnitelmaa tullaan päivittämään kevään 2022 aikana.*
3. Yhtiö laatii keskipitkän aikavälin taloussuunnitelman investoinneista, toiminnan tuotoista ja menoista sekä toiminnan rahoituksesta.
Toteutuminen: *Suunnitelma laadittu.*

Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut

1. Tilikauden tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Toteutui, tulos ennen vapaaehtoisia varauksia oli 61 136 euroa.*

2. Yhtiöllä on ajantasainen viiden vuoden suunnitelma peruskorjauksista.
Toteutuminen: *Toteutui. Suunnitelma ajantasainen.*
3. Toiminnallinen käyttöaste säilyy vähintään nykyisellä tasolla
Toteutuminen: *Nykyinen taso säilyi, vaikka tilanne vaihtelee vuosittain jonkin verran.*

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi tilikauden aikana osavuosikatsauksessa.

Tytäryhtiöistä keskeisimmät eli Ylöjärven Vesi Oy, Ylöjärven Yrityspalvelut Oy, Ylöjärven Jäähalli Oy sekä Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut ja Kiinteistö Oy Työtuvat ovat yhtiöiden hallituksissa perehtyneet konserniohjeeseen ja hyväksyneet sen itseään sitovaksi. Yhtiöt ovat laatineet riskianalyysin sekä sisäisen valvonnan arvioinnin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Sisäisen valvonnan katsottiin toimivan kohtuullisella tasolla ja riskiarvioissa nousi esiin toimialasta johtuen kiinteistö- ja laiteriskit sekä koronatilanteesta johtuen odottamattomat toiminnan häiriötilanteet.

Vuoden 2021 aikana ei ole havaittu konsernin toiminnassa olennaisia puutteita tai virheitä.

6.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
Toimintatuotot	106 275	89 735
Toimintakulut	-275 631	-254 270
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	131	163
Toimintakate	-169 226	-164 372
Verotulot	142 057	134 472
Valtionosuudet	48 637	54 347
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	27	28
Muut rahoitustuotot	2 646	2 311
Korkokulut	-2 121	-1 506
Muut rahoituskulut	-478	-598
Vuosikate	21 541	24 681
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 157	-16 335
Arvonalentumiset	0	-7
Tilikauden tulos	5 384	8 339
Tilinpäätössiirrot	1	1
Tilikauden verot	-741	-348
Laskennalliset verot	-19	-17
Vähemmistöosuudet	-900	-604
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 726	7 371
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,6	35,3
Vuosikate/Poistot, %	133,3	151,0
Vuosikate, € /asukas	642	740
Asukasmäärä	33 529	33 352

6.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	21 541	24 681
Tilikauden verot	-741	-348
Tulorahoituksen korjaukset	-5 218	-2 115
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 698	-20 558
Rahoitusosuudet investointimenoihin	54	103
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 193	1 812
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 868	3 574
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-37	0
Antolainasaamisten vähennykset	16	23
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 491	24 300
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 632	-15 476
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 115	-5 085
Oman pääoman muutokset	-579	730
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-38	117
Vaihto-omaisuuden muutos	-16	-102
Saamisten muutokset	-1 249	-2 661
Korottomien velkojen muutokset	2 537	-2 239
Rahoituksen rahavirta	3 378	-393
Rahavarojen muutos	-1 490	3 182
Rahavarat 31.12.	29 758	31 248
Rahavarat 1.1.	31 248	28 067
	-1 490	3 182
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-9 416	-4 683
Investointien tulorahoitus, %	91,1	120,7
Lainanhoitokate	1,3	1,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,6
Kassan riittävyys	34	39
Asukasluku	33 529	33 352

6.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €	VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	257 993	250 819	OMA PÄÄOMA	128 776	125 051
Aineettomat hyödykkeet	4 246	3 824	Peruspääoma	65 787	65 787
Aineettomat oikeudet	240	166	Säätiöiden ja yhdistysten peruspo	13	13
Muut pitkävaikutteiset menot	3 558	3 282	Arvonkorotusrahassto	19	19
Ennakkomaksut	447	376	Muut omat rahastot	176	176
Aineelliset hyödykkeet	234 651	228 050	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	59 055	51 684
Maa- ja vesialueet	48 581	41 275	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 726	7 371
Rakennukset	115 418	122 337	VÄHEMMISTÖSUUDET	1 993	1 672
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 330	47 830	PAKOLLISET VARAUKSET	5 925	8 284
Koneet ja kalusto	5 761	6 271	Muut pakolliset varaukset	5 925	8 284
Muut aineelliset hyödykkeet	105	106	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 046	2 072
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 455	10 231	VIERAS PÄÄOMA	173 222	167 927
Sijoitukset	19 096	18 946	Pitkäaikainen korollinen vieras po	99 625	94 693
Osakkuusyhteisöosuudet	959	851	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	10 319	11 048
Muut osakkeet ja osuudet	17 277	17 256	Lyhytaikainen korollinen vieras po	19 802	21 989
Muut lainasaamiset	100	116	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	43 477	40 196
Muut saamiset	760	723	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>311 962</u>	<u>305 006</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	829	817			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 140	53 370			
Vaihto-omaisuus	976	960			
Pitkäaikaiset saamiset	5 735	6 053			
Lyhytaikaiset saamiset	16 671	15 109			
Rahoitusarvopaperit	13 626	15 977			
Rahat ja pankkisaamiset	16 132	15 272			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>311 962</u>	<u>305 006</u>			
Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020			
Omavaraisuusaste	42,9	42,6			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	55,9	57,5			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €	62,8	59,1			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as.	1 872	1 771			
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	119,4	116,7			
Konsernin lainat. €/asukas	3 562	3 499			
Lainat ja vuokratuut 31.12. milj. €	156,7	154,8			
Lainat ja vuokratuut 31.12. €/as.	4 674	4 642			
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	0,1	0,1			
Kaupungin asukasmäärä	33 529	33 352			

7. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen tulee kuntalain 115 §:n mukaan tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden **-647 144,64 euron** tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 703 599,88 euroa.
- Tuloutetaan Työläjärven alueen kunnallistekniikkaa varten tehtyä investointivarausta 1 200 000,00 euroa, Siltatien 1. vaiheen pohjoispuolen kunnallistekniikkaa varten tehtyä investointivarausta 1 300 000,00 euroa ja maanhankintaan tehtyä investointivarausta 2 750 000,00 euroa. Kirjataan varausten purun aiheuttama poistoero 2 500 000,00 euroa poistoeron lisäykseksi.
- Siirretään tilikauden ylijäämä **2 806 455,24** euroa taseen ylijäämä tilille.

8. Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunta
Tarkastuslautakunta
Asukaslautakunta

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö sivistysosaston hallintopäällikkö Kirsi Riihioja

Vastualueen toiminnan kuvaus

Kuntavaalit oli lainmukaisesti sovittu järjestettäväksi 18.4.2021. Eduskunta päätti 26.3.2021, että kuntavaalit siirretään pidettäväksi 13.6.2021 huonontuneen koronapandemiatilanteen takia. Samalla päätettiin, että vuoden 2021 kuntavaaleissa valittavien valtuustojen toimikausi alkaa 1. päivänä elokuuta 2021 jatkuen toukokuun 2025 loppuun ja vuoden 2017 kuntavaaleissa valittujen valtuustojen toimikausi jatkuu heinäkuun 2021 loppuun.

Äänestysaktiivisuus -%	Ennako- äänestys	Vaalipäivänä äänestäneet	Yhteensä
Ylöjärvi	31,5	24,0	55,5
Pirkanmaa	35,2	21,5	56,8
Koko maa	33,1	22,0	55,1

Edellisissä kuntavaaleissa vuonna 2017 Ylöjärven äänestysaktiivisuus oli 59,2 %, Pirkanmaan 60,1 % ja koko maan 58,9 %.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Kuntavaalien ennakoäänestysaika oli poikkeuksellisesti kaksi viikkoa. Äänestyspaikoille hankittiin suojapleksit, käsidesejä ja kasvomaskeja. Ennakoäänestysaikoja lisättiin ja ennakoäänestysvirkailejoita oli enemmän, jotta vaalit saatiin järjestettyä koronaturvallisesti.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Valtio maksoi poikkeuksellisesti kuntavaalien siirtämisestä ja koronapandemiasta aiheutuvia kuluja 1,4 euroa/äänioikeutettu. Menojen ylitys johtuu arvioitua suuremmista ict-kuluista ja henkilöstökustannuksista, jotka johtuvat kahden viikon ennakoäänestysajasta.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	0	0	35 120	35 120	
ulkoiset	0	0	35 120	35 120	
sisäiset	0	0	0	0	
Toimintakulut	-99 584	-99 584	-109 668	-10 084	110,1
ulkoiset	-99 340	-99 340	-103 966	-4 626	104,7
sisäiset	-244	-244	-5 702	-5 458	2 336,9
Toimintakate	-99 584	-99 584	-74 548	25 036	74,9

Tarkastuslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin	Toteuma (toteutumisaste)	Komentointi
Tasapainoinen talous	1. Tarkastuslautakunta kiinnittää arvioinnissaan huomiota toiminnan ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen sekä arvioi kaupunkistrategian ja valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista.	1. Viranhaltijoiden kuulemiset lautakunnan kokouksissa.	Tarkastusvuoden erityispainopisteenä olevan toimialan johtavat viranhaltijat kuultu lautakunnan kokouksissa.		
	2. Tarkastuslautakunta tuottaa arviointitietoa, jota voidaan hyödyntää kaupungin talouden ja toiminnan ohjauksessa.	1. Arviointikertomuksen laatiminen.	Arviointikertomus hyväksytty lautakunnassa.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Ulkoinen tarkastus

Vastualueen toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikaudekseen talouden ja hallinnon tarkastusta sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunta valmistele valtuuston päätettäväksi talouden ja hallinnon tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa haastattele-malla sekä tekemällä tutustumis- ja arviointikäyntejä kaupungin eri kohteisiin. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunta jatkaa yhteistyötä Tampereen kaupunkiseudun muiden tarkastuslautakuntien kanssa.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuonna 2020 alkanut maailmanlaajuinen koronapandemia vaikutti osaltaan tarkastuslautakunnankin toimintaan edelleen vuonna 2021. Tutustumiskäyntejä kaupungin eri kohteisiin ei voitu järjestää ja kokouksia pidettiin vielä kevätkaudella hybridimallilla. Valtuustokausi vaihtui elokuun alussa ja uusi lautakunta aloitti toimintansa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina tarkastusvuoden 2020 osalta olivat kaupunkistrategian tavoitteet ja niiden toteutuminen kaupungissa ja kaupunkikonsernissa, kaupunkikonsernin taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen,

sote- ja maakuntauudistus, konserniyhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, keskeisten investointihankkeiden toteutuminen ja teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan alaiset tehtäväalueet. Vuoden 2020 arviointikertomus hyväksyttiin ja allekirjoitettiin lautakunnan kokouksessa 12.5.2021.

Tarkastusvuoden 2021 osalta lautakunnan arviointityön painopistealueina ovat sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta, talous ja talouden tasapainottamistoimenpiteet, investoinnit, henkilöstö, kaupunginhallituksen alainen toiminta ja perusturvalautakunnan alaiset tehtäväalueet.

Kokouksissa olivat vuonna 2021 kuultavina vs. kaupunkirakennejohtaja, johtava rakennustarkastaja, kehityspäällikkö, talousjohtaja, kaupunginjohtaja, terveys- ja sosiaalijohtaja, johtava ylilääkäri, sosiaalitoimen johtaja sekä ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen johtaja.

Tarkastuslautakunta osallistui 26.10.2021 Tampereen seudun tarkastuslautakuntien yhteiseen koulutukseen Kangasalla. Lisäksi lautakunnan erityisasiantuntija BDO:lta piti lautakunnalle koulutuksen kauden ensimmäisen kokouksen yhteydessä.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tarkastuslautakunta alitti vuoden 2021 talousarviossa osoitetut toimintamenot 32,2 prosentilla. Alitus johtui lähinnä palveluiden ostoihin (mm. koulutus-, matkustus- ja majoituspalvelut) varatun määrärahan arvioitua vähäisemmän käytön vuoksi. Syynä tähän oli edelleen jatkunut koronapandemia, mistä johtuen kokouksia pidettiin kevätkaudella hybridikokouksina, eikä koulutuksiin osallistuttu ennakoitusti.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	0	0	0	0	
ulkoiset	0	0	0	0	
sisäiset	0	0	0	0	
Toimintakulut	-61 315	-61 315	-41 569	19 746	67,8
ulkoiset	-60 356	-60 356	-41 228	19 128	68,3
sisäiset	-959	-959	-341	618	35,6
Toimintakate	-61 315	-61 315	-41 569	19 746	67,8

Asukaslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin	Toteuma (toteutumistas)	Kommentointi
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	1. Sähköisten asukasiltojen jatkokehittäminen	1. Syksyllä 2020 käynnistetään etäosallistumismahdollisuus asukasilloihin. Vuonna 2021 kehitetään ja kokeillaan sähköisen osallistumistavan vuorovaikutteisuutta lisääviä mahdollisuuksia.	Asukasiltojen toteutuksessa kokeiltu uusia osallistujien vuorovaikutteisuutta lisääviä toimintatapoja.		Toimielimen toiminta lakkasi heinäkuussa 2021. Kaupungin toiminnassa tavoite näkyi vuonna 2021 monin eri tavoin ja etäosallistumisen ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia ja tapoja kehitettiin ja lisättiin.
	2. Kaupungin palautejärjestelmien kehittäminen	1. Läpikäydään kaupungin palautejärjestelmiä ja tehdään tulosten perusteella kehittämissuhteet.	Läpikäynti suoritettu, kehittämissuhteet annettu ja mahdollisesti konkreettiset toimenpiteet käynnistetty.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Asukaslautakunta

Vastuhenkilö hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Vastualueen toiminnan kuvaus

Asukaslautakunnan tavoitteena oli edistää kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia kaupungin hallintoon, päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen. Lautakunta edisti myös kuntalaisdemokratian toimivuutta.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Asukaslautakunnan toiminta päättyi 31.7.2021.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Asukaslautakunnan alainen toiminta siirtyi 1.8 lähtien uuteen hyvinvointilautakuntaan.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Talkoorahaa saaneiden hankkeiden määrä	23	25	28
Järjestettyjen asukasiltojen määrä	2	2	0

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

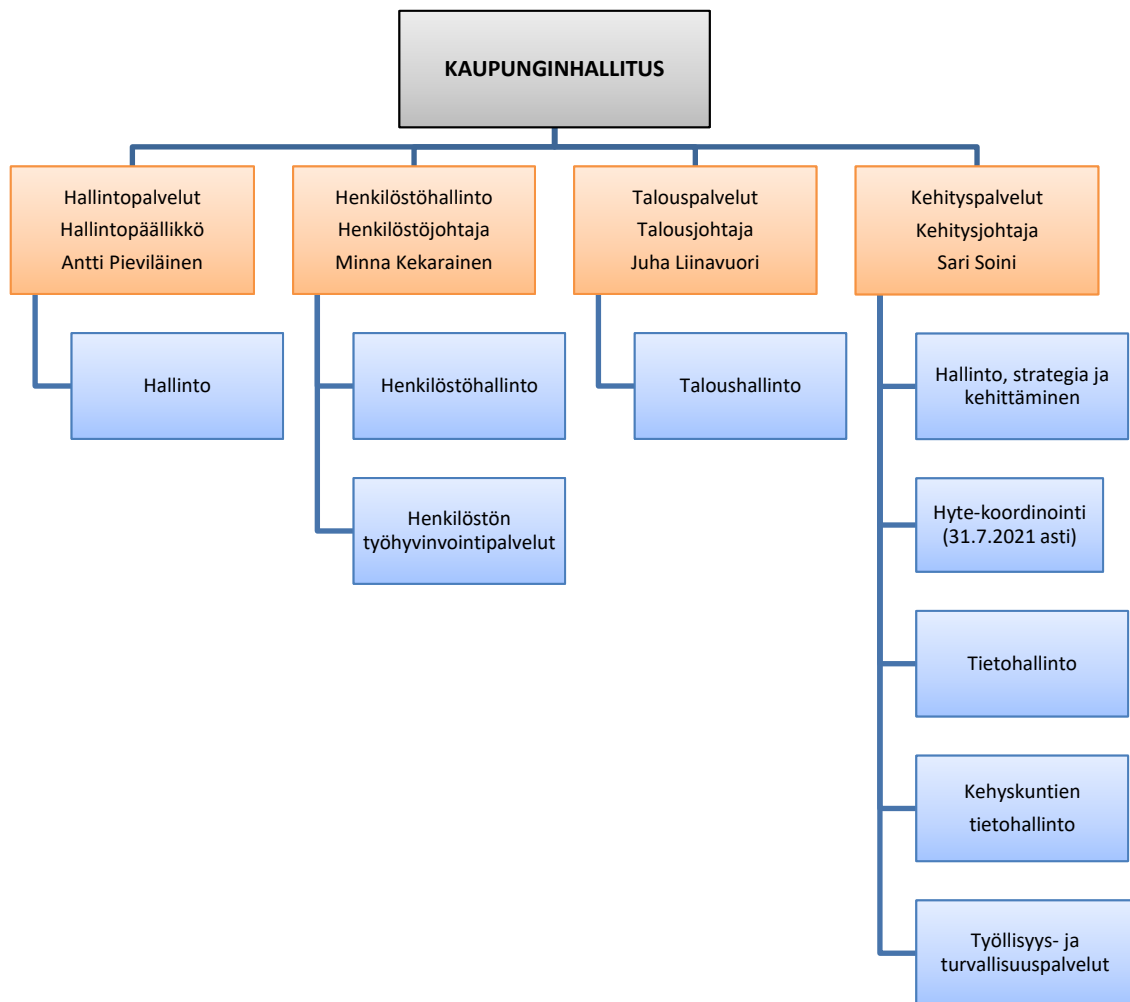
Ei merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden huomioiden, että asukaslautakunnan toiminta päättyi 31.7.2021.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	0	0	0	0	
ulkoiset	0	0	0	0	
sisäiset	0	0	0	0	
Toimintakulut	-114 567	-114 567	-80 368	34 198	70,1
ulkoiset	-111 431	-111 431	-79 989	31 442	71,8
sisäiset	-3 136	-3 136	-379	2 757	12,1
Toimintakate	-114 567	-114 567	-80 368	34 198	70,1

Kaupunginhallitus

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi	
Tasapainoinen talous	1. Lähivuosien talousarviot suunnitellaan siten, että vuonna 2023 saavutetaan ylijäämäinen tilinpäätös.	1. Talouden tasapainotoimenpiteet vuonna 2021.	Alijäämä vuonna 2021 maksimissaan 3,5 m€.			
Muutosvalmis henkilöstö	1. Henkilöstö- ohjelmasta tullut tavoite: Vahvistamme henkilöstön valmiutta muutoksiin.	1. Servitetään täsmällisemmät koulustarpeet, suunnitellaan ja toteutetaan koulutus. Huomioidaan maakuntahallinto-uudistuksen aiheuttamat tarpeet muutosvalmiuden varmistamiselle.	Henkilöstöhallinnon järjestämä muutoskoulutus työntekijöille pidetty.		Muutoksiin sopeutumista vietiin eteenpäin esihenkilöiden kautta ESKO-esihenkilökoulutusohjelman ja esihenkilöfoorumien kautta. Tulevan hyvinvointialueuudistuksen vuoksi varsinaista kaupungin työntekijöiden muutoskoulutusta ei nähty järkeväksi. Hyvinvointialueelle siirtyville työntekijöille pidettiin ahkerasti infoja, jossa jaettiin tietoutta muutoksesta ja sitä kautta helpotusta muutokseen sopeutumiseen.	
Yrittämyönteisyys	1. Pirkanmaan työllisyyden kuntakoikeilun toteutus Ylöjärvellä	1. Lain ja sopimusten mukainen palveluiden tuottaminen kuntavastuulla.	Kokeilun paikalliset ja valtakunnalliset mittaritot työttömyyden hoidosta.			
			Työttömyysprosentin aleneminen.			
Ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut	1. Laajan hyvinvointikertomuksen poikkihallinnollinen toimeenpano	1. Hyvinvointi-kertomus työn kytkeminen talousarvio-prosessin 2022 valmistelu- vaiheeseen.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen TA-tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely yksiköittäin.			
		2. Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumisen arviointi osaksi tarkastuslautakunnan arviointikertomusta.	Esitys lautakunnalle			Hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiden toteutumista arvioitu osana tarkastuslautakunnan toimialakohtaista arviointikertomusta. Ei erillistä hyte-tavoitekokonaisuutta esitettyä lautakunnalle.
		3. Alatyöryhmien järjestäytyminen hyvinvointikertomustyön koordinoimiseksi.	Alatyöryhmärakenne muodostettu ja toiminta käynnistetty.			
Hyvät harrastusmahdollisuudet ja ympäristöystäväl- linen kaupunki- suunnittelu	1. Ylöjärven kaupungin turvallisuussuunnitelman toiminnallinen toteutus	1. Sidosryhmien ja kuntalaisten laaja osallistaminen.	Suunnitelman mittaristo, onnettomuus- ja rikostilastojen vuosittainen aleneminen tai samanlaisena pysyminen.			

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	1. Sähköinen kokous - Cloud Meeting -työkalun käyttöönotto	1. Uuden työkalun käyttöönoton koordinointi ja tukeminen.	Työkalu otettu käyttöön ja käyttäjät koulutettu sen käyttöön.		Innofactorin koulutus kaupunginhallitukselle pidettiin alkuvuonna 2021. Käyttöönottoprojekti eteni loppuvuonna siten, että käyttöönotto tapahtuu vuoden 2022 aikana.
	2. Uuden valtuuston perehdyttäminen	1. Kevään kuntavaaleissa valittavan valtuuston perehdyttäminen ennen valtuustokauden alkua ja sen jälkeen valtuustokauden sujuvan liikkeellelähdön edistämiseksi.	Perehdyttämistilaisuuksia järjestetty valtuustokauden alun näkökulmasta keskeisimmistä aiheista. Muita aiheita käsitellään myöhemmin esimerkiksi seminaarien ja valtuustoinfojen puitteissa.		Toteutui suunnitellusti ja tehtyjen päätösten mukaisesti vallinnut koronapandemia huomioiden.
		2. Hyödynnetään perehdytyksissä uusi välineitä ja menetelmiä.	Hyödynnetty uusia toteutustapoja edelliseen perehdytykseen nähden.		Hyödynnettiin mm. Microsoft Teamsia ja otettiin Teams työskentelyympäristönä valtuuston käyttöön.
	3. Päätöksenteon ja luottamustoimen teknisen it-käyttöympäristön uudistaminen sekä päätelaitteiden että sähköisten työvälinejärjestelmien osalta.	1. Siirtyminen Virtaympäristöstä O365-välineisiin.	Toimielinten sähköiset ympäristöt toimivat O365-alustalla ajasta ja paikasta riippumattomasti.		
		2. Päätelaitteiden vaihtoehtojen määrittäminen.	Jokaisella valtuutetulla on tarkoituksenmukainen väline uuden valtuustokauden alussa.		
		3. Luottamus- henkilöiden ja valmistelijoiden perehdytys.	Tarvittavat ohjeistukset on tehty sekä järjestetty perehdytystä uuteen käytäntöön sekä luottamushenkilöille että valmistelijoille.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Kaupunginhallitus yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 522 858	5 023 608	4 958 631	-64 977	98,7
ulkoiset	2 952 560	4 453 310	4 275 916	-177 394	96,0
sisäiset	570 298	570 298	682 714	112 416	119,7
Toimintakulut	-15 901 762	-16 111 956	-15 439 585	672 371	95,8
ulkoiset	-14 874 304	-15 084 498	-14 397 243	687 255	95,4
sisäiset	-1 027 458	-1 027 458	-1 042 342	-14 884	101,4
Toimintakate	-12 378 904	-11 088 348	-10 480 954	607 394	94,5

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Vastualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii muun muassa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnasta, viestinnästä ja markkinoinnista, arkistoinnista, asiantuntemuksesta, tiedonhallinnasta, postituksesta, kaupungintalon neuvontapalveluista, puhelinpalveluista sekä puhelinvaihdetoiminnasta.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Digitalisaatiokehitys edellyttää toimintojen jatkuvaa tarkastelua ja kokonaisvaltaista kehittämistä. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat monin eri tavoin vastualueen toimintaan ja edellyttävät monitahoista yhteistyötä eri toimialojen kanssa. 1.1.2023 voimaan astuva sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuun siirtyminen hyvinvointialueelle näkyi toiminnassa jo vuonna 2021.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Pitkittynyt koronapandemia aiheutti ylimääräistä kuormitusta ja epävarmuutta kokousten ja muiden tilaisuuksien järjestelyjen osalta. Tilanteesta huolimatta toiminnassa löydettiin vaihtoehtoisia toteutustapoja ja -ratkaisuja tehtyjen suunnitelmien perumisen sijaan.

Kaupunginvaltuuston kokousten videolähetykset vakiinnutettiin osaksi toimintaa. Uuden valtuuston perehdytykset toteutettiin suunnitellusti koronatilanteen mahdollistamissa rajoissa ja lautakuntia tuettiin toimikauden liikkeellelähdessä.

Vuonna 2021 otettiin käyttöön mobiilijärjestelmä, joka vastaa aiempaa paremmin etätöiden tarpeisiin. Kaupungin asiantuntijajärjestelmässä siirryttiin uuteen versioon ja siihen liittyvät jatkotoimenpiteet jatkuvat vuonna 2022. Tilojen käytön tehostamiseen liittyviä toimenpiteitä jatkettiin.

Päivittäisviestintää leimasi koronapandemia, etenkin rokotuksiin mutta myös rajoituksiin liittyvä tiedotus. Päätösviestinnässä korostuivat kaupunginjohtajan valinta sekä kuntavaalivuosi ja valtuustokauden vaihdos. Kaupunginjohtaja aloitti videomuotoisten ajankohtaiskatsausten julkaisemisen. Kaupungin johtokolmikko (valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat sekä kaupunginjohtaja) puolestaan aloitti keskustelu- ja kyselytuntien toteutuksen netissä.

Koulujen kotisivut siirrettiin osaksi kaupungin sivustoa. Kuvapankin kokoaminen eteni yhteistyössä

kulttuuripalveluiden kanssa. Kaupunkimarkkinoinnissa lanseerattiin kesäretkeilijäkonsepti yhteistyössä Ylöjärven Yrityspalvelun kanssa. Asukasmarkkinoinnissa toteutettiin omakotitonttien hakua tukenut, ”Kotiin Ylöjärvelle” -teemaa jatkanut mediakampanja sekä osallistuttiin ensimmäistä kertaa asumisen Asta-messuille.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Kaupunginvaltuuston päätöksestä 8.11.2021 § 132 tehdyn kunnallisvalituksen vuoksi maanmyyntituloista jäi vuoden 2021 osalta saamatta noin 940 000 euroa. Tästä huolimatta alun perin budjetoitu maanmyyntitulojen määrä vuonna 2021 ylitettiin noin 1,25 miljoonalla eurolla.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 670 298	3 171 048	2 926 496	-244 552	92,3
ulkoiset	1 500 000	3 000 750	2 754 065	-246 685	91,8
sisäiset	170 298	170 298	172 431	2 133	101,3
Toimintakulut	-5 512 566	-5 691 612	-5 530 154	161 458	97,2
ulkoiset	-5 031 934	-5 210 980	-5 056 877	154 103	97,0
sisäiset	-480 632	-480 632	-473 277	7 355	98,5
Toimintakate	-3 842 268	-2 520 564	-2 603 658	-83 094	103,3

Henkilöstöhallinto

Vastuhenkilö henkilöstöjohtaja Minna Kekarainen

Vastualueen toiminnan kuvaus

Henkilöstöhallinnon vastualue kehittää ja tukee työyhteisöjä henkilöstöhallintoon liittyvissä tehtävissä sekä hoitaa ja koordinoi Ylöjärven kaupungille työnantajana kuuluvia tehtäviä, joihin sisältyy mm. esimiestyön tuki, palkanlaskentapalvelut, virka- ja työehtosopimusasiat, sopimusten tulkinta ja täytäntöönpano sekä muut palvelussuhteeseen liittyvät kysymykset.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Palkkatietojen tulorekisterisiirrot työllistivät henkilöstöhallintoa edelleen merkittävästi. Vuoden 2021 aikana henkilöstöhallinnossa tehtiin työjärjestelymuutoksia esimerkiksi liittyen hyvinvointialuevalmistelutyöhön, joka aloitettiin nopealla aikataululla loppuvuodesta 2021. Koronapandemia työllisti henkilöstöhallintoa erityisesti kysymysten muodossa. Rekrytoinnin haasteet nousivat aiempaa enemmän esille muiden kuntien tavoin.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Uudelleensijoitustoimintaa tehtiin vuonna 2021 erittäin aktiivisesti ja sillä on saavutettu parissa vuodessa Kelan tietojen mukaan laskennallisesti 790 000 euron säästöt, koska omaan työhönsä vajaakuntaisia on saatu sijoitettua toisiin tehtäviin. Henkilöstöohjelman toimeenpanoa edistettiin toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Esihenkilökoulutusohjelma ESKO toteutui suunnitelmien mukaisesti, samoin kuin esihenkilöfoorumit, joilla pyrittiin kehittämään esihenkilöiden osaamista ja yhdenmukaistamaan kaupungin käytäntöjä sekä tuomaan sopimusmuutokset esihenkilöiden tietoisuuteen. Henkilöstöhallinnon palvelutarjotinta pyrittiin selkeyttämään erilaisin henkilöstöhallinnon tehtävänkuvien selkeyttämisen kautta ja esihenkilöviestintäkanavien parantamisella. Esihenkilöiden työkalupakin rakentaminen jatkuu.

Yhteistyötä työterveyspalveluiden kanssa on pyritty parantamaan ja kustannusten pienentämistavoite saavutettiin.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Palkkalaskelman tuotantokustannus	16,44	17,05	17,38
Henkilöstön määrä	9	10	10

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun, mutta asiantuntijapalveluihin sekä ict-palveluihin varatut määrärahat alittuivat. Toimintakate toteutui selkeästi talousarviota parempana.

Talous

	Talouesarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 018 000	1 018 000	987 006	-30 994	97,0
ulkoiset	618 000	618 000	512 916	-105 084	83,0
sisäiset	400 000	400 000	474 090	74 090	118,5
Toimintakulut	-2 349 770	-2 349 770	-2 211 648	138 122	94,1
ulkoiset	-2 277 244	-2 277 244	-2 138 379	138 865	93,9
sisäiset	-72 526	-72 526	-73 270	-744	101,0
Toimintakate	-1 331 770	-1 331 770	-1 224 642	107 128	92,0

Talouspalvelut

Vastuuhenkilö talousjohtaja Juha Liinavuori

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, rahoituksesta ja maksuliikenteestä. Lisäksi vastuualueelle kuuluu elinkeinotoimen hoitoon, verotuksen hoitoon sekä vakuutuksiin tarkoitetut määrärahat.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia vaikutti edelleen voimakkaasti kuntatalouteen. Talouden suunnittelu oli haasteellista, koska talouden ennustettavuus oli heikkoa ja muutoksia tapahtui sekä kaupungin käyttötalouden menoissa ja tuloissa, että myös verotuloissa ja valtionosuuksissa. Vuonna 2021 valtio avusti edelleen huomattavasti kuntia sosiaali- ja terveystoimen koronakustannuksissa, mutta tuki tuli loppuvuospainotteisesti eikä tuen suuruudesta ollut vuoden varrella ennakkotietoa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vuonna 2021 kunnat alkoivat raportoimaan taloustietojaan valtiolle kvartaaleittain (automaattinen talousraportointi). Vastaava aikataulu ja periaatteet otettiin käyttöön myös Ylöjärven kaupungin sisäisessä talousraportoinnissa. Vuonna 2021 osallistuttiin valtion rahoittamaan kuntien digikehittämisen yhteishankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on kehittää robotiikkaa. Ylöjärvellä käyttökohteiksi valikoitui tekninen toimiala. Talouspalvelut koordinoi hakuprosessia ja sittemmin hankkeen projektipäällikkyyks siirtyi kehityspalveluille.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Sähköisten ostolaskujen osuus kaikista ostolaskuista, %	84,6	87,0	90,0
Sähköisten myyntilaskujen osuus kaikista myyntilaskuista, %	35,5	34,2	33,4
Henkilöstön määrä	8,5	8,5	8,5

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei olennaisia poikkeamia talousarviosta.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	800	800	13 020	12 220	1 627,5
ulkoiset	800	800	12 485	11 685	1 560,6
sisäiset	0	0	536	536	
Toimintakulut	-2 511 155	-2 511 155	-2 456 229	54 926	97,8
ulkoiset	-2 442 734	-2 442 734	-2 382 777	59 957	97,5
sisäiset	-68 421	-68 421	-73 453	-5 032	107,4
Toimintakate	-2 510 355	-2 510 355	-2 443 209	67 146	97,3

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy

Vastuhenkilö kaupunginjohtaja Pauli Piiparinen ja toimitusjohtaja Timo Isolähteenmäki Ylöjärven Yrityspalvelut Oy

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Elinkeinoitoimen kautta perustetut uudet yritykset (kpl)	46	39	38
Yritystonttiluovutus (lkm)	12	10	12
Kaupungin asiantuntijapalveluiden osto Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:ltä	390 000	325 000	390 000
Kaupungin osuus erilaisista seudullisista hankkeista, euroa	376 319	327 248	321 163
Henkilöstön määrä	3	2,5	2

Kehityspalvelut

Vastuuhenkilö kehitysjohtaja Sari Soini

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Kehityspalvelut vastaa poikkitoimialaisesta ja strategisesta kehittämistoiminnasta, tietohallinnosta, isäntäkuntana kehyskuntien tietohallinnosta, työllisyys- ja turvallisuuspalveluista ja yhteistyöhankkeiden koordinoinnista. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävät siirtyivät valtuustokauden vaihtuessa sivistysosaston organisaatioon.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia laski työllisyyspalvelujen asiakasmääriä. Asiakkaita ei pystytty rajoitusten vuoksi kohtaamaan riittävästi, mikä vaikeutti aktivointia.

Kehyskuntien tietohallintojohtaja siirtyi pois kaupungin palveluksesta keväällä 2021. Tehtävä saatiin täytettyä vuoden 2022 alussa.

Hyvinvointialueuudistukseen valmistautuminen heijastui lisätyönä loppuvuonna 2021, kun väliaikaisten toimielinten työ käynnistyi hyvinvointialueella.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Kaupunkistrategian päivitysprosessi aloitettiin syksyllä ja se saadaan päätökseen keväällä 2022.

Työllisyyspalveluiden kuntakokeilu on lähtenyt hyvin käyntiin. Turvallisuuspalveluissa poliisin kanssa tehtävän yhteistyön haasteet ovat vaikuttaneet toiminnan kehittämiseen.

Pilvipalveluiden hyödyntämistä tehostettiin toimittajariippumattomuuden lisäämiseksi. Seudullinen palvelimien pilveistämiprojekti aloitettiin yhdessä TietoEvryn kanssa. Myös opetuksen työasemaylläpidossa siirryttiin pilvipohjaisiin työvälineisiin.

Hyvinvointityön koordinaatiossa painottui vuonna 2021 laajan hyvinvointikertomuksen toimeenpanon käynnistäminen sekä uuden alatyöryhmärakenteen toiminnan käynnistäminen. Henkilöstömuutos hyvinvointityön koordinaatiossa tuotti lyhyen katkoksen koordinaatiotyöhön. Uuden hyvinvointikoordinaattorin perehtyminen työtehtäviin sekä hyvinvointityön käynnistyminen uudessa organisatiorakenteessa vaikutti hyvinvointityön toteuttamiseen syksyllä 2021. Koronapandemian rajoitustoimista johtuen suuri osa vuodelle suunnitelluista tapahtumista ja tapaamisista jouduttiin perumaan tai pitämään etänä, mikä vähensi toiminnan kuluja.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Työllistämistoimenpiteiden henkilömäärä	540	361	262
Työttömyys -%	7	10,1	6,4
Henkilöstön määrä			30

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

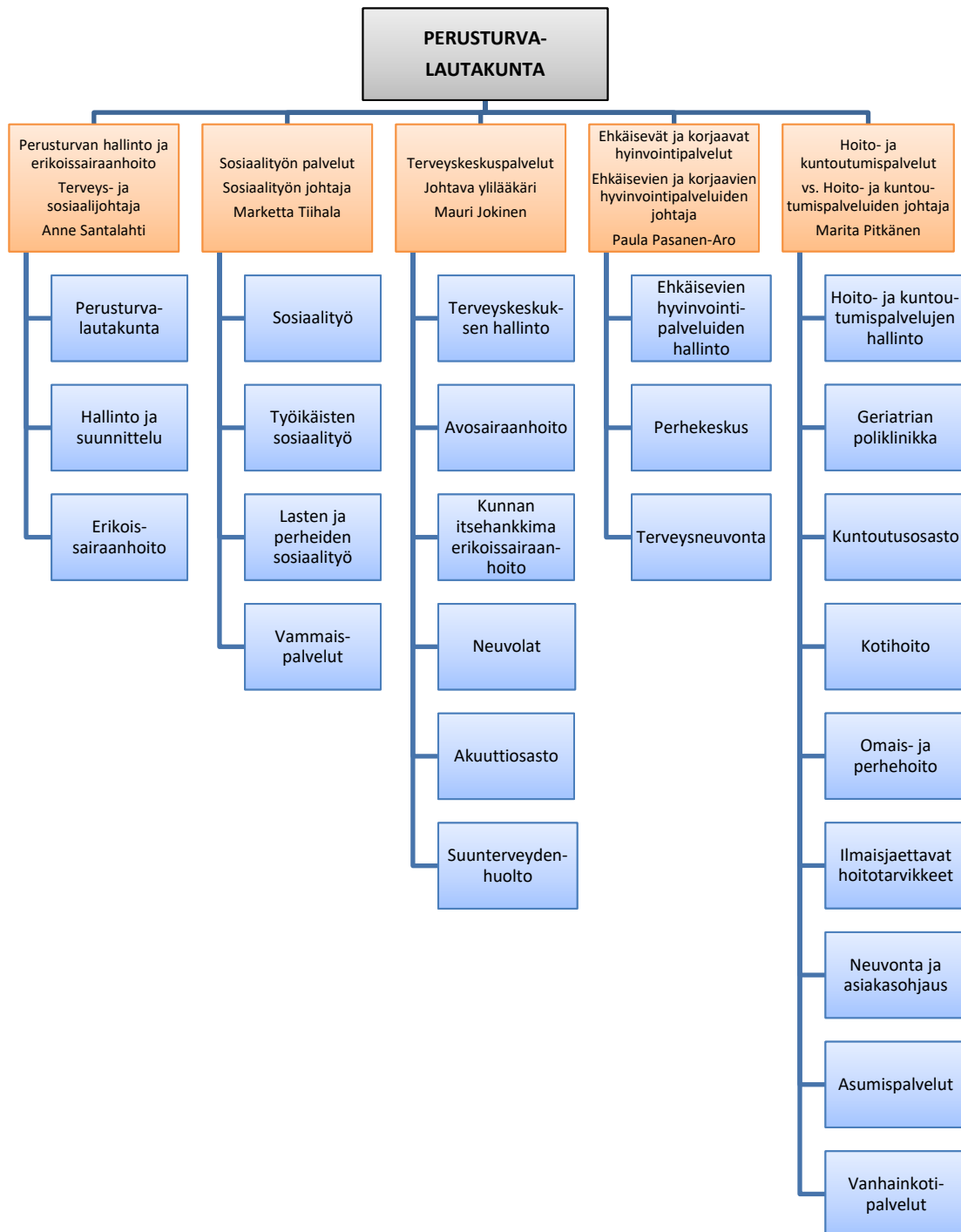
Tietohallinnon kuluihin ja tuloihin sisältyy myös muiden kehyskuntien osuus Microsoftin lisenssilaskusta, joka on laskutettu edelleen. Ylöjärvi toimii isäntäkunta-asiakkaana jälleenmyyjälle. Sittemmin muiden kuntien osuus on tiliöity tasetilin kautta, eikä näy enää tietohallinnon luvuissa. Joidenkin seudullisten ict-projektien aikataulujen venyminen aiheuttaa kulujen siirtymisen osittain vuoden 2022 puolelle. Kehyskuntien tietohallinnon kulut olivat ennakoitua pienemmät, koska vakanssi oli pitkään täyttämättä vuonna 2021.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	833 760	833 760	1 032 108	198 348	123,8
ulkoiset	833 760	833 760	996 451	162 691	119,5
sisäiset	0	0	35 658	35 658	
Toimintakulut	-5 528 271	-5 559 419	-5 241 553	317 866	94,3
ulkoiset	-5 122 392	-5 153 540	-4 819 210	334 330	93,5
sisäiset	-405 879	-405 879	-422 343	-16 464	104,1
Toimintakate	-4 694 511	-4 725 659	-4 209 445	516 214	89,1

Perusturvalautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi	
Tasapainoinen talous	1. Perusturvaosaston taloudellisen ennakointikyvykkyyden parantuminen.	1. P-joryssä ja vastuualueiden joryissa henkilöstö- menojen ja osto- palveluiden systemaattinen seuranta ja tarvittavat toimenpiteet sovittuna.	On/off mittari: seuranta+raportti 3/21, 6/21 ja 9/21			
Muutosvalmis henkilöstö	1. Vammaispalvelujen työryhmän työnjaon uudistaminen asiakaspalvelun parantamiseksi.	1. Uudistetaan työryhmän jäsenten välinen työnjako.	Työnjako ja tehtäväkuvat on uudistettu (on/off -mittari), työtyytyväisyys paranee tai pysyy ennallaan v. 2020 nähden. Asiakaspalautte paranee tai pysyy ennallaan v. 2020 nähden ovat hyvällä tasolla.		Työryhmän työnjako selkiytettiin vuoden aikana, mutta työ siirtyi osittain vuodelle 2022 esimiesvakanssin rekrytointiongelmien vuoksi. Asiakaspalute ja työtyytyväisyys säilyivät ennallaan.	
Ennaltaehkäisevät hyvinvointi- palvelut	1. Lastensuojelu lisää monialaista yhteistyötä kaupungin lasten ja perheiden palvelujen toimijaverkoston kanssa.	1. Lastensuojelun moniammatillinen työryhmä mukaan useampaan asiakkuuteen.	Työryhmän käsittelemien asiakastapausten määrä kasvaa v. 2020 verrattuna.		Lastensuojelun moniammatillisen työn tueksi suunniteltu työryhmä aloittaa toimintansa v. 2022.	
		2. Palvelutarpeen arviointi toteutetaan palveluverkostoa hyödyntäen.	Moniammatillisesti toteutettujen arviointien määrän kasvu v. 2020 verrattuna.		Palvelutarpeen arvioinneissa hydynnettiin yhteistyöverkostoa aiempaa enemmän mm. SHL-työryhmän henkilöstötilanteesta iohduen.	
	2. Pikkulapsiperheiden palveluiden tehostaminen	1. Pikkulasten (0-5 -vuotiaat) kehitysviivetus- jono hoitotakuun mukainen	Jono alle 3 kk			
		2. Varhaisen vuorovaikutuksen hoitojen aloittaminen	Työntekijät koulutettu (v. 2021), Hoidettujen perheiden lukumäärä lisääntyy (v. 2022)			
		3. Lastensuojelun kanssa tehdyt moniammatilliset palvelutarpeen arviot aloitetaan pikkulapsitiimissä	Arvioiden lukumäärä (5-10 kpl)		Palvelutarpeen arviointiin kouluttautuminen kesken perheneuvolassa. Perheintensiivisyikkö on suunniteltu toiminta käynnistyy v. 2022 lopulla.	
Yhteisöllinen ilmapiiri	1. Ikääntyneiden palveluiden moniammatillisessa tiimiyössä yhteistyössä asiakasohjauksen ja kotihoidon kanssa kehitetään toimintamalleja yhteistyötahoille matalan kynnyksen konsultaatioille ja interventioille kotona asumisen tukemiseksi.	1. Toimintamalli kehitetään yhteistyössä yhteistyötahojen kanssa.	Toimintamalli kehitetty (on/off -mittari)			
		2. Matalan kynnyksen konsultaatiot käytössä.	Konsultaatiot käytössä (on/off-mittari)			
		3. Tarvittavat oikea-aikaiset interventiot käytössä.	Interventiot käytössä (on/off-mittari)			

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutusaste)	Kommentointi
Älykkäät palvelut	1. Terveyskeskusasioinnin helpottamiseksi hyödynnetään digitalisaatiota ja muokataan toimintamalleja nopean hoidonaloituksen turvaamiseksi Sote keskuks-hankkeen yhteydessä.	1. Klinik Pro korvataan Oma Olo- järjestelmällä.	Oma Olo on käytössä kesällä 2021 (on/off-mittari)		
		2. Nopeampi hoidon aloitus myös kiireettömässä hoidossa.	Seitsemän vrk:n sisällä hoitoon päässeiden osuus paranee (AvoHilmo) v. 2020 nähden.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Perusturvalautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	10 375 195	12 540 195	15 281 155	2 740 960	121,9
ulkoiset	9 588 400	11 753 400	14 668 483	2 915 083	124,8
sisäiset	786 795	786 795	612 672	-174 123	77,9
Toimintakulut	-102 374 997	-112 081 476	-113 486 666	-1 405 190	101,3
ulkoiset	-95 735 163	-105 296 642	-106 878 809	-1 582 167	101,5
sisäiset	-6 639 834	-6 784 834	-6 607 856	176 978	97,4
Toimintakate	-91 999 802	-99 541 281	-98 205 511	1 335 770	98,7

Hallinto ja erikoissairaanhoito

Vastuuhenkilö terveys- ja sosiaalijohtaja Anne Santalahti

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii perusturvan luottamusmiesthallinnosta sekä perusturvalautakunnan työskenteleeseen liittyvistä asioista, perusturvaosaston keskitetystä hallinnosta ja toimistopalvelusta. Vastuualue hoitaa Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä hankittavan erikoissairaanhoidon tilaamisen ja toiminnan seurannan kustannusten osalta. Koko johtoryhmä vastaa toiminnan kehittämisestä kaupunkistrategian mukaisesti. Hallinto vastaa, että sote-uudistuksessa edetään Pirkanmaan sote-keskusohjelman mukaisesti (PirSOTE-hanke) sekä osallistutaan toimintatapojen ja -prosessien uudistamiseen ja yhtenäistämiseen digitaalisten välineiden avulla (KOMAS-hanke). Asiakastyytyväisyydestä ja asiakaskokemuksesta kerätään jatkuvasti tietoa. Työtyytyväisyyttä seurataan aktiivisesti ja toimitaan perusturvan yhteisten pelisääntöjen mukaan.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia jatkui koko vuoden 2021 ajan. Toiminnassa noudatettiin aluehallintoviranomaisten ja PSHP:n antamia ohjeita ja suosituksia. Hallinto varmistui vastuualueiden mahdollisuuden koronapandemian vaatimiin torjunta- ja hoitotoimiin. Korona-toimia seurattiin säännöllisesti kokoontuneen oman pandemia jorin toimesta. Rokotustoiminta organisoitiin THL:n ohjeiden mukaisesti.

PirSOTE- ja LAPE-hankkeiden hallinnointi ja hankesuunnitelmien mukainen toiminnan uudistaminen olivat keskeisellä sijalla. Sote-lakien tultua hyväksytyiksi kesäkuun 2021 lopussa Pirkanmaalla aloitti toimintansa väliaikainen toimintaelin (VATE), johon Ylöjärveltä ei valittu edustajaa, mutta sen ICMT-jaoston varapuheenjohtajana toimi terveys- ja sosiaalijohtaja. Syksyllä käynnistyivät jatkuvan neuvotteluperiaatteen mukaiset YT-neuvottelut, joilla tähdätään lakien mukaiseen liikkeenluovutukseen 1.1.2023. Ylöjärven oma Pegasos-potilastietojärjestelmä liitettiin onnistuneesti Alue-Pegasokseen maaliskuussa 2021. Sosiaalityössä osallistuttiin kehyskuntien ja Hämeenkyrön kanssa yhteisesti tehtävään palvelutehtäväluokitus-projektiin, joka toteutettiin osana KOMAS-hanketta. Joulukuussa tuli käyttöön projektiin liittyen uusittu sosiaalipalvelujen Effica-asiakastietojärjestelmä. PirSOTE-hankkeessa on työskennellyt päätoiminen hankekoordinaattori ja alue-Pegasos-hankkeessa suunnittelija.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Perusturvan taloudellisen ennakointikyvykkyyden ja erityisesti oman toiminnan talousarvion pitävyyden seuranta oli keskeistä vuoden 2021 toiminnassa. Koska koronapandemiaan liittyvät menot eivät olleet talousarviossa vaikeutui ennakoiva seuranta merkittävästi. Siitä huolimatta muutostalousarviossa ennakoitu PSHP:n talouden toteuma toteutui lähes 100 %.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Sairaanhoidopiirin kustannukset €/asukas (sis. ensihoidon ja sairaankuljetuksen)	1 065	1 047	1 151
Henkilöstön määrä	26,5	26,5	29,5*

*sis.hankekoordinaattorin

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti koko perusturvan vuoden 2021 talouden toteutumiseen. Suoraan koronasta johtuneet menot olivat noin 3,1 miljoonaa euroa. Näistä noin 2,1 miljoonaa euroa kohdistui palveluiden ostoon, mm. koronatestaamiseen. Koronasta suoraan johtuvat ylimääräiset henkilöstömenot olivat koko perusturvassa noin 900 000 euroa. Tämä käsittää mm. rokottamiseen ja jäljittämiseen palkatun lisähenkilöstön palkat.

Vuonna 2021 valtio on maksanut kunnille avustusta koronan hoidosta aiheutuneisiin kustannuksiin. Avustusta on maksettu suoriteperusteisesti mm. jäljittämisen, testaamisen ja rokottamisen kustannuksiin, sekä laskennallisesti väkilukuun suhteutettuna. Avustusta on maksettu kahdessa erässä, joista ensimmäinen, noin 3,2 miljoonaa euroa, on jo tuloutettu kunnalle. Avustuksen toisella hakukierroksella Ylöjärvelle ennakoidaan noin 1,8 miljoonan euron avustusta. Kaikkiaan korona-avustuksia kohdistuu vuoden 2021 tilinpäätökseen noin 5 miljoonaa euroa.

PSHP:n erikoissairaanhoidon sekä sairaankuljetuksen ja ensihoidon laskutus ylittyi odotetusti alkuperäiseen talousarvioon nähden lähes 4 miljoonaa euroa, mikä onnistuttiin ennakoimaan joulukuun lisätalousarviossa. Näin ollen erikoissairaanhoidon ylitys muutettuun talousarvioon nähden jäi vähäiseksi, ollen vain noin 68 000 euroa.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	822 495	838 995	1 178 040	339 045	140,4
ulkoiset	425 700	442 200	775 089	332 889	175,3
sisäiset	396 795	396 795	402 951	6 156	101,6
Toimintakulut	-37 730 526	-41 551 276	-41 464 439	86 837	99,8
ulkoiset	-37 458 758	-41 279 508	-41 180 691	98 817	99,8
sisäiset	-271 768	-271 768	-283 748	-11 980	104,4
Toimintakate	-36 908 031	-40 712 281	-40 286 399	425 882	99,0

Sosiaalityön palvelut

Vastuuhenkilö sosiaalityön johtaja Marketta Tiihala

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Sosiaalityön palvelujen vastuualue huolehtii työikäisten, lasten ja perheiden sekä vammaisten henkilöiden sosiaalityön peruspalvelujen tarpeen arvioinnista ja tarvittavien sosiaalihuollon palvelujen tuottamisesta tai järjestämisestä.

Työikäisten palvelujen tehtäväalue vastaa ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntämisestä sekä pakolaishuollon tehtävistä. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelujen osalta tehdään yhteistyötä kaupungin työllisyyspalveluiden yksikön kanssa. Lasten ja perheiden palvelujen tehtäväalue sisältää sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioinnin ja tarvittavien palvelujen ja tukitoimien järjestämisen sekä lastensuojelun palvelut. Vammaispalvelujen tehtäväalue vastaa sekä kehitysvammahuollon että vammaispalvelulain mukaisista tehtävistä sisältäen alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen. Sosiaalityön palvelujen vastuualue huolehtii kaupungin virka-aikaisesta sosiaalihuollon päivystyksestä.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Sosiaalityön vastuualueen toiminnan kehittäminen toteutui pääasiallisesti sote-valmisteluun liittyvien valtakunnallisten hankkeiden kautta. Asiakastietojärjestelmä Effica rakennettiin uudelleen THL:n palvelutehtäväluokitusta koskevien määräysten mukaisesti. Kanta-arkistoon liittyminen toteutettiin 1. vaiheen arkistoitavien tietojen osalta.

Lastensuojelu osallistui Lape- ja Monni-hankkeiden työskentelyyn. Syksyn aikana lastensuojelun työryhmälle valmistui uusi toimitila terveyskeskuksen läheisyyteen. Lastensuojelulain vuonna 2020 voimaan astuneen muutoksen myötä jälkihuollossa olevien lasten ja nuorten määrä lisääntyi edelleen vuoden 2021 aikana.

Työikäisten sosiaalityöhön linkittyvä työllisyydenhoidon kuntakokeilu jatkui vuoden 2021 aikana. Asiakkaan palvelupolun sujuvoittamista ja monialaisen yhteistyön muotoja rakennettiin yhteistyössä PirSOTE-hankkeen kanssa.

Kaupungin väestön määrän ja ikärakenteen muutosten seurauksena vammaispalvelujen tehtäväalueella asiakkaiden määrä eri palveluissa kasvoi edelleen v. 2021 aikana. Vammaispalvelujen tehtäväalue osallistui valtakunnalliseen henkilökohtaisen budjetoinnin kehittämishankkeeseen. Palvelujen hankintaa toteutettiin kuntien yhteistyönä järjestettävien kilpailutusten kautta (mm. kehitysvammahuollon palveluasumisen ja päivätoiminnan ostopalvelut) henkilökohtaisen avun keskuksen toiminta laajeni kattamaan ostopalvelu ja palvelusetelihankinnat.

Koronapandemian jatkuminen näkyi vammaispalvelujen tehtäväalueella mm. lisääntyneinä tarvikekuluina ja lasten ja perheiden palveluissa lisääntyneinä huoli-ilmoituksina ja palvelutarpeina. Vuoden aikana henkilöstön saatavuuden heikkeneminen vaikeutti palvelujen järjestämisestä erityisesti lasten ja perheiden palveluissa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Työikäisten sosiaalityön työryhmä osallistui PirSOTE-hankkeen kautta pitkäaikaistyöttömien palvelupolun rakentamiseen. Myös Pirkanmaan työkyky-hanke käynnistyi v. 2021 aikana, tehtäväalueen työntekijät osallistuivat yhteisiin työpajoihin. Hyvä työllisyystilanne näyttäytyi taloudellisen tuen tarpeen vähäisyytenä, jonka seurauksena toimeentulotuen asukaskohtaiset menot laskivat.

Lasten ja perheiden palvelujen kehittämistä jatkettiin yhteistyössä kaupungin palveluverkoston kanssa. Toimintatapojen muutoksella sekä monipuolistuneen nuorten palveluvalikoiman tuella tavoiteltiin noin 400 000 € säästöä. Lastensuojeluun tehdyt panostukset vähensivät osaltaan kiireellisten sijoitusten tarvetta. Tavoite vähentää raskaampien pitkäaikaisten laitossijoitusten määrää ei kuitenkaan toteutunut. Vakavien päihde- ja mielenterveysongelmien vuoksi järjestettävien EHO-jaksojen määrä lisääntyi vuoden aikana ja yhä useampi nuori tarvitsi vahvemmin resursoidun laitoshoidon palvelua.

Syksyllä KHO antoi päätöksen kuntakorvauksista, kustannukset jäivät Ylöjärven kaupungin vastuulle. Jälkihuollon asiakkaiden sosiaaliohjausta vahvistettiin sosiaaliohjaajan vakanssilla, palvelujen kustannukset lisääntyivät asiakasmäärän kasvua vastaavasti. Perheoikeudellisten palvelujen toimivuudesta huolehdittiin lisäämällä palvelusihteerin työpanosta. Perheoikeudelliset palvelut siirtyivät lastensuojelun vastuulta sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin ja lastenvalvojan palvelupiste jäi edelleen perusturvakeskukseen lastensuojelun muun kokonaisuuden muuttaessa uusiin toimitiloihin.

Vammaispalvelujen tehtäväalueelle perustettua vastaavan sosiaalityöntekijän vakanssia ei saatu täytetty v. 2021 aikana. Työryhmän sisäistä työnjakoa kuitenkin kehitettiin vuoden aikana. Kehitysvammahuollon yksiköissä hoivatyötä vahvistettiin hyödyntämällä avustavaa työvoimaa mm. kodinhoidollisissa tehtävissä. Sekä Nummikodin että Juurtien tehostetun palveluasumisen yksikköihin vakinaistettiin hoiva-avustajan toimet. Maakunnallisessa yhteistyössä selvitettiin perhehoidon sekä omaishoidon tuen tehtävien osittaista siirtymistä Tampereen omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun keskuksen. Maakunnalliseen toimintamalliin siirryttäne sote-uudistuksen myötä.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen menot €/as	5	5	4
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat, huostassa 31.12. (päiväkohtainen tilanne)	52	60	53
Kiireellisten sijoitusten määrä vuoden aikana	36	32	22
Omaishoidon tukea vuoden aikana saavat (sis. alle 65-vuotiaat)	68	72	77
Henkilökohtaisen avun asiakkaiden määrä vuoden aikana	139	149	181
Kehitysvammahuollon palveluasuminen, asiakkaita vuoden aikana	53	56	53
Henkilöstön määrä	66	90	94

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Merkittävät poikkeamat talousarvion toteutumassa liittyvät pääasiallisesti henkilöstömenoihin ja palvelujen ostoihin sekä laskujen tiliöintitavan muutoksen vuoksi avustuksiin.

Vastuualueen tasolla henkilöstömenot ylittivät määräraharauksen erityisesti sivukulujen osalta, joiden toteuma oli 122,2 %. Kokonaisuudessaan henkilöstömenojen toteuma oli 103,9 %. Henkilöstömenoja lisäsivät erityisesti kehitysvammahuollon palveluyksiköissä koronapandemian seurauksena lisääntyneet sairauslomat. Lasten ja perheiden palveluiden SHL-työryhmän henkilöstötilanteen heikentymistä kesän aikana jouduttiin korjaamaan loppuvuoden aikana palkkaamalla lisähenkilöstöä. Henkilöstömenojen nettomenojen ylitys oli 181 013 €, josta palkkojen osuus oli 2 049 €.

Palvelujen ostojen toteuma ylittyi erityisesti lasten ja perheiden palveluissa (111,1 %). Kustannuksista

merkittävä osa kohdentui lastensuojelun laitoshoidon, erityisen huolenpidon jaksojen tarve kasvoi samoin kuin vahvasti resursoidun laistohoidon tarve. SHL-työryhmän kohdalla palvelutarpeiden kasvu aiheutti kasvavaa tarvetta mm. perhetyön ostopalveluihin, joilla pyrittiin vastaamaan mm. koronapandemian aiheuttamaan huoli-ilmoitusten lisääntymiseen. Panostukset muussa palveluverkossa lasten ja perheiden sosiaalihuollon palvelujen tarpeen vähentämiseksi eivät ole viime vuoden tarkastelujaksolla vielä tuottaneet talouden näkökulmasta panostuksille asetettuja tavoitteita. Tehtävälueen nettomenot ylittyivät 1 020 154 €.

Vammaispalvelujen tehtävälueella ylitys (nettomenojen toteuma 102 %) kohdentui suurimmalta osin kuljetuspalveluihin, joiden käyttö lähti kasvuun kesän aikana nousten koko loppuvuoden ajaksi pandemiaa edeltävälle tasolle. Kuljetusten yhdistelyn määräaikainen lakkauttaminen lisäsi myös osaltaan kustannuksia. Vammaispalveluissa talouden seuranta ja ennakointia erityisesti avustusten osalta vaikeutti henkilökohtaisen avun laskutuksen epäsäännöllinen rytmi. Aiemmasta käytännöstä poiketen Tampereen kaupungin organisaation kautta hankittavien henkilökohtaisen avun palvelujen kustannukset tiliöitiin kokonaisuudessaan avustuksiin, joka aiheutti n. 370 000 €:n menojen lisäyksen avustusten tilille. Aiemmin vastaava summa on kohdistunut palvelujen ostoihin. Varsinaisena menojen lisäyksenä avustuksiin kohdentuivat omaishoidon tuen kasvaneet kustannukset, n. 60 000 €. Vammaispalvelujen nettomenojen kokonaisuudessa menoja lisäsivät toisaalta maksettavat kotikuntakorvaukset ja toisaalta palvelujen myynnistä saatavat tuotot. Kokonaisuudessaan tehtävälueen nettomenot ylittyivät 161 047 €.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	2 865 500	2 271 500	2 437 663	166 163	107,3
ulkoiset	2 485 500	1 891 500	2 264 026	372 526	119,7
sisäiset	380 000	380 000	173 637	-206 363	45,7
Toimintakulut	-17 435 098	-18 038 198	-19 456 361	-1 418 163	107,9
ulkoiset	-15 872 037	-16 475 137	-18 105 566	-1 630 429	109,9
sisäiset	-1 563 061	-1 563 061	-1 350 795	212 266	86,4
Toimintakate	-14 569 598	-15 766 698	-17 018 698	-1 252 000	107,9

Terveyskeskuspalvelut

Vastuuhenkilö johtava ylilääkäri Mauri Jokinen

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Terveyskeskuspalveluiden vastuualueen tavoitteena on tuottaa asiakaslähtöisiä, vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluita, joilla edistetään väestön hyvinvointia, tuetaan arjessa pärjäämistä ja tuetaan terveyshyötyä. Tehtävänä on järjestää vastuualueeseen kuuluvat perusterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyy ennaltaehkäisy, hoito ja kuntoutus. Vastuualueeseen kuuluvat myös kunnan itse hankkima erikoissairaanhoito, jota hankitaan palveluseleillä tuottajien tiloissa tai sopimuksilla, josta osa lähipalveluna terveyskeskuksen tiloissa, sekä päihdehuolto.

Perusterveydenhuollon palveluihin kuuluvat avosairaanhoito, suun terveydenhuolto, terveyskeskuksen akuuttiosasto sekä neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Covid-19 viruksen aiheuttama pandemia jatkui voimakkaana vuodelle 2021 ja vaikutti selkeästi normaaliin toimintaan erityisesti avosairaanhoidossa. Ylimääräistä henkilökuntaa jouduttiin palkkaamaan, jotta selvitettiin merkittävästi lisääntyneistä kuntalaisten yhteydenotoista, jotka liittyivät sairastumiseen, koronatestaukseen, jäljitykseen ja alkaneisiin koronarokotuksiin. Ensiavun toiminnassa kiireellisessä hoidossa oli käytössä edelleen erillinen hengitysinfektiovastaanotto normaalin muun toiminnan rinnalla. Hoitohenkilökunnan työpanosta jouduttiin siirtämään enemmän kiireellisen hoidon toteuttamiseen. Samanaikaisesti kiireettömässä hoidossa kysyntä kasvoi, kun edellisenä vuotena kasvaneita kiireettömän hoidon jonoja pyrittiin purkamaan.

Runsas koronatestaaminen lisäsi edelleen laboratoriokulujen kasvua merkittävästi. Henkilöstökuluissa tapahtui nousua koronatilanteen hoitoon liittyen. Henkilökunnan kuormittuneisuus lisääntyi erityisesti niillä sektoreilla, joilla jouduttiin tekemään paljon lisätöitä tai aikaisemmasta poikkeavia työtehtäviä.

Sote-uusitukseen liittyvä PirSote- hanke jatkui koko vuoden ajan ja osaan palkkakuluja saatiin valtion hankerahaa. AluePegasos potilastietojärjestelmä otettiin käyttöön maaliskuussa 2021. Alkuvaiheessa toiminta hidastui erityisesti uuden lääkeosion toimintaa hidastavien ongelmien vuoksi.

Terveyskeskuksen röntgentoimintojen siirto sairaanhoitopiirin kuvantamiskeskuksen yhteyteen ei toteutunut. Yhdistyminen siirtyi sairaanhoitopiirin päätökselle tapahtuvaksi vasta hyvinvointialueen aloittamisen yhteydessä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Koronapandemia aiheutti edelleen muutoksia avosairaanhoidon vastaanottotoiminnan normaaliin toimintaan ja vaikeutti siten edellisenä vuotena kertyneiden hoitojonojen purkamista. Hoitoon pääsyä joutui odottamaan aikaisempaa pidempään. Palvelujen peittävyys nousi selkeästi ja peräti 71 % kuntalaista käytti avosairaanhoidon palveluita vuoden aikana. Lisääntyneestä työmäärästä huolimatta avosairaanhoitoon PirSote- hankkeen yhteydessä perustettu kehittäjätiimi toimi aktiivisesti. Digitalisaatiota edestettiin ottamalla käyttöön OmaOlo kuntalaisten yhteydenottokanavana ja luotiin yhteys takaisinsoittopalvelu TeleQ:n ja OmaOlon kesken. PirSote- hankkeen yhteydessä päästiin mukaan myös THL:n järjestämään Hyvä vastaanotto hankkeeseen.

Fysioterapiassa suoravastaanottotoiminnan laajentamisen suunnitelma eteni ja sovittiin uusien fysioterapeuttien koulutuksesta tätä toimintaa varten. Perustason mielenterveys- ja päihdetyö oli myös

yksi kehittämiskohteista.

Akuuttiosastolla toteutettiin suunniteltu yövuoron hoitajaresurssin lisäys sekä kolmas vakituinen lääkäri rekrytoitiin. Osaston keskimääräinen hoitoaika hieman nousi, koska vuoden aikana oli pidempiä jaksoja, jolloin potilaiden siirtyminen jatkohoitopaikoille ei ollut sujuvaa. Loppuvuoden aikana näkyi myös jatkohoitopaikkojen pula koko Pirkanmaan alueella sekä lisääntynyt vaikeus rekrytoida hoitohenkilökuntaa osastotyöhön.

Suun terveydenhuollossa oli alkuvuodesta vajuusta hammaslääkäreistä, johtuen eläköitymisistä sekä muista työpaikan vaihdoksista. Kesän aikana tilanne alkoi korjaantua ja syksyllä toiminta sujui jo normaalisti. Uusi ylihammaslääkäri aloitti syksyllä ja myös muut hammaslääkärien vakanssit saatiin täytettyä. Alkuvuonna kertynyttä hoitojonoa saatiin hyvin purettua ja sen seurauksena asiakasmaksut tulot lisääntyivät 200 000 € edellisestä vuodesta.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Terveyskeskuspalvelujen peittävyys (%)	56	61	71
Käynnit terveydenhoitajan vastaanotolla	25 809	21 509	23 182
Akuuttiosaston keskimääräinen hoitojakson pituus	11,3	9,3	10,9
Suun terveydenhuollon asiakaskäyntien peittävyys väestöstä viimeisen 3 vuoden aikana (%).	66	62	66
Päihdehuollon asiakkaita palveluasumisen piirissä*	10	11	10
Henkilöstön määrä	180,6	185,2	187,2

*luvuissa ei enää ole mukana tuetussa asumisessa olevia

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Muutostalousarvion ja koronakorvausten jälkeen terveystalouden toimintakate oli 89,7 %. Toimintatuotot ylittivät merkittävästi erityisesti koronakorvauksista johtuen. Toimintakulujen toteutusprosentti oli 100,1 %. Toimintakulujen lisäystä tapahtui henkilöstökuluissa, johon syynä olivat koronatilanteen vuoksi palkattu lisähenkilökunta sekä maksetut erilliskorvaukset lisätöiden tekemisestä. Palvelujen ostoissa nousu näkyi erityisesti koronanäytteiden laboratoriokuluissa sekä hoitotarvikemenoissa. Koronakuluiksi kirjattiin kaikkiaan noin 2 154 000 euroa.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	2 610 000	4 801 400	6 768 848	1 967 448	141,0
ulkoiset	2 600 000	4 791 400	6 744 011	1 952 611	140,8
sisäiset	10 000	10 000	24 837	14 837	248,4
Toimintakulut	-20 661 701	-23 555 901	-23 589 044	-33 143	100,1
ulkoiset	-18 396 602	-21 290 802	-21 276 793	14 009	99,9
sisäiset	-2 265 099	-2 265 099	-2 312 251	-47 152	102,1
Toimintakate	-18 051 701	-18 754 501	-16 820 196	1 934 305	89,7

Ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen johtaja
Paula Pasanen-Aro

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien ja korjaavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden. Vastuualue sisältää perhe- ja mielenterveyspalveluiden, terapia- palveluiden ja perhe-, mieli- ja terveystietokioskin toiminnot.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Soteuudistus ja tulevaisuuden sotekeskuksen hanketyö käynnistyi ja toi mukanaan palveluiden uudelleen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ja hankehenkilöstön rekrytointia eri hankekokonaisuuksissa. Koronapandemia vaikutti edelleen toimintojen järjestämiseen ja pandemiatilanteen vaikeutuminen loppuvuonna 2021 toi mukanaan uusia haasteita hoitovelan edelleen kasvaessa ja henkilöstön rekrytoinnin vaikeutuessa samaan aikaan. Kysynnän kasvu on näkynyt myös digitaalisten menetelmien suosion kasvuna (Zoturin applikaatiot nuorille ja vanhemmille) ja mm. chat- ja etäyhteyshetelmien käytön lisääntymisenä yhteydenotoissa Mielikioskiin.

Sähköisen potilaskertomusjärjestelmän siirtyminen Alue-Pegasokseen vuoden 2021 alkupuolella työllisti henkilöstöä odotettua enemmän ja kahden rinnakkaisen järjestelmän käyttö on ollut hankalaa ja työtä lisäävää. Vastuualue on ollut mukana useissa hankkeissa yhteistyökumppanina. Terveystietokioski on mukana HYTE-työssä Pir-SOTE-hankkeessa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vuoden 2021 aikana pikkulapsiperheiden palveluketjua vahvistettiin neuvolapsykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan työpanoksella. Pienten lasten kehitysviivettäkymukset on saatu tehtyä 3-4 kuukauden aikana. Henkilöstö on koulutautunut Ihmeelliset vuodet ryhmähoitojen vetämiseen pikkulasten vanhemmille ja ryhmähoidot on käynnistetty. Varhaisen vuorovaikutuksen tukemista vauvaperheille on lisätty ja jalkautuvaa perhetyötä on viety koteihin.

Koronapandemian aikana mielenterveyspalvelujen kysyntä kasvoi selvästi, mikä näkyy asiakasmäärien kasvuna kaikissa yksiköissä. Palveluohjausta ja -tarjontaa monipuolistettiin mm. digitaalisten palveluiden mukaanotolla. Varhaisen puuttumisen ja matalankynnyksen palveluja kehitettiin ja toteutetaan STM:n tukemassa POIMI-hankkeessa ja terveystietokioskin yhteyteen perustetussa Mielikioskissa. Nuorten intensiiviyksikön hoitomenetelmien kehittämisessä painopiste oli koko nuoren perhettä huomioivan työtavan kehittäminen. Toiminnan vaikuttavuuden seuranta on aloitettu PirSOTE- hankkeen ja kouluttajayhteisön kanssa (TAMK).

Perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluiden tarve on kasvanut koronapandemian aikana. Ikäihmistien psykiatrisen sairaanhoitaja on jatkanut osin testamenttirahoituksen turvin terveystietokioskin palveluiden yhteydessä Ylöjärvellä ja Kurussa ja toiminta vakinaistetaan vuonna 2022 osaksi perusterveydenhuollon palveluita.

Aikuisten mielenterveyshoidossa kaksoisdiagnoosipotilaiden päihdepsykiatrisen hoidon vahvistamiseksi on hankittu mielenterveyshoitoon päihdepsykiatrin konsultaatiota syksystä 2021 alkaen ostopalveluna 2-4 päivää kuukaudessa.

Terveystietokioskin terveydenhoitajien rooli korostui v. 2021 aikana kuntalaisten koronarokotusten järjes-

tämistyössä ja kauppakeskus Elon rokotuspisteelle palkattiin v. 2021 aikana lisätyövoimaa. Koronaro-
kotuksia Elon rokotuspisteessä annettiin 39 849 kappaletta. Influenssarokotuksia annettiin 3 265 kap-
paletta. Terveyskioskikäynnit vähentyivät puoleen, koska koronarokotusten vuoksi terveystieteiden au-
kioloaikaa lyhennettiin ja se jouduttiin väliaikaisesti sulkemaan loppuvuonna 2021.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Perusterveydenhuollon mielenterveystyöryhmän asiak- kaat	337	504	606
Avohoidon psykiatrisen intensiiviyksikkö Avekin hoi- dossa olleet potilaat	149	167	202
Perheneuvolan keskim. jonoaika (työpäiviä)	46	33	36
Nuorten intensiiviyksikön hoidossa olleet potilaat (aloi- tus 1.8.2020)		139	325
Terveysneuvonta, asiakkaita	9 750	9 263	4 010
Henkilöstön määrä	58	52	51

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Mielenterveyspotilaiden asumispalveluissa tehostetun hoidon tarve lisääntyi aiempaa enemmän
vuonna 2021, mikä nosti kustannuksia. Tuetun asumisen tarve vähentyi vuonna 2021. Kotona asumi-
sen tukeminen kotikäyntien ja päivä kuntoutuksen avulla on jonkin verran lisääntynyt Mielen ry:n re-
surssepäivällä. Tämä on tavoitteen mukaista, koska toiminta estää ajautumista kalliimpiin palveluihin.
Ostopalvelumäärärahoissa palveluasumiseen varattu osuus on tehostetun asumisen tarpeen lisään-
nyttyä edelleen ylittynyt (v. 2021 n. 250 000 €). Terveystieteiden henkilöstömäärärahat ylitettiin hu-
omattavasti, koska sinne palkattiin lisätyövoimaa koronarokotusten takia ja rokotuspisteellä töitä vuo-
den aikana teki 49 eri hoitajaa. Myös mielenterveyspalveluihin lisättiin henkilöstöä kasvanutta kysyn-
tää kattamaan. Koronakorvaukset kattoivat henkilöstömenoissa näkyvät ylitykset.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	201 800	692 800	909 192	216 392	131,2
ulkoiset	201 800	692 800	908 534	215 734	131,1
sisäiset	0	0	658	658	
Toimintakulut	-5 176 207	-5 739 607	-6 040 113	-300 506	105,2
ulkoiset	-4 765 004	-5 328 404	-5 627 258	-298 854	105,6
sisäiset	-411 203	-411 203	-412 855	-1 652	100,4
Toimintakate	-4 974 407	-5 046 807	-5 130 921	-84 114	101,7

Hoito- ja kuntoutumispalvelut

Vastuuhenkilö vs. hoito- ja kuntoutumispalvelujen johtaja Marita Pitkänen

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueella palvelujen perustehtävänä on tukea ja edistää ikääntyneiden kuntalaisten hyvinvointia sekä kotona asumisen mahdollisuuksia. Vastuualueen henkilöstöryhmissä on laajasti monialaista osaamista ja palvelujen tuntemusta, jota on kartutettu myös maakunnallisissa verkostoissa. Hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueen palveluihin ovat kuuluneet ikääntyneiden neuvonta- ja ohjauspalvelut, gerontologinen sosiaalityö, kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, yli 65-vuotiaiden omaishoidon tuki ja perhehoito, asumispalvelut, geriatrian poliklinikka sekä kuntoutus- ja muistiyksikkö.

Vastuualueen palvelurakennetta on kehitetty ja yhtenäistetty PirSOTE-hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistauduttiin rakenteellisella muutoksella. Geriatrian poliklinikka ja kuntoutus- ja muistikeskus Kumuke siirrettiin 1.1.2022 alkaen hoito- ja kuntoutumispalveluista terveyskeskuspalvelujen alle. Hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueen nimi muutettiin Ikääntyneiden palvelujen vastuualueeksi.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia toi lisääntyneitä tehtäviä ja kustannuksia vastuualueelle STM:n, THL:n ja PSHP:n ohjeistusten mukaisesti. Pandemiaan liittyvät ohjeet ja rajoitukset aiheuttivat ikääntyneiden palveluissa merkittäviä muutoksia. Myös henkilöstön saatavuus vaikeutui vuoden aikana. Pandemiasta ja henkilöstövajeesta huolimatta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua on jatkettu kehittämällä ja yhtenäistämällä palvelujen sisältöjä, palvelujen myöntämisen perusteita sekä palvelurakenteita. Tulevaa hyvinvointialuetta varten on valmisteltu henkilöstön, rekistereiden ja sopimusten siirtoa. Kehittämistyötä on tehty PirSOTE- ja PirKATI-hankkeiden kautta yhteistyössä TAYS:n perusterveydenhuollon yksikön, sosiaalialan osaamiskeskuksen (Pikassos) ja muiden Pirkanmaan kuntien kanssa.

Uudistettu asiakasmaksulaki tuli voimaan 1.7.2021. Kotihoidon ja asumispalvelujen asiakasmaksut tarkistettiin ja määriteltiin lakiuudistuksen mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyen valmistelussa on ollut lakimuutoksia. Vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain lakiluonnokset ovat olleet lausuntokierroksella ja lait astuvat voimaan 1.1.2023. Painopisteenä lakien uudistamisessa on vahvistaa kotihoidon resursseja ja laatua, kehittää asumisen välimuotoisia ratkaisuja, tehostaa oma-valvontaa, johtamista sekä ottaa käyttöön teknologisia ratkaisuja kotiin annettavissa palveluissa. Tavoitteena on selkeyttää tehostetun palveluasumisen ja muun palveluasumisen välistä eroa.

Ikärakenteen muutokset ja muistisairauksien esiintyvyys vaikuttavat palvelutarpeisiin. 75-vuotta täyttäneiden määrä kasvoi Ylöjärvellä vuoden 2021 aikana yli 200 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Ylöjärvellä yli puolet 75-vuotta täyttäneistä asuu yksin. Vuonna 2021 keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta sairastavia 75-vuotta täyttäneitä oli noin 480 henkilöä ja ennusteen mukaan vuonna 2025 määrä on noin 560 henkilöä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vastuualueen palveluprosessien ja palvelujen hyvän laadun turvaaminen ja kehittäminen jatkuivat koronarajoitukset huomioiden. Koronapandemiasta ja henkilöstön saatavuusongelmista huolimatta kaikissa tilanteissa vastuualueella vastattiin siitä, että riittävä henkilöstö oli turvaamassa asiakkaiden tarpeenmukaisen monialaisen palvelutarpeen arvioinnin, tutkimuksen, hoivan ja hoidon. Neuvonta ja asiakasohjaus toteutuivat lähes normaaliin tapaan. Lähitorit ja päivätoiminta on toteutettu rajoitusten mukaisilla pienimmillä asiakasmäärillä.

Vuoden 2021 aikana kehittämistoiminnan painopisteenä on ollut geriatrian poliklinikan, asiakasohjauksen ja kotihoidon moniammatillisen tiimityön kehittäminen ja siihen liittyvä asiakkaan toimintakyvyn arviointi sekä matalan kynnyksen konsultaation ja interventioiden kehittäminen ja käyttöön ottaminen kotona asumisen tukemiseksi. Prosessia ja toimintakäytäntöjä on uudistettu ja kehitetty sisällöllisesti. Uusina kokonaisuuksia on aloitettu kotihoidon asiakkaan kaatumisen ehkäisyprojekti sekä laaja-alaisen, psykososiaaliset ulottuvuudet kattavan kuntoutuksen kehittäminen. Kehittämistyötä on tehty PirSOTE ja PirKATI-hankkeiden tavoitteiden mukaisesti.

Ylöjärvellä otettiin käyttöön maakunnan yhtenäiset palvelujen myöntämisen perusteet sekä kotihoidossa että asumispalveluissa. Kotihoidon kuormittavuuden helpottamiseksi vahvistettiin kotihoidon lääkäripalvelua, joka henkilöstön poissaoloista johtuen toteutui vain osittain. Kotihoidossa lisättiin etävastaanottoja osana asiakkaiden hoidon kokonaisuutta ja pyrittiin eri toimenpitein lisäämään kotihoidon houkuttavuutta. Kotihoidon hoitajapula paheni entisestään ja asiakkaiden hoidon turvaamiseksi jouduttiin käyttämään vuokratyövoimaa. Kotihoidon asiakasmäärä pieneni hiukan, mutta asiakkaiden hoitoisuus ja käyntimäärät lisääntyivät. Päivätoiminta aloitettiin perusturvan omana toimintana kanta-Ylöjärven alueella syksyllä 2021. Päivätoiminnassa painotetaan laaja-alaisesti kuntoutusta ja kotikuntoutus nivotaan osaksi päivätoimintaa.

Omaishoidon tuen piirissä olevien 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvoi noin 8 %. Omaishoidon tuen palkkio myönnettiin Ylöjärvellä kaikille myöntämisperusteet täyttävälle. Ylöjärvi osallistui edelleen Pirkanmaan muiden kuntien kanssa omaishoidon tuen yhtenäisten käytäntöjen valmisteluun. Ylöjärvi ei ottanut vielä käyttöön uusia yhtenäisiä omaishoidon tuen maksuluokkia.

Asumispalvelujen kasvavaa tarvetta on mahdollisuuksien mukaan ohjattu kevyempään tavalliseen palveluasumiseen. Tavallisen palveluasumisen paikat ovat edelliseen vuoteen nähden lisääntyneet 8 paikalla. Tehostetun palveluasumisen paikkoja oli vuoden 2021 lopussa käytössä kymmenen enemmän kuin vuotta aiemmin. Omissa yksiköissä olleet ylipaikat saatiin purettua vuoden aikana. Uusien paikkojen lisäys on tullut ostopalveluna tai palvelusetelillä hankittuihin tehostetun palveluasumisen hoivakoteihin. Tehostetun palveluasumisen ja tavallisen palveluasumisen ostopalvelut kilpailutusta valmisteltiin syksyn 2021 aikana. Kilpailutuksen toteutti Kuntahankinnat Oy ja se astuu voimaan 1.1.2022 alkaen. Kilpailutuksessa yksityisten palveluntarjoajien hinnat nousivat 10-12 prosenttia.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet % (N)	92,3 % (2 234)	92,1 % (2 356)	92,5 % (2 524)
Säännöllisessä kotihoidossa 75 vuotta täyttäneet % (N)	10,5 % (256)	9,9 % (253)	9,0 % (248)
Tehostetussa palveluasumisessa 75 vuotta täyttäneet % (N)	7,0 % (170)	7,4 % (190)	7,3 % (200)
Oman ja ostoina tai palvelusetelillä hankitun ympärivuorokautisen asumispalvelun suhde % 65 vuotta täyttäneillä asiakkailla	oma 30,4 % ulk. 69,6 %	oma 26,9 % ulk. 73,1 %	oma 24 % ulk. 76 %
Omaishoidon tuen kattavuus 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä % (N)	5,5 % (134)	5,2 % (132)	5,2 % (143)
Omaishoidon tuen saajien määrä vuoden aikana 65 vuotta täyttäneet asiakkaat	174	170	187
Henkilöstön määrä	176	180	186

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueelle tehtiin lisätalousarvio, jolla korjattiin sekä toimintatuloja että toimintakuluja. Asiakasmaksulain muutos laski erityisesti kotihoidon osalta maksutuottoja. Maksutuottojen osuutta pienennettiin lisätalousarviossa 305 000 euroa. Toimintatuottojen osalta talousarvion toteuma oli 101,3 %.

Lisätalousarviossa toimintakuluihin lisättiin henkilöstökuluihin 737 300, palvelujen ostoihin 699 000, aineisiin, tarvikkeisiin 149 729, palvelujen ostoihin 699 000 ja avustuksiin 661 000. Henkilöstökulujen lisätarve johtui riittävän henkilöstömitoituksen turvaamisesta asumispalveluihin ja Kumukkeeseen. Lisäkuluja aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa aiheuttivat koronapandemiasta johtuvien lisätilojen hankinta ja kalustus. Kotihoidolle järjestettiin mm. tartuntojen välttämiseksi toinen tiimitila Ylöjärven alueelle. Uusia tehostetun palveluasumisen paikkoja otettiin käyttöön sekä ostopalvelupaikkoina että palvelusetelillä, joka kirjautuu avustuksiin. Tiuravuoren ylipaikkoja purettiin ja uusia paikkoja otettiin käyttöön yksityisiltä palveluntuottajilta. Tehostetun palveluasumisen paikkojen määrä nousi kokonaisuudessaan yli 75-vuotiailla 10 paikkaa, joka on arvioitu vuosittaiseksi paikkamäärien lisäykseksi.

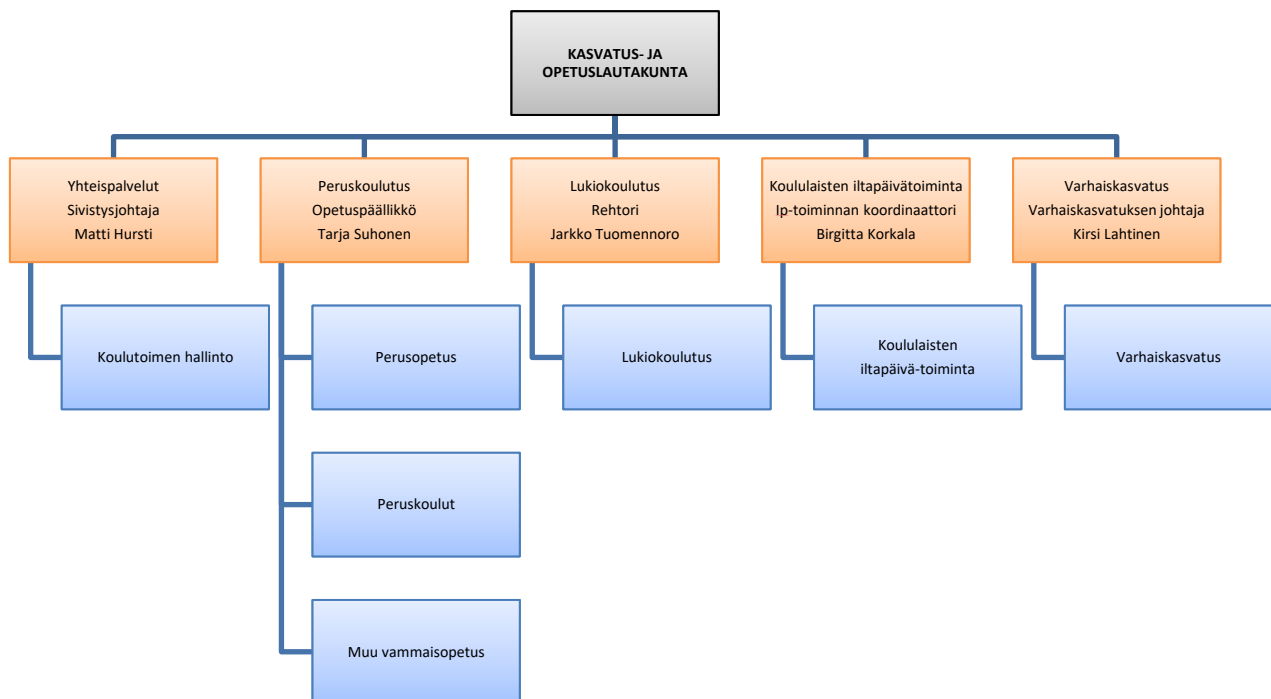
Lisätalousarviossa vastuualueen toteuma ennakoitiin varsin hyvin. Tilikauden toimintakate oli 98,4.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 902 400	3 935 500	3 987 411	51 911	101,3
ulkoiset	3 902 400	3 935 500	3 976 822	41 322	101,0
sisäiset	0	0	10 589	10 589	
Toimintakulut	-21 371 465	-23 196 494	-22 936 708	259 786	98,9
ulkoiset	-19 242 762	-20 922 791	-20 688 502	234 290	98,9
sisäiset	-2 128 703	-2 273 703	-2 248 207	25 496	98,9
Toimintakate	-17 469 065	-19 260 994	-18 949 298	311 697	98,4

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi
Tasapainoinen talous	Yhteispalvelut 1. Laaditaan väestöennusteeseen perustuva varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko- selvitys.	1. Varhaiskasvatus. Arvioidaan lapsimääräennusteen mukaisesti henkilöstömitoituksen ja toimitilojen muutostarve vuosille 2022-26. Tarkastelu tehdään kaupunginosittain.	Kaupunginosien toteutuneet arvioinnit Mapsto- jaottelun mukaisesti. Yhteensä 12 kaupunginosaa.		Palveluverkkoselvitys valmistui elokuussa 2021. Työ jatkuu vuonna 2022 osana kaupungistrategian kasvuohjelmaa.
		2. Perusopetus. Arvioidaan lapsimäärä- ennusteen mukaisesti perusopetuksen opetushenkilöstön ja toimitilojen muutostarve vuosille 2022-26. Tarkastelu tehdään kaupunginosittain.	Kaupunginosien toteutuneet arvioinnit Mapsto- jaottelun mukaisesti. Yhteensä 12 kaupunginosaa.		Toteutui osana palveluverkko- selvitystä.
Laadukkaat sivistyspalvelut	Peruskoulutus 1. Lisätään lukuvuoden aikana positiivisen pedagogiikan toimintamuotoja kouluissa.	1. Tavoitteen toteutumista edistetään sillä, että kouluilla järjestetään kaksi kertaa syyslukukaudella ja kaksi kertaa kevätlukukaudella positiivisen kannustuksen teemaviikot. Kahdella koululla pilotoidaan sähköistä positiivisen pedagogiikan materiaalia.	Selvitetään, montako positiivisen kannustuksen viikkoa joka koulussa on järjestetty. Tavoite on tältä osin toteutunut, jos keskiarvo on vähintään 4.		Tämä tavoite on toteutunut, sillä kaikki koulut toteuttivat nämä viikot, jolloin keskiarvo on tavoitteen mukaisesti neljä. Samoin kahdella koululla, Metsäkylässä ja Vahannassa pilotoitiin sähköistä positiivisen pedagogiikan materiaalia.
			Kouluilla järjestetään syys- ja kevätlukukauden päätteeksi kyselyt sekä oppilaille että opettajille siitä, mitä toimintamuotoja on toteutettu lukukauden aikana ja miten ne on koettu vaikuttavan oppilaan hyvinvointiin koulussa. Verrataan myös syksyn ja kevään tuloksia keskenään.		Positiivisen kannustusten viikoista järjestettiin syksyllä yhteiset kyselyt sekä luokkien 1-3 oppilaille että 4.-9. luokkien oppilaille. Opetuspäällikkö keräsi nämä tulokset ja jakoi tiedot kouluille. Keväällä koulut hoitivat itsenäisesti tietojen keräämisen.
Yhteisöllinen ilmapiiri	Lukio 1. Lukion opettajien tiimipedagogiikka- koulutus.	1. Lv. 2020-21 kaikki lukion opettajat käyvät tiimistartti- koulutuksen	Koulutettujen opettajien määrä, osallistumispro- sentti.		Koko lukion opettajakunta osallistui Tiimistarttikoulutukse en. Lukio muuttui tiimiorganisaatioksi.
Laadukkaat sivistyspalvelut	Iltapäivätoiminta 1. Vahvistetaan harrastetoimintaa iltapäivätoiminnassa.	1. Etsitään uusia yhteistyökumppaneita toiminnan järjestämiseen. Esim. liikuntakerhot ja lajikokeilut.	Uusien yhteistyö- kumppaneiden lukumäärä.		Aloitettu yhteistyö Varalan urheiluopiston kanssa. Koronaepidemia viivytännyt toiminnan käynnistämistä lapsiryhmissä.

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutusaste)	Kommentointi
Ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut	Iltapäivätoiminta 1. Lisätään liikunnan määrää iltapäivätoiminnassa.	1. Osallistutaan Olympiakomitean Lasten Liike- kamppanjaan ja toteutetaan hankkeen mukaista viikkosuunnitelmaa.	Asiakastytyväisyyskyselyssä saatava tulos liikunnan lisäämisestä.		Toteutettu Olympiakomitean Lasten Liike-kampanjaa ja liikuntaa lisätty viikkosuunnitelmissa. Tätä mitattu asiakastytyväisyyskyselyllä, jossa kysymyksenä: - Iltapäivätoiminnassa on viikoittain liikuntaa/ liikunnallisia leikkejä? Tulos 4,3 (asteikko 1-5).
		2. Harrastustoiminnan lisäämisen kautta palveluntuottajat esim. liikuntaseurat järjestävät toiminnassa mukana oleville lapsille viikoittaista liikuntaa.			Yhteistyö YMCA:n kanssa laajeni. YMCA aloitti toiminnan järjestämisen Ylöjärven Yhtenäiskoulussa syksyllä 2022.
	2. Yhteisöllisen oppilashuollon vaikuttavuuden lisääminen			Kouluilta kerättiin syksyllä 2021 tiedot yhteisöllisen oppilashuollon toiminnan toteutumisesta ja haasteista. Tiedot käsiteltiin oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmässä 8.12.2021.	
Laadukkaat sivistyspalvelut	Varhaiskasvatus 1. Kestävän elämäntavan käsikirjan jalkauttaminen.	1. Käsikirjan pohjalta tehdään itsearviointi (päiväkodit ja perhepäivähoitajat), tunnistetaan kehittämiskohteet ja laaditaan kehittämissuunnitelmaa.	Laadittujen kehittämissuunnitelmien määrä suhteessa yksiköihin (päiväkodit, perhepäivähoitajat).		Toimeenpano on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Kasvatus- ja opetuslautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 988 000	3 988 000	4 853 702	865 702	121,7
ulkoiset	3 816 000	3 816 000	4 716 963	900 963	123,6
sisäiset	172 000	172 000	136 738	-35 262	
Toimintakulut	-74 040 506	-74 074 602	-75 355 565	-1 280 963	101,7
ulkoiset	-54 306 685	-54 340 781	-55 542 724	-1 201 943	102,2
sisäiset	-19 733 821	-19 733 821	-19 812 842	-79 021	100,4
Toimintakate	-70 052 506	-70 086 602	-70 501 864	-415 262	100,6

Yhteispalvelut

Vastuhenkilö sivistysjohtaja Matti Hursti

Vastualueen toiminnan kuvaus

Yhteispalveluiden vastualue tuottaa sivistysosaston hallinto- ja opiskeluhoitoon palveluja, maastouttaa kaupunkistrategiaa sekä vastaa toimialansa kehittämishankkeista ja seutuyhteistyöstä.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2021 toimintaa haitsasi läpi vuoden koronapandemia. Syksyllä pandemia näytti jo rauhoittuneen, mutta vuoden lopulla tilanne jälleen heikkeni. Koronapandemian aiheuttaman ylimääräisen kuormituksen takia vähennettiin tai siirrettiin eteenpäin kiireetöntä ja ei-välttämätöntä toimintaa, esimerkiksi kehittämishankkeita. Koronan negatiivisia vaikutuksia voitiin paikata valtion korona-avustuksella, jota käytettiin kasvatus- ja opetushenkilöstön palkkaamiseen. Ylöjärven mallin kehittämistä (maksuttomat lasten ja nuorten harrastukset) jatkettiin suunnitelmallisesti.

Perusopetuksen Chromebook-projekti eteni suunnitelman mukaan. Vuoden 2022 lopussa kaikilla perusopetuksen 4.–9. oppilaalla on käytössään henkilökohtainen tietokone. Ylöjärven lukion opiskelijamäärä jatkoi kasvuaan.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys valmistui elokuussa 2021. Työ jatkuu edelleen vuonna 2022 osana Ylöjärven kasvuohjelman laatimista. Yhteispalveluiden talousarvio alittui n. 89 000 eurolla.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Toiminnan laajuus: Kehittämishankkeet *yli 50 000 € ja **alle 50 000 € hankkeet, joissa ulkopuolinen rahoitus	***	1 (Ylöjärven malli)	1
Henkilöstön määrä *sisältää oppilashuollon henkilöstön (koulukuraattorit ja koulupsykologit)	17*	17	19

*** Hanketoiminta on siirtynyt muille vastuu-alueille

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	10 000	10 000	9 443	-557	94,4
ulkoiset	10 000	10 000	9 268	-732	92,7
sisäiset	0	0	175	175	0,0
Toimintakulut	-1 481 757	-1 496 757	-1 414 553	82 204	94,5
ulkoiset	-1 407 969	-1 422 969	-1 332 705	90 264	93,7
sisäiset	-73 788	-73 788	-81 848	-8 060	110,9
Toimintakate	-1 471 757	-1 486 757	-1 405 110	81 647	94,5

Peruskoulutus

Vastuuhenkilö opetuspäällikkö Tarja Suhonen

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Perusopetus on opetuksen ja kasvatuksen kokonaisuus, jossa tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen sekä muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Perusopetusta järjestetään perusopetuslain mukaisesti vuosiluokilla 1-9. Ylöjärven kaupunki järjestää myös perusopetuslain mukaista joustavaa perusopetuksen toimintaa vuosiluokkien 7-9 yhteydessä.

Perusopetuksessa noudatetaan valtakunnallisesti yhtenäisiä perusteita siten kuin perusopetuslaissa säädetään. Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden suorittaa oppivelvollisuus ja muodostaa laaja yleissivistyksen perusta. Oppilaita ohjataan myös löytämään vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Oppilaille tarjotaan myös mahdollisuus saada valmiudet jatko-opintoihin.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Oppivelvollisuuden laajentuminen tarkoitti perusopetuksessa tehostettua oppilaanohjausta. Samoin uuden perusopetuslain 26 §:n mukaisessa ”lasten perusopetuksessa” suorittaminen päättyi, kun perusopetuksen oppimäärä oli suoritettu tai kun oppilas täytti 17 vuotta.

Alakoululaisten määrä väheni hieman, kun taas yläkoululaisten määrä kasvoi.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnallisena tavoitteena oli järjestää kouluilla positiivisen kannustuksen teemaviikot kaksi kertaa molempien lukukausien aikana. Tämä tavoite on toteutunut, sillä kaikki koulut toteuttivat nämä viikot, jolloin keskiarvo on tavoitteen mukaisesti neljä. Samoin kahdella koululla, Metsäkylässä ja Vahannassa pilotoitiin sähköistä positiivisen pedagogiikan materiaalia.

Positiivisen kannustusten viikoista järjestettiin syksyllä yhteiset kyselyt sekä luokkien 1-3 oppilaille että 4.-9. luokkien oppilaille. Opetuspäällikkö keräsi nämä tulokset ja jakoi tiedot kouluille. Keväällä koulut hoitivat itsenäisesti tietojen keräämisen.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Käyttömenot € /oppilas	8 249	8 248	8 878
Toiminnan laajuus /oppilasmäärä			
- Alakoulut	3 072	3 098	3 050
- Yläkoulut	1 405	1 396	1 426
Henkilöstön määrä			
Rehtorit ja opettajat	345	349	353
Kuraattorit ja koulupsylogit	6	12*	14

	TP2019	TP2020	TP2021
Toimistohenkilöstö	9	9	9
Koulunkäynninohjaajat	89	92	105
Koulu yhteisöohjaajat	1	2	**

*Aiemmin on tilinpäätöksessä ollut vain kuraattorien määrät ja nyt heidän 6 työntekijään on yhdistetty myös koulupsykologien määrä (6).

** Koulu yhteisöohjaajat kuuluvat nuorisopalveluihin.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatulot ylittivät hanketulojen johdosta 600 000 euroa ja menot vastaavasti 686 000 euroa. Em. lisäksi kotikuntakorvaustulot ja -menot ylittivät ja myös henkilöstömenot arvioitua suurempien sijaiskustannusten takia.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	917 000	917 000	1 781 807	864 807	194,3
ulkoiset	880 000	880 000	1 763 081	883 081	200,4
sisäiset	37 000	37 000	18 726	-18 274	50,6
Toimintakulut	-40 284 934	-40 284 934	-41 517 932	-1 232 998	103,1
ulkoiset	-27 724 053	-27 724 053	-28 913 596	-1 189 543	104,3
sisäiset	-12 560 881	-12 560 881	-12 604 336	-43 455	100,3
Toimintakate	-39 367 934	-39 367 934	-39 736 125	-368 191	100,9

Lukiokoulutus

Vastuuhenkilö rehtori Jarkko Tuomennoro

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Ylöjärven lukion valtakunnallisena erityisenä koulutus-tehtävänä on yrittäjäyys. Ylöjärven lukio järjestää myös Tredun Pallotien toimipisteen kaksoistutkinnon lukiokoulutuksen.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Ylöjärven lukio toimii Koulutuskeskus Valossa yhdessä Tredun ammatillisen koulutuksen, peruskoulun lisäopetuksen ja Tampereen seudun kansalaisopiston kanssa. Opiskelijamäärämme kasvu on tasoittunut voimakkaiden kasvuvuosien jälkeen ja emme pysty ottamaan tilojen puolesta lisää opiskelijoita. Syksyllä 2021 opiskelijoita lukiossa oli 514 ja kaksoistutkintoa suoritti n. 70 opiskelijaa.

Koronapandemia on vaikeuttanut opetuksen järjestämistä monella tapaa. Suurimmat haasteet lukio on kohdannut sairauspoissaolojen lisääntymisen kautta, jatkuvan epävarmuuden johdosta sekä yleiseen stressitilaan liittyvän uupumuksen muodossa. Emme ole pystyneet toteuttamaan kaikkia tavoitteitamme, koska olemme olleet matkustuskiellossa sekä vierailut ja tapatumat ovat jääneet järjestämättä.

Lukiossa aloitti syksyllä 2021 165 uutta lukiolaista, jotka kuuluvat pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin. Heidän koulutuksen osalta koulutuksen järjestäjälle tuli uusia velvollisuuksia oppimateriaalien ja tietokoneiden hankintaan liittyen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Yritysmuutosmyönteisyys. Olemme olleet isäntäkuntana hallinnoimassa #rajatontyöelämä-hanketta, joka on ESR-hanke. Sen mukana olemme vahvistaneet yrittäjäyys- ja työelämävalmiuksia opetussuunnitelmassa sekä käytännön pedagogiikassa, niin yrittäjäyyslinjan kuin yleislinjan opinnoissa.

Yhteisöllinen ilmapiiri. Olemme koronasta huolimatta saaneet läpiviedyksi kaikille opettajille Tiimistartti-koulutuksen, jonka toteutti Tampereen ammattikorkeakoulu. Olemme myös ottaneet käyttöömme tiimit osana opettajien arjen yhteistoimintaa.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Suoritettavatavoitteet			
Ylioppilaiden määrä/hylätyt	142/1,4 %	144/<4 %	150/<4%
Kaksoistutkinnon ylioppilaat /hylätyt			
Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet			
Opetuksen käyttömenot €/opiskelija	6 662	6 350	6 860

	TP2019	TP2020	TP2021
Toiminnan laajuus			
Lukiolaisten määrä	466	481	496
Kaksoistutkintolaisten määrä	52	56	66
Henkilöstön määrä			
Päätoimiset opettajat	27	32	32
Sivutoimiset tuntiopettajat	5	3	5

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatulot ja -kulut ylittyivät hankkeiden takia. Myös henkilöstömenot olivat arvioitua suuremmat sijaiskustannusten takia.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	225 000	225 000	285 306	60 306	126,8
ulkoiset	225 000	225 000	284 900	59 900	126,6
sisäiset	0	0	406	406	
Toimintakulut	-3 543 126	-3 543 126	-3 695 582	-152 456	104,3
ulkoiset	-2 795 560	-2 795 560	-2 949 773	-154 213	105,5
sisäiset	-747 566	-747 566	-745 809	1 757	99,8
Toimintakate	-3 318 126	-3 318 126	-3 410 276	-92 150	102,8

Koululaisten iltapäivätoiminta

Vastuhenkilö iltapäivätoiminnan palvelupäällikkö Birgitta Korkala

Vastualueen toiminnan kuvaus

Koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen koulupäivien jälkeen 1. ja 2. luokan oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille pääsääntöisesti 3. luokkaan saakka sekä koululaisten kesän päiväleirien järjestäminen.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronaepidemiasta johtuen lapsiryhmät jäivät tavallista pienemmiksi, mutta haasteet yksittäisillä lapsilla kasvoivat niin, että ohjausresurssia tarvittiin enemmän.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Lasten hyvinvoinnin edistäminen huomioitu toimintasuunnitelmassa. Toimintasuunnitelmassa kiinnitetty huomiota lasten liikunnan ja liikkeen määrään. Liikunnallisia leikkejä toteutettu päivittäin. Yhteistyötä jatkettu myös ruokahuollon kanssa. Iltapäivätoiminnalla ja ruokahuollolla yhteinen ruokakasvatusryhmä, jossa kehitetään lasten terveellistä ravitsemusta.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Suoritettavatavoitteet			
Toiminnassa olevien lasten määrä			
- kaupunki	287	245	262
- seurakunta	136	140	120
- YMCA	89	79	60
Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet			
Kustannukset vuodessa € /oppilas	1 478	1 790	1 800
Henkilöstön määrä			
- kokoaikainen	1	1	1
- osa-aikainen	25	23	23

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	351 000	351 000	358 710	7 710	102,2
ulkoiset	216 000	216 000	237 230	21 230	109,8
sisäiset	135 000	135 000	121 479	-13 521	90,0
Toimintakulut	-1 189 041	-1 189 041	-1 154 482	34 559	97,1
ulkoiset	-930 604	-930 604	-893 191	37 413	96,0
sisäiset	-258 437	-258 437	-261 291	-2 854	101,1
Toimintakate	-838 041	-838 041	-795 773	42 268	95,0

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö varhaiskasvatuksen johtaja Kirsi Lahtinen

Vastualueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat; päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta. Varhaiskasvatus palveluun sisältyy myös esiopetus. Lain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta, palvelusetelillä järjestetystä varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen järjestelmään sisältyy myös kotihoidontuki.

Vuonna 2021 kunnallisia hallinnollisia varhaiskasvatuskokonaisuuksia oli 12 ja kunnallisia perhepäivähoitajia oli 9. Avointa varhaiskasvatusta järjestettiin yhdessä toimipisteessä. Yksityisiä palvelusetelilyksiköitä oli viisi ja yksityisiä perhepäivähoitajia kuusi ja kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia. Työsopimusuhteisia, perheen palkkaamia hoitajia oli kaksi. Ostopalveluna hankittiin ruotsinkielistä varhaiskasvatusta sekä suomenkielistä ja englanninkielistä esiopetusta. Vuoden 2021 lopussa noin 20 % varhaiskasvatukseen osallistuneista lapsista oli yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Alle kouluikäisten lasten määrä Ylöjärven asukkaista on laskenut ja myös varhaiskasvatuksen osallistuvien lasten määrä on laskenut vuodesta 2020. Korona-aika on vaikeuttanut lasten varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistumisen ennakoitavuutta, koska poissaolojen määrä on lisääntynyt ja kesto pidentynyt.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnallisena tavoitteena oli kestävän elämäntavan käsikirjan jalkauttaminen. Varhaiskasvatuksessa on käytössä kestävän elämäntavan käsikirja, jonka avulla kasvattajat perehtyvät kestävän elämäntavan materiaaliin ja vievät oppimaansa arjen toimintaan lasten kanssa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät arvioivat ja kehittävät työyhteisönsä kestävän elämäntavan toimintatapaa arjessa.

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toteuttaa itsearviointin, joka käydään läpi päiväkotien ja perhepäivähoitajien tiimeissä.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
0-6 v lapset % asukkaista	8,9	8,5	8,4
Suoritettavoitteet (lasten lukumäärä 31.12.)			
Päiväkodit	1 713	1 618	1 568
Perhepäivähoito	59	43	35
Avoin varhaiskasvatus	71		13
Ostopalvelut	19	18	16

	TP2019	TP2020	TP2021
Palveluseteli	341	337	352
Lasten kotihoidontuki	452	397	263
Yksityisen hoidon tuki	58	61	43
Osittainen hoitoraha/Joustava hoitoraha	195	163	176
Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet			
Käyttöaste			
Päiväkodit	86	83	80
Henkilöstön määrä	398	395	395

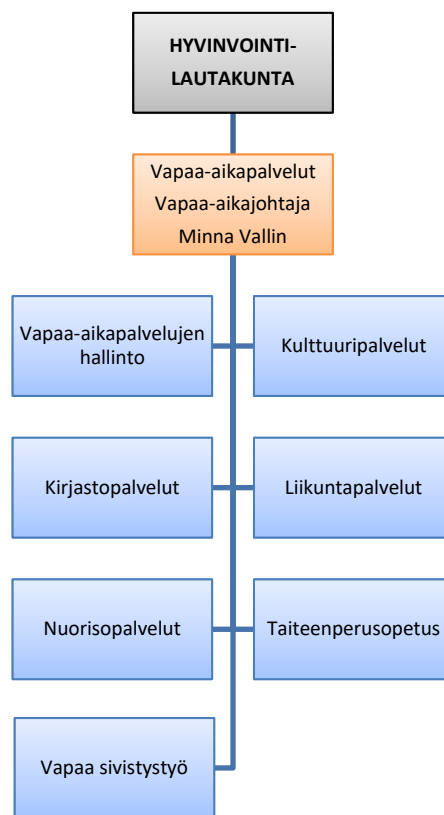
Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot alittuivat asiakasmaksulain muutoksen takia

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	2 485 000	2 485 000	2 418 436	-66 564	97,3
ulkoiset	2 485 000	2 485 000	2 422 484	-62 516	97,5
sisäiset	0	0	-4 048	-4 048	
Toimintakulut	-27 541 648	-27 560 744	-27 573 016	-12 272	100,0
ulkoiset	-21 448 499	-21 467 595	-21 453 459	14 137	99,9
sisäiset	-6 093 149	-6 093 149	-6 119 557	-26 408	100,4
Toimintakate	-25 056 648	-25 075 744	-25 154 580	-78 836	100,3

Hyvinvointilautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi
Laadukkaat sivistyspalvelut	Kulttuuritoimi 1. Kulttuuriparlamentin perustaminen	1. Kulttuuriparlamentin toiminnan käynnistäminen	5-8 kokousta/vuonna 2021		
		2. Kulttuuripääkaupunkihankkeen työryhmänä toimiminen	5-8 kokousta/vuonna 2021		
			Valmis vuoden 2021 loppuun mennessä.		Kulttuuripääkaupunkihankkeen jatkoosaan, Operaation Pirkanmaan, on kirjattu että kulttuuriohjelmien laatiminen on Pirkanmaan kuntien yhteinen tavoite ja suunnitelmia on tarkoitus valmistella vuosina 2022-2024. Tähän valmisteluun saadaan tukea Operaatio Pirkanmaalta.
Laadukkaat sivistyspalvelut	Kirjastotoimi 1. Kirjasto kehittää toimintavuoden aikana musiikkipalvelujaan.	1. Verkostoituminen paikallisten musiikki-toimijoiden kanssa.	Verkostoitumista tukevien toimenpiteiden lukumäärä.		
		2. Järjestetään musiikkitapahtuma eri ikäryhmille.	Vähintään yksi tapahtuma eri ikäryhmille: lapset/nuoret/työ-ikäiset/seniorit		Kokoontumisrajoitukset estivät tapahtumatuotannon kirjaston tiloissa.
		3. Asiakkaista tutustetaan kirjaston musiikkiaineistoon (huom. myös verkossa).	Toteutuneiden toimenpiteiden lukumäärä.		
Ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut	Liikuntatoimi 1. Terveiden elämäntapojen ja elämänhallinnan vahvistaminen.	1. Liikuntaneuvonnan resurssien kasvattaminen liikuntapalveluiden organisaatiomuutoksen mahdollistamana	Liikuntaneuvojien määrä (3)		
		2. Tietouden kasvattaminen > Liikuntaneuvontapalvelu helpommin löydettäväksi matalalla kynnyksellä.	Asiakasmäärä (vuositasolla vähintään 300 käyntikertaa, yksilö- ja ryhmäneuvonnoissa)		
		3. Poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen.	Liikuntaneuvontaan poikkihallinnollisesti ohjautuvat asiakkaat, yhteistyön määrä		
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	Nuorisotyö 1. Osallistavan budjetoinnin ottaminen osittain käyttöön nuorisopalveluissa	1. Nuoret päättävät osasta hankintoja itse.	Vähintään yksi nuorten kartoittama ja toteuttama hankintapäätös vuodenaikana/nuorisotila.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Minna Vallin

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää, luoda edellytyksiä sekä tuottaa itse ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, musiikkikoulutus sekä kansalaisopistopalveluja. Palvelujen keskeisenä päämääränä on taata kulttuurinen ja sivistyksellinen hyvinvointi sekä fyysinen toimintakyky. Palvelujen tarkoituksena on pitää kuntalaiset yhteiskunnan toiminnassa kiinni ja ennaltaehkäistä palveluntarpeita sosiaali- ja terveyspalveluissa. Laadukkailla vapaa-aikapalveluilla voidaan lisätä kaupungin vetovoimaisuutta ja profiloitua dynaamiseksi elinympäristöksi kaupunkiseudun sisällä.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemian vaikutukset vapaa-aikapalveluihin olivat merkittävät myös vuonna 2021. Urheilutalo ja kulttuuritilat olivat suljettuina osan vuodesta. Nuorisotilat ja kirjastot olivat avoinna tietyin rajoituksin sekä kirjastoauto oli osan vuodesta kokonaan poissa käytöstä. Kokoontumisrajoitukset aiheuttivat sen, että lukuisia tapahtumia ja harrasteryhmiä peruttiin. Merkittävä hallinnollinen muutos tuli voimaan 1.8.2021, kun asukaslautakunta ja vapaa-aikalautakunta yhdistettiin hyvinvointilautakunnaksi ja hyvinvoinnin edistäminen siirtyi vapaa-aikapalveluiden yhdeksi tehtäväalueeksi.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Kirjaston musiikkipalveluja kehitettiin mahdollisuuksien mukaan – kuitenkin tapahtumia ei voitu järjestää ja aiottu verkostoituminen paikallisten toimijoiden kanssa oli koronarajoitusten vuoksi suunniteltua vähäisempää. Kirjaston asiakkaita tutustutettiin yhä enemmän ja monipuolisemmin kirjaston musiikkiaineistoon. Kulttuuriparlamentti aloitti toimintansa ja kokoontui vuoden 2021 aikana suunnitellusti. Kulttuuriparlamentti toimi tavoitteiden mukaisesti kulttuuripääkaupunkihankkeen/operaatio Pirkanmaan ohjausryhmänä. Kolmas kulttuuripalveluiden tavoite, kulttuuriohjelman valmistuminen, ei toteutunut. Liikuntapalveluiden asiakasmäärätavoite saavutettiin liikuntaneuvontapalveluissa ja asiakkaiden ohjaus liikuntaneuvontapalveluihin lisääntyi poikkihallinnollisen yhteistyön avulla. Liikuntaneuvojen määrän kasvu toteutui suunniteltua vähäisempänä. Nuorisopalveluiden osalta painopistealue toteutui eli nuorisopalvelut ottivat käyttöön osallistavaa budjetointia kaikilla nuorisotiloilla.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimitilojen sulkemisen ja tiukkojen kokoontumisrajoitusten vuoksi tulot eivät kertyneet suunnitellulla tavalla. Siitä johtuen muutostalousarviossa tuloja vähennettiin 300 000 euroa. Vastaavasti toimintaan varatuista käyttömenoista säästettiin.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	813 800	513 800	569 908	56 108	110,9
ulkoiset	813 800	513 800	541 007	27 207	105,3
sisäiset	0	0	28 901	28 901	
Toimintakulut	-6 860 468	-6 860 468	-6 656 601	203 867	97,0
ulkoiset	-4 148 796	-4 148 796	-3 923 121	225 675	94,6
sisäiset	-2 711 672	-2 711 672	-2 733 480	-21 808	100,8
Toimintakate	-6 046 668	-6 346 668	-6 086 692	259 976	95,9

Tehtäväalueet

Kulttuuripalvelut

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Taiteen perusopetuksen oppilaspaikat	198	197	185
Tapahtumat ja näyttelyt, kpl	240	122	163
€/asukas (ulkoiset)	16,58	13,19	14,25
Henkilöstön määrä			
- kokoaikainen	3	3	4
- osa-aikainen	7	5	5

Kirjastopalvelut

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Fyysisen aineiston lainat	639 070	526 686	536 666
E-aineiston lainat			36 479
Kävijämäärä/hlöä	308 323	205 016	170 479
€ /asukas	52,53	54,37	53,97
Henkilöstön määrä			
- kokoaikainen	19	20	21
- osa-aikainen	1	1	1

Liikuntapalvelut

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Ohjausryhmien määrä/käyntikerrat	152/21 373	152/10 859	151/11 335
Uimahallin kävijämäärä	131 111	111 821	93 556
€/asukas	46,33	56,72	63,39
Henkilöstön määrä			
- kokoaikainen	9	11	12
- osa-aikainen	6	4	3

Nuorisopalvelut**Toiminnan tunnusluvut**

	TP2019	TP2020	TP2021
Nuorisotilat	6	6	6
Kokonaiskävijämäärä	13 767	14 052	12 469
€ /asukas	24,50	25,84	30,36
Henkilöstön määrä			
- kokoaikainen	12	10	9
- osa-aikainen	7	8	9
- lasten- ja nuorten ohjaajat	1	0	0

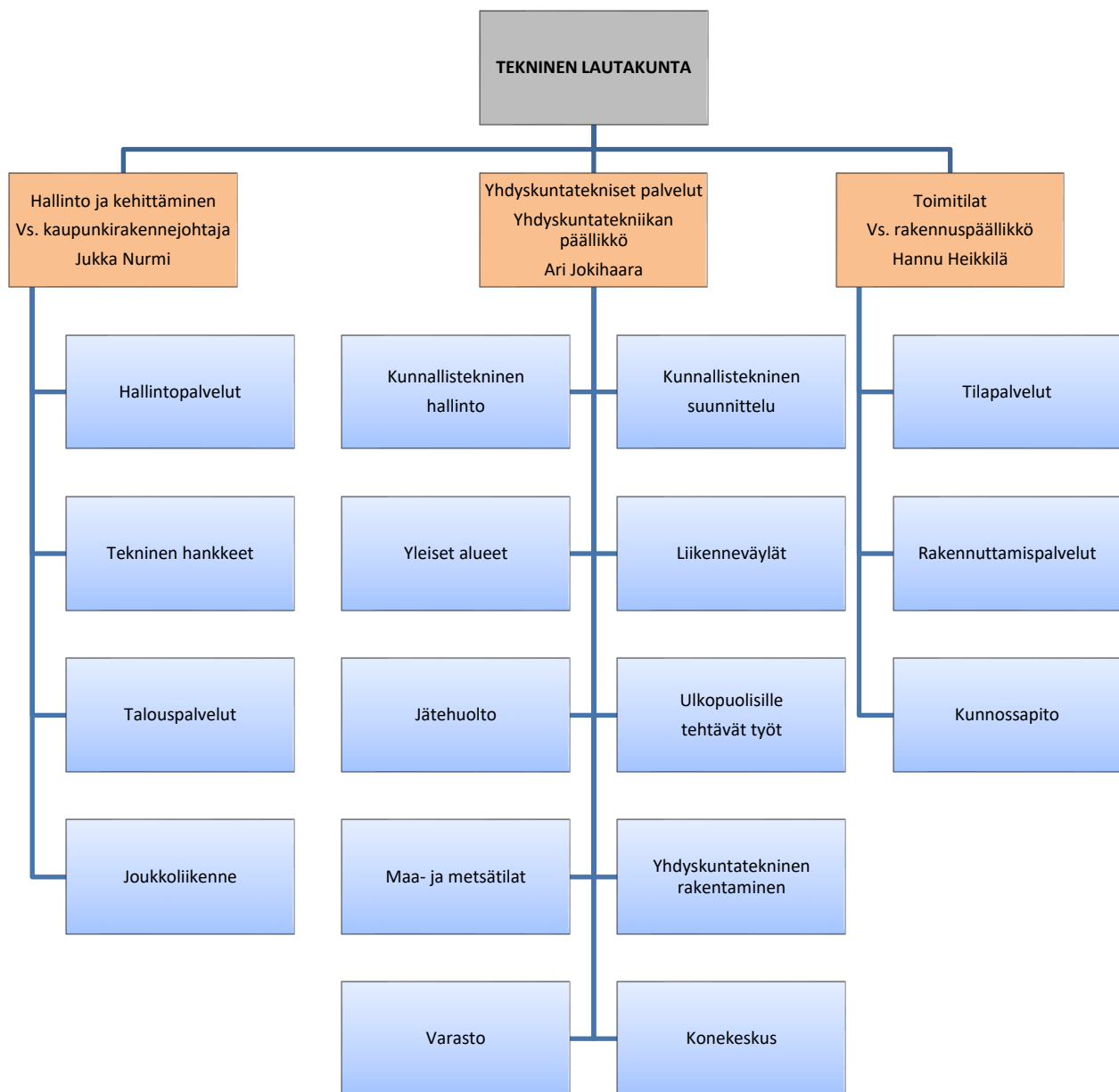
Taiteenperusopetus**Toiminnan tunnusluvut**

	TP2019	TP2020	TP2021
Päättötodistukset (jatkavat /vanha ops)	8	9	12
Oppilasmäärä yhteensä	366	321	347
€ /asukas	6,42	7,34	7,17

Vapaa sivistystyö**Toiminnan tunnusluvut**

	TP2019	TP2020	TP2021
Toteutuneiden kurssien määrä	466	410	332
Oppilasmäärä yhteensä	6 098	5 195	3 194
€ /asukas	6,27	6,87	8,51

Tekninen lautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Komentointi
Tasapainoinen talous	1. Investointien toteuttaminen suunnitellussa aikataulussa, laajuudessa ja kustannusarviossa	1. Tärkeimmät kohteet: liikenneväylissä Siltatien ja Siivikkalan asuinalueet sekä Kolmenkulman yritysalue; talonrakennuksessa Siltatien koulun aloitus; yleisillä alueilla skeittiparkki.	Toteutuminen suunnitellussa aikataulussa, laajuudessa ja kustannusarviossa		Tärkeimmät kohteet toteutuneet.
	2. Salkutuksen päivitys	1. Päivitetään rakennuskannan salkutus tarpeen mukaisesti.	Päivitys toteutunut		Päivitys tehty 19.11.2021. Tehty pieniä teknisiä muutoksia viranhaltijatyönä.
	3. Korjausvelkaselvitysten päivitys	1. Päivitetään korjausvelkaselvitykset sisältäen korjausvelan kehittymisen simulointi.	Päivitys toteutunut		
Hyvät harrastusmahdollisuudet ja ympäristöystävällinen kaupunkisuunnittelu	1. Kiinteistöjen lämmitystapamuutokset	1. Tehdään öljylämmitteisissä kiinteistöissä lämmitystapamuutoksia ilmastoystävällisiksi lämmitysmuodoiksi 300 t€ määrärahan mukaisesti.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti		Tehty teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti.
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	1. Asiakaskyselyt	1. Vuosittain toteutettava yhdyskuntateknisten palveluiden kyselytutkimus	Toteutunut Kyllä/Ei		
		2. Liikenneturvallisuus-kysely	Toteutunut Kyllä/Ei		
Älykkäät palvelut	Sähköautojen latauspisteiden hankinta kaupungin kiinteistöille teknisen lautakunnan linjausten mukaisesti	1. Teknisen lautakunnan 9.9.20 päätöksen mukaisesti ensisijalla Ylöjärven terveyskeskus ja Leija-kirjasto	Hankinta tehty kyllä/ei		Tehty teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti.

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Tekninen lautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	35 784 701	35 929 701	35 953 808	24 107	100,1
ulkoiset	3 078 100	3 078 100	3 142 992	64 892	102,1
sisäiset	32 706 601	32 851 601	32 810 816	-40 785	99,9
Valm. omaan käyt.	150 000	150 000	150 000	0	100,0
Toimintakulut	-30 309 959	-30 311 939	-30 578 518	-266 578	100,9
ulkoiset	-26 405 888	-26 407 868	-26 656 325	-248 457	100,9
sisäiset	-3 904 071	-3 904 071	-3 922 193	-18 122	100,5
Toimintakate	5 624 742	5 767 762	5 525 291	-242 471	95,8

Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö vs. kaupunkirakennegohtaja Jukka Nurmi

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue sisältää tekniikka- ja ympäristöosaston yhteiset hallinto-, talous- ja henkilöstötoiminnot. Vastuualueelle kuuluu myös keskustan kehittämiseen ja osaston yleiseen kehittämiseen liittyvät tehtävät sekä joukkoliikenne. Hallintopalvelut sisältävät osaston yhteisten henkilöstöasioiden koordinoimisen ja hallinnon kehittämisen sekä teknisen keskuksen asiakaspalvelutehtävät. Taluspalvelut sisältävät osaston talousasioiden koordinoimisen, mukaan lukien talousseurannan ja –raportoinnin kehittämisen.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia vaikutti edelleen joukkoliikenteen kysyntään ja asiakasmääriin vuonna 2021. Matkustajamäärät olivat pandemiaa edeltänyttä aikaa alhaisemmat, vaikkakin seudullisesti matkustajamäärät kasvoivat muuta maata paremmin erityisesti elokuusta lähtien. Sekä matkustajien että lipputulosten määrä oli noin 30 % (35 % vuonna 2020) alhaisempi verrattuna koronapandemiaa edeltävään tilanteeseen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Raitiotien tarkentava yleissuunnittelu käynnistyi tavoitteiden mukaisesti. Vastuualueen toiminta toteutui muutoinkin suunnitellusti.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Keväällä 2020 alkanut koronapandemia vähensi joukkoliikenteen matkustajamääriä merkittävästi myös vuonna 2021. Joukkoliikenteen taloudellinen tulos huononi hieman odotetusta ennusteesta. Pääosin huononeminen johtui siitä, että Traficom pienensi 31.12.2021 maksettua koronatukea ennakkoilmoituksesta poiketen korvaten kaikille suurille kaupunkiseuduille samalla prosentilla tappioita. Syynä tähän oli se, että Tampereen seudulla koronaapelyminen oli selvästi vauhdikkaampaa kuin muualla Suomessa.

Joukkoliikenteen kustannuspaikan toimintakate oli noin 50 000 euroa budjetoitua huonompi. Alijäämää pystyttiin kattamaan muilta vastuualueen kustannuspaikoilta kertyneillä säästöillä siten, että kokonaisuuksena vastuualueen toimintakate oli noin 18 000 euroa alijäämäinen.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	15 000	15 000	98	-14 901	0,7
ulkoiset	15 000	15 000	30	-14 970	0,2
sisäiset	0	0	68	68	
Toimintakulut	-2 285 405	-2 285 405	-2 288 989	-3 584	100,2
ulkoiset	-2 249 089	-2 249 089	-2 250 136	-1 047	100,0
sisäiset	-36 316	-36 316	-38 853	-2 537	107,0
Toimintakate	-2 270 405	-2 270 405	-2 288 890	-18 485	100,8

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualueeseen kuuluvat liikenneväylät, yleiset alueet, yhdyskuntarakentaminen ja kunnallistekninen suunnittelu.

Liikenneväylät vastaavat liikenneväylien kunnossapidosta, päällystyksistä, pienistä rakentamistöistä ja hulevesitöistä sekä pysäköinninvalvonnasta. Liikenneväylien yhteydessä toimivat lisäksi kaupungin varikkopalvelut ja konekeskus. Konekeskus vastaa kone- ja ajoneuvokaluston hankinnasta, ylläpidosta ja sisäisestä vuokrauksesta.

Yleiset alueet hoitavat yleisten alueiden, kuten puistojen, leikki- ja liikuntapaikkojen hoitoa, kunnossapitoa ja rakentamista sekä hoitavat kaupungille kuuluvia maa- ja metsätiloja.

Yhdyskuntarakentaminen vastaa suurempien investointikohteiden toteuttamisesta investointiohjelman mukaisesti.

Kunnallistekninen suunnittelu tuottaa kaupungin sisäisiä yhdyskuntateknistä suunnittelua edellyttäviä suunnittelupalveluita. Kunnallistekninen suunnittelu laatii katujen ja monien muiden yleisten alueiden suunnitelmia sekä toimii yhteistyössä kaavoituksen kanssa.

Vastuualueelle kuuluvat myös vanhojen suljettujen kaatopaikkojen seuranta ja jälkihoito, pilaantuneiden maiden selvittämiseen ja kunnostamiseen liittyvät toimet, yleisten alueiden ja kaupungin maa-alueiden tilapäiseen käyttämiseen liittyvät luvat, sijoitus- ja katulupa-asiat, pysäköinninvalvonta sekä osin myös jätehuoltoon liittyviä asioita. Yksityistieasiat ovat yksityistielain vuoden 2018 muutoksen jälkeen keskittyneet pienimuotoiseen neuvontaan ja ohjaukseen sekä kunnossapidon ja peruskorjauksen avustamiseen.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Lamminpään urheilumajan ja ympäristön huolto- ja ylläpitotehtävät siirtyivät Ylöjärven kaupungin vastuulle.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Liikenneväylät:

Liikenneväyläinvestoinnit on toteutettu Mapsto -asiakirjan mukaisesti. Kuruntien ja Asuntilantien kiertoliittymä sekä maantien 2773 kevyen liikenteen väylä eivät toteutuneet suunnitelman mukaisesti, johtuen kaupungista riippumattomista ulkopuolisista tekijöistä. Uudisrakentamiskohteiden painopiste on ollut Siltatien alueella. Tärkeimpinä kohteina on ollut Siivikkalan koulun pohjoispuolisen kaavan mukaisten katujen ja kevyen liikenteen reittien toteuttaminen sekä Kolmenkulman ja Heinikon teollisuusalueiden toteuttaminen.

Peruskorjauskohteina on toteutettu peruskorjaamalla Haaviston vanhoja katuja sekä Siivikkalassa toteutettiin Laatokantien ja Kaukolantien osittainen peruskorjaus.

Yleiset alueet:

Yleisillä alueilla toteutus on ollut Mapsto -asiakirjojen mukaista. Skeittiparkin toteuttaminen, Siivikkalan koulun tekonurmikentän toteuttaminen sekä leikki- ja liikuntapuiston toteuttaminen Asuntilan koulun kentälle ovat olleet suurimmat yksittäiset kohteet. Vuoden 2021 aikana peruskorjattiin useita leikkikenttiä, leikki- ja liikuntapaikkojen valaistuksia sekä Harjun reitin valaistusta.

Maa- ja metsätilat:

Puuston myynti oli vuonna 2021 lähinnä asemakaavojen toteuttamiseen liittyvää.

Siivikkalan kaava-alueen metsäalueiden kokonaissuunnitelmaa on koronatilanteesta johtuen saatu vietyä tavoitteeseen syksyllä 2021 yhdessä kaavoituksen kanssa. Osallistaminen on kohdistettu erikseen kuntalaisille, Siivikkalan koululle ja päiväkodille.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Suoritettavatavoitteet	tiet/klv:t	tiet/klv:t	tiet/klv:t
- uusien liikenneväylien hoidon lisäys /km	2,75/1,65	3,8/4	2,0/0,6
- teiden peruskorjaus / km €	1,5	0,7	0,9
- hoidettavien puisto- ja viheralueiden lisäys/ha	-	9	-
- leikkikenttien peruskorjaus / kpl	2	3	4
- uusien leikkikenttien rakentaminen /kpl	-	-	-
- uusien urheilu- ja vapaa-alueiden rakentaminen/km	-	-	-
- uusien katuviheralueiden hoito /ha	2,6	7,3	4,5
Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet			
- katujen hoito €/km (tiet)	6 548	7 633	6 714
- yksityisteiden avustus 1 000 €	247	247	300
- metsänmyyntitulot 1 000 €	242	288	174
Toiminnan laajuus			
Liikenneväylät			
- katuja /km	231	235	237
- kevyen liikenteen väyliä /km	95	99	100
- sillat, alikulut ja merkittävimmät vesistörummut	15	16	16
Yleiset alueet			
- Talousmetsiä	1 380	1 353	1 353
- Leikattavia puistoja / ha	25	25	25
- Katuviheralueita / ha	26,6	30	30
- Kaava-alueen puistometsiä/ha	498	498	599
- Torit, Kuru ja Soppeenmäki	2	2	2
- Leikkikenttä / kpl	42	42	41
- Luistinratoja	22	22	22
- Urheilukeskuksia, Räikkä ja Ansomäki	2	2	2
- Pallokenttiä	21	21	21
- Monitoimikenttiä	6	6	6
- EU-uimarannat	5	5	5
- Muut uimarannat	5	5	5
- Maton pesupaikkoja	10	10	10
- Venerantoja	8	8	8

	TP2019	TP2020	TP2021
- Hiihtolatuja / retkeilyreittejä /km, josta	131	131	131
valaistuja / km	34	34	34
- Moottorikelkkareittejä / km	60	60	60
Konekeskus (sis. muille osastoille vuokratun kaluston)			
Kokonaiskalusto määrä	61	68	75
- henkilöautoja	12	15	19
- päältä ajettavia leikkureita	3	3	4
- raskaat kuorma-autot	2	2	2
- kevyt kuorma-autot	1	1	2
- latukone	1	1	1
- moottorikelkat	0	0	0
- pakettiautot ja avolavat	24	28	28
- pienkuormaajat	5	5	5
- pyöräkuormaaja	2	2	2
- tiehöylät	1	1	1
- traktorit	5	4	5
- mönkijä	3	3	3
- traktorikaivuri	1	1	1
- rataimuri/kentänhoitokone	1	1	1
- trukki	1	1	1
Henkilöstö tehtäväalueittain/htv			
Hallinto	1	1	1
Kunnallistekninen suunnittelu		4	4
Yleiset alueet			
- kokoaikainen	19	19	19
- osa-aikainen	6	6	6
Liikenneväylät	3,4	3,4	3,4
Konekeskus	10,3	10,3	10,3
Varikko	1,3	1,3	1,3
Yhdyskuntarakentajat	14	15	15
Koko henkilöstö			
- kokoaikainen	49	54	54
- osa-aikainen	6	6	6
Yhteensä	55	60	60

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vastuualueen toimintatuotot ylittivät budjetoidun noin 100 000 eurolla. Toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidusti, joten toimintakate oli noin 110 00 euroa talousarviota parempi.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 414 700	3 559 700	3 665 891	106 191	103,0
ulkoiset	2 177 900	2 177 900	2 374 568	196 668	109,0
sisäiset	1 236 800	1 381 800	1 291 323	-90 477	93,5
Toimintakulut	-6 572 980	-6 574 960	-6 564 958	10 002	99,8
ulkoiset	-5 527 604	-5 529 584	-5 455 618	73 966	98,7
sisäiset	-1 045 376	-1 045 376	-1 109 340	-63 964	106,1
Toimintakate	-3 158 280	-3 015 260	-2 899 067	116 193	96,1

Toimitilat

Vastuuhenkilö vs. rakennuspäällikkö Hannu Heikkilä

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Kaupungin omistuksessa ja käytössä olevien rakennusten ja tilojen hallinta, rakennuttaminen, kunnossapito- ja ylläpitotoiminta sisältäen kiinteistönhoidon, ruokapalvelut sekä siivouksen. Vastuualue vastaa myös tilaomaisuuden omistamiseen liittyvien asioiden hoidosta.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Korona -pandemia on aiheuttanut toiminnan uudelleen järjestelyä. Etäkokoukset ovat lisääntyneet sekä kohteilla liikkuminen on pyritty pitämään minimissään. Lastensuojelun siirtokelpoinen rakennus on otettu käyttöön syyskuussa 2021.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Rakennusten kunnossapidossa on satsattu sisäilmatutkimuksiin sekä -korjauksiin ja muihin pakollisiin remonteihin. Uimahallille on tehty energiansäästöön liittyviä toimenpiteitä, useilla kohteilla on tehty lämmitystapamuutoksia, sähköautojen latauspisteitä on tehty sovitun mukaisesti sekä sisä- ja ulkovaistuksen uusimisia energiatehokkaammiksi.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Toiminnan laajuus			
Toimitilat ja rakennukset			
Kaupungin omistamat tilat	110 563	111 313	111 543
Kaupungille vuokratut tilat	11 302	11 580	12 107
Yhteensä	121 865	122 893	123 650
Toimintojen käytössä			
- Koulukiinteistöt m2	56 811	56 435	56 435
- Päivähoitokiinteistöt m2	18 855	18 207	18 207
- Sote kiinteistöt m2	19 769	20 394	20 921
- Sivistystoimen muut m2	15 552	16 272	16 273
- Muut tilat omassa käytössä m2	5 233	5 610	5 840
Rakennusten lukumäärä (ei sisällä osakkeita)	91	90	88
Lämmön kulutus MWh	19 900	18 700	21 800
Sähkön kulutus MWh	13 100	13 200	13 400
Veden kulutus m3	68 600	62 000	62 800
Kiinteistönhoito €/kk/hm2	0,74	0,74	0,77
Siivottava huoneistoala	107 600	107 757	108 300
Siivoustunnit/pv	592,5	600,4	592
Siivoustunnit/vuosi	153 457	155 517	153 328
Siivous €/kk/hm2	2,55	2,5	2,6

	TP2019	TP2020	TP2021
Ruokapalveluiden suoritteet/vuosi (suoritelaskenta; lounas on 1 suorite, aamupala 0,5, välipala 0,5 sekä dieetti korottaa aina 0,5)	1 753 180	1 713 680 Sis. ruoka- kassit	1 665 900 Sis. ruoka- kassit
Käyttökulut €/suorite, josta	3,11	3,15	3,33
- Henkilöstökulut €/suorite	1,43	1,45	1,51
- Elintarvikkeet €/suorite	0,86	0,84	0,84
Henkilöstö yksiköittäin/htv			
- ruokapalvelut	76,5	77	76,5
- siivouspalvelut	92	91	89,5
- Kiinteistönhoito	18,5	18,5	18,5
- isännöinti	4,7	4,7	4,7
- rakennuttaminen ja kunnossapito	11	11,4	11,4
Koko henkilöstö			
- kokoaikainen	202,7	202,6	200,6
- osa-aikainen	13,5	13,5	13,5
Yhteensä	216,2	216,1	214,1

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuotot toteutuivat lähes budjetoidun mukaisesti. Toimintakulut ylittivät budjetin noin 270 000 eurolla. Toimintakate toteutui noin 340 000 euroa talousarviota pienempänä. Eniten kulujen ylittymiseen vaikuttivat öljyn, sähkön ja kaukolämmön ennakoitua suurempi kustannustason nousu sekä kylmä ja luminen syystalvi. Kohonneet rakennusten kunnossapidon kustannukset ja rakennusten korjausvelan lisääntyminen ovat aiheuttaneet kustannuspaineita kunnossapidon osalta. Näitä ylityksiä ei pystytty muilla toiminnan säästöillä täysimääräisesti kattamaan.

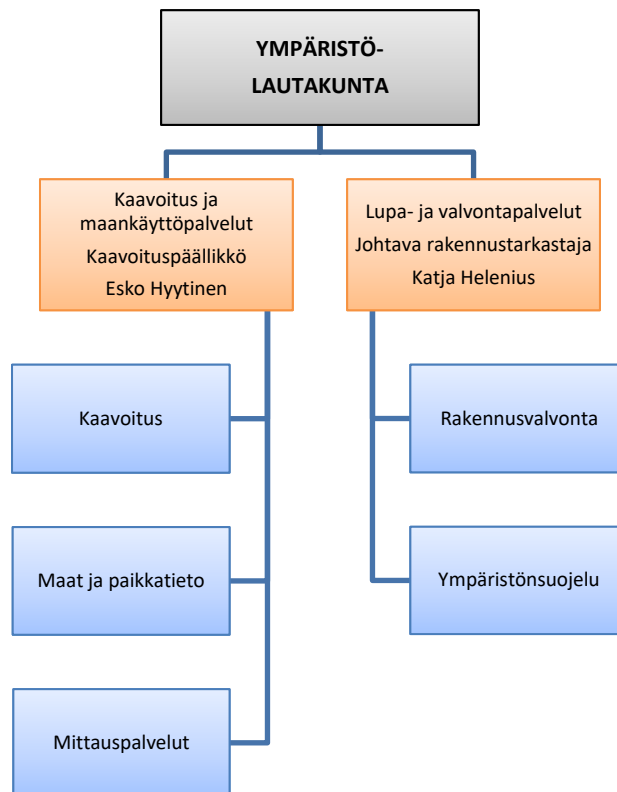
Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	32 355 001	32 355 001	32 287 819	-67 182	99,8
ulkoiset	885 200	885 200	768 393	-116 807	86,8
sisäiset	31 469 801	31 469 801	31 519 425	49 624	100,2
Valm. omaan käyt.	150 000	150 000	150 000	0	100,0
Toimintakulut	-21 451 574	-21 451 574	-21 724 571	-272 997	101,3
ulkoiset	-18 629 195	-18 629 195	-18 950 571	-321 376	101,7
sisäiset	-2 822 379	-2 822 379	-2 774 000	48 379	98,3
Toimintakate	11 053 427	11 053 427	10 713 248	-340 179	96,9

Ympäristölautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi
Muutosvalmis henkilöstö	1. Etätöön hyödyntäminen	1. Erityisesti kaupungintalon tiloissa selvitetään ja toimeenpannaan tilojen käyttöasteen nostoa ja etätöön mahdollistamia tilasäästöjä.	Työtilojen tarve vähenee suhteessa henkilöstömäärään.		
Tiiviimpi kaupunkirakenne ja kehittyvät haja-asutusalueet	1. Teivo-Mäkkylän osayleiskaavatyö valmistuu luonnos-/ehdotusvaiheeseen	1. Kaavatyön yhteydessä osallistetaan sidosryhmiä ja kuntalaisia aktiivisesti suunnitteluun.	Osayleiskaava on edennyt vähintään luonnosvaiheeseen		Kaavaa on valmisteltu osa-alueittain. Samanaikaisesti on käynnistetty raitiotien tarkentava yleissuunnittelu. Vuorovaikutusta on käyty Raviyhtiön kanssa. Varsinainen kuuleminen sijoittuu vuoden 2022 alkupuolelle.
		2. Seuratatikan linjaus / yleissuunnitelman lopputulos huomioidaan kaavassa.	Seuratatikan linjaus / yleissuunnitelman lopputulos huomioidaan kaavassa.		Tarkentava yleissuunnittelu valmistuu vuoden 2022 aikana. Huomioidaan kaavassa.
	2. Toteutetaan MAPSTO:n ja Keskustavisio 2040:n mukaiset toimenpiteet.	1. Esim. Leijapuiston alueen asemakaavatyön käynnistäminen ja ideakilpailu. Soppeenmäen torin, Saurion päiväkodin alueelle sekä Kuruntien varteen sijoittuvien alueiden suunnittelun käynnistäminen. Teivo 3-yritysalueen asemakaavoituksen käynnistäminen. Vaasantien-Pallotien liittymän asemakaavatyön valmistuminen.	Leijapuiston ideakilpailu toteutettu. Hankekaavoissa toteutetaan aktiivisia neuvotteluja hankekumppanien kanssa. Pallotien liittymän asemakaavatyön valmistuminen.		Prisman asemakaavamuutos on käynnissä. Leijapuiston suunnittelukilpailua on valmisteltu. Teivo 3 asemakaava on vireillä. Saurion päiväkodin kaava on vireillä. Pallotien kaava on lainvoimainen.
		2. Kaupunkimarkkinointia jatketaan	Aktiivinen osallistuminen kaupunkimarkkinoinnin suunnitteluun ja toteutukseen		Astamessut pidettiin syksyllä 2021
		3. Seuraitiotien yleissuunnitelma valmistuu	Yleissuunnitelma on valmis kevään aikana		Yleissuunnitelma valmistui. Tarkentava yleissuunnittelu käynnistettiin loppukesästä 2021.
	Hyvät harrastusmahdollisuudet ja ympäristöystävällinen kaupunkisuunnittelu	Selvitetään keskitetyn jätteen kierrätyspisteen kaavoittamista uudelle asuinalueelle	Selvitetään keskitetyn jätteen kierrätyspisteen kaavoittamista uudelle asuinalueelle	Selvitys toteutettu	

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteuma (toteutumisaste)	Kommentointi
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	1. Kuntalaisten sähköinen osallistaminen	1. Sähköiset osallistumismahdollisuudet otetaan osallistamisen keinovalikoimaan pilotoinnin antamien tulosten mukaisesti (Hatolan kaava- hankkeen pilotti 2020)	Sovelletaan pilotin antamien kokemusten mukaisesti.		Valmistelua tehty, varsinaisesti käyntiin 2022.
Älykkäät palvelut	1. Rakennusvalvonnan robottihankkeen jatko	1. Vuoden 2021 aikana otetaan käyttöön yksi uusi robotti (tilastotietojen keruu).	Toteutunut kyllä/ei		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

Ympäristölautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	767 900	767 900	1 015 264	247 364	132,2
ulkoiset	767 900	767 900	997 808	229 908	129,9
sisäiset	0	0	17 455	17 455	
Toimintakulut	-2 611 676	-2 611 676	-2 553 951	57 725	97,8
ulkoiset	-2 462 112	-2 462 112	-2 389 789	72 323	97,1
sisäiset	-149 564	-149 564	-164 161	-14 597	109,8
Toimintakate	-1 843 776	-1 843 776	-1 538 687	305 089	83,5

Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut

Vastuuhenkilö kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen

Vastualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue on vastannut tavoitteiden mukaisesti maankäytön suunnittelusta, maankäytöstä ja maanomaisuuden hallinnasta, paikkatiedon tuottamisesta ja hallinnasta sekä mittauspalveluista.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Merkittäviä ylikunnallisia hankkeita on valmistunut mm. raitiotien yleissuunnittelun valmistuminen. Loppukesästä käynnistettiin raitiotien tarkentava yleissuunnittelu. Teivon alueen maakauppa saatiin lainvoimaiseksi vuoden 2021 aikana.

Sisäisen toimintaympäristön keskeiset muutokset ovat liittyneet mm. sähköisten lupaprosessien hyödyntämiseen. Vastualueen säännöllisiä kokouskäytäntöjä on jatkettu. Pandemian seurauksena on etätyömahdollisuuksia sekä Teams -kokouskäytäntöjä kehitetty osana koko kaupunkiorganisaatiota.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Kaavoituksen henkilöresursseja on kohdennettu pääosin MAPSTO:n aikataulutuksen ja priorisoinnin mukaisten asemakaava- ja keskustan kehityshankkeiden (Keskustavisio 2040) valmisteluun. Kuluvana vuonna lainvoimaiseksi saatiin mm. Pallotien asemakaavan muutos, korttelin 85 (Räikänhelma) asemakaavan muutos ja Kultaniityn asemakaavan muutos.

Valmisteltavina oli mm. Teivo 3 -yritysalueen asemakaava ja Seijantien asemakaavan muutos, Leppäsentien asemakaava, Prisman alueen asemakaavan muutos ja Vuorentaustan asemakaavan laajennus (Hatola). Teivo-Mäkkylän alueen osayleiskaavan valmistelua on jatkettu samanaikaisesti tarkentavan raitiotien yleissuunnittelun kanssa. Lisäksi on vireillä ollut yksittäisiä asemakaavan muutoksia sekä ranta-asemakaavaprosessien ohjausta sekä käsittelyä.

Kaavahankkeissa on voimakkaasti keskitytty keskustahankkeisiin ja näihin liittyviin asemakaavan muutoksiin. Tämä näkyy erityisesti uusien tonttien määrässä ja alueissa. Uusia asemakaava-alueita on kuitenkin vireillä yhteensä yli 100 hehtaarin alueelle. Näistä kertyvät luvut kirjautuvat vasta vuoden 2022 tilinpäätökseen. Lisäksi on huomioitava poikkeamisluvissa, suunnittelutarveratkaisuissa sekä maise-matyöluvuissa ollut ennätysvuosi.

Seudullista ja muuta ylikunnallista yhteistyötä on jatkettu aktiivisesti.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Valmistuneista asemakaavoista syntynyt kaavavaran- non lisäys			
- kerrostalotonttien kerrosala (k-m2)	6 000	7 883	13 000
- rivitalotonttien kerrosala (k-m2)	19 800	2 400	5 400
- omakotitonttien lukumäärä, kaikki	61	17	16
- yritystonttien lukumäärä, kaikki	0	18	0
Uudet asemakaavoitetut alueet ha /vuosi	41,8	45,84	12,5
Asemakaavan muutosten pinta-ala ha/vuosi			11,5
Poikkeusluvut	39	43	57
Suunnittelutarveratkaisut	7	14	25
Maisematyöluvut	20	22	22
Henkilöstö yksiköittäin			
- kaavoitus	9	9	9
- maat ja paikkatieto	7,8	3	3
- mittauspalvelut		4,8	4,8
Koko henkilöstö			
- kokoaikainen	16,8	16,8	16,8
- osa-aikainen	0	0	0
Yhteensä	16,8	16,8	16,8

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuotot ylittyivät arvioidusta, mikä johtuu mm. poikkeamislupien, suunnittelutarvelupien ja maisematyölupien suuresta määrästä sekä rakentamisen määrästä (mittaukset). Toimintakulut olivat hiukan suuremmat kuin budjettiin oli arvioitu. Kokonaisuutena toimintakate on kuitenkin tasapainossa.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	153 100	153 100	244 220	91 120	159,5
ulkoiset	153 100	153 100	233 804	80 704	152,7
sisäiset	0	0	10 415	10 415	
Toimintakulut	-1 421 420	-1 421 420	-1 499 834	-78 414	105,5
ulkoiset	-1 326 247	-1 326 247	-1 389 790	-63 543	104,8
sisäiset	-95 173	-95 173	-110 044	-14 871	115,6
Toimintakate	-1 268 320	-1 268 320	-1 255 614	12 706	99,0

Lupa- ja valvontapalvelut

Vastuuhenkilö johtava rakennustarkastaja Katja Helenius

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonnan viranomistehtävät ja rakennetun ympäristön valvonta. Rakentamisen luvat ja rakentamisen aikainen valvonta sekä neuvonta. Ympäristönsuojelun ja siihen liittyvien lakien ympäristönsuojeluviranomaistehtävät, valvonta, luvat ja ilmoitukset.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2021 aikana valmistauduttiin ja kouluttauduttiin maankäyttö- ja rakennuslain tuleviin uudistuksiin, kuten rakennusvalvontojen jakautuminen kahteen eri kategoriaan ja rakennusluvan muuttuminen sijoitus- ja rakentamisluvaksi sekä hiilijalanjäljen laskenta rakennusluvan yhteydessä.

Rakennusvalvonnassa tapahtui henkilöstömuutoksia. Lupaprosessia sekä sähköisiä palveluita kehitettiin, asiakaspalveluperiaatteet luotiin ja rakennusjärjestys päivitettiin.

Tulevaisuudessa myös ympäristönsuojelussa lakimuutokset vaikuttavat viranomaistoimintaan. Ympäristönsuojelussa painotettiin ympäristön siisteyttä ja otettiin pakkotoimet käyttöön monissa pitkään vireillä olleissa tapauksissa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vuonna 2021 rakennusvalvonta otti käyttöön kaksi ohjelmistorobottia. Rakennusvalvonta tiivistä työtiloja ja ylimääräisistä huoneista luovuttiin. Ympäristönsuojelussa otettiin käyttöön uudet toiminnan tunnusluvut ja vuonna 2021 painotettiin ympäristön siisteyteen vaikuttavia toimenpiteitä.

Toiminnan tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021
Ympäristötarkastukset	152	65	*
Ympäristönsuojelu			
- lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintipäätökset			12
- viranhaltijapäätökset			25
- lausunnot			69
- määräaikaistarkastukset			79
- tarkastukset ja paikallakäynnit			222
- hallintopakoppäätökset			3
Rakennusluvut	255	235	287
- rakennusten kerrosala (m2)	43 067	34 082	48 582
- josta asuinhuoneistojen ala (m2)	20 738	22 013	24 025
Toimenpideluvat	154	290	254
Katselmukset	1 940	1 400	1500
Henkilöstö			
- rakennusvalvonta	8,4	7	8
- ympäristönsuojelu	2	3	3
Yhteensä	10,4	10	11

	TP2019	TP2020	TP2021
+ yksi henkilö oppisopimuksella 2021			

* Tilastointitavan muutos vuonna 2021, ympäristötarkastusten määrä 301 kpl (sis. määräaikaistarkastukset 79 kpl sekä tarkastukset ja paikallakäynnit 222 kpl)

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuotot ylittyivät arvioidusta, sillä Ylöjärven kaupunki luovutti aikaisempaa suuremman määrän tontteja vuosien 2020 ja 2021 aikana. Toimintakulut jäivät alle budjetoidun, joten toimintakate oli budjetoitua parempi.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	614 800	614 800	771 044	156 244	125,4
ulkoiset	614 800	614 800	764 004	149 204	124,3
sisäiset	0	0	7 040	7 040	
Toimintakulut	-1 190 256	-1 190 256	-1 054 116	136 140	88,6
ulkoiset	-1 135 865	-1 135 865	-999 999	135 866	88,0
sisäiset	-54 391	-54 391	-54 117	274	99,5
Toimintakate	-575 456	-575 456	-283 072	292 384	49,2

8.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ma %
Toimintatulot						
Myyntitulot	20 313	-355	19 958	18 555	-1 404	-7,0
Maksutulot	9 934	-541	9 393	9 678	285	3,0
Tuet ja avustukset	1 107	3 106	4 213	7 507	3 294	78,2
Muut toimintatulot	25 824	1 301	27 124	28 258	1 133	4,2
Valmistus omaan käyttöön	6 408	0	6 408	3 967	-2 441	-38,1
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-91 402	-2 146	-93 548	-93 713	-165	-0,2
Palvelujen ostot	-104 546	-7 320	-111 867	-108 739	3 127	2,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 917	-337	-11 255	-12 800	-1 545	-13,7
Avustukset	-6 803	-99	-6 902	-6 936	-34	-0,5
Muut toimintamenot	-26 890	-50	-26 940	-27 262	-322	-1,2
Toimintakate	-176 972	-6 442	-183 414	-181 485	1 929	1,1
Verotulot	135 000	6 100	141 100	142 075	975	0,7
Valtionosuudet	48 400	200	48 600	48 637	37	0,1
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot muilta	478		478	465	-13	-2,7
Muut rahoitustulot muilta	1 759	700	2 459	2 638	179	7,3
Korkomenot	-1 540	0	-1 540	-1 759	-219	-14,3
Muut rahoitusmenot	-355		-355	-343	12	3,3
Vuosikate	6 769	558	7 327	10 227	2 900	39,6
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 806		-10 806	-10 874	-68	-0,6
Tilikauden tulos	-4 037	558	-3 479	-647	2 832	-81,4
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	533	0	533	-1 796	-2 329	-437,0
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0	5 250	5 250	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 504	558	-2 946	2 806	5 753	-195,3

Verotulojen erittely (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Verotulot					
Kunnan tulovero	119 250	4 450	123 700	124 279	579
Kiinteistövero	7 450	-350	7 100	7 360	260
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 300	2 000	10 300	10 436	136
Verotulot yhteensä	135 000	6 100	141 100	142 075	975

Tuloveron määräytymisen perusteet 2017-2021

	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. €	Muutos -%
Verovuosi 2017	20,50	739,4	2,0
Verovuosi 2018	20,50	766,3	3,6
Verovuosi 2019	20,50	790,4	3,1
Verovuosi 2020	20,50	811,9	2,7
Verovuosi 2021	20,50		

Kiinteistövero vuonna 2021

- yleinen kiinteistövero	0,93 %
- vakituiset asunnot	0,43 %
- muut asuinrakennukset	1,00 %
- rakentamattomat tontit	3,00 %

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	48 400	200	48 600	40 263	-8 337
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.				-3 519	-3 519
Verotulomenetysten korvaus				11 893	11 893
Yhteensä	48 400	200	48 600	48 637	37

8.3. Investointien toteutuminen

Talorakennusinvestoinnit 2021

	Kokonais- kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio + muutokset 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama 2021	Kustannus- arvioista käytetty	Seivetykset
8343 Tiuravuori	180 000	28 645	140 000	138 371	1 629	167 016	Teknisessä lautakunnassa päätetyt sisäremontit on tehty budjetin mukaisesti.	
8379 Kangasniemen päiväkodin lisärakennus	40 000		40 000	38 452	1 548	38 452	Teknisessä lautakunnassa päätetyt piha-aluetyöt on tehty budjetin mukaisesti.	
8381 Kangasniemen päiväkodin lämmit	110 000		110 000	89 904	20 096	89 904	Tarvittavat materiaalit on kohteelle hankittu. Asemnustyöt saadaan päätökseen kevään 2022 aikana.	
8440 Kiinteistöjen lämmitystapamuutokset			300 000			0	Määrärahat on käytetty eri kohteisiin teknisen lautakunnan päätöksellä.	
8461 Moision koulu tilamuutos	700 000	672 511	25 000	24 471	529	696 982	Teknisessä lautakunnassa päätetyt piha-aluetyöt on tehty budjetin mukaisesti.	
8462 Yhtenäiskoulu	390 000	90 927	295 000	294 536	464	385 463	Teknisessä lautakunnassa päätetyt vuoden 2021 sisäilmakorjaukset on saatu tehtyä budjetin mukaisesti.	
8463 Salorinteen päiväkodin lämmitys			90 000	86 189	3 811	86 189	Teknisessä lautakunnassa päätetyt kohteen lämmitystapamuutos on tehty budjetin mukaisesti.	
8467 Vahannan koulu	215 000		215 000	210 721	4 279	210 721	Teknisessä lautakunnassa päätetty lämmitystapamuutos on saatu pääosin valmiiksi. Talousohjelmatyöt saadaan päätökseen keväällä 2022.	
8476 Siltatien koulu, vaihe 1	18 270 000	98 312	200 000	189 704	10 297	288 016	Siltatien koulun hankekehitysvaihe on saatu päätökseen ja lopullinen kvr -urakoitsijavalinta on tehty. Hanke jatkuu vuonna 2022.	
8611 Paloaseman vesikate, pihan kuiv			135 000	132 102	2 898	132 102	Teknisessä lautakunnassa päätetyt vesikatto- ja pihan kuivatus työt on tehty budjetin mukaisesti.	
8631 Talorakennus kohdentamattomat mr.			750 000				Määrärahat on käytetty eri kohteisiin teknisen lautakunnan päätöksellä.	
	19 905 000	890 395	1 250 000	1 204 449	45 551	2 094 844		

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2021	Ta-Tot.2021	TA-%
Liikenneväylät					
9043 Siivikkalan keskusta					
Kulut	-445 000	-680 000	-673 344	-6 656	99,0
Netto	-445 000	-680 000	-673 344	-6 656	99,0
9049 Siivikkalan alueen teiden pk					
Kulut	-480 000	-480 000	-218 810	-261 190	45,6
Netto	-480 000	-480 000	-218 810	-261 190	45,6
9051 Pyöräilyn ja arkiliikunnan keh					
Kulut	-55 000	-55 000	-48 327	-6 673	87,9
Netto	-55 000	-55 000	-48 327	-6 673	87,9
9052 Vanhan Haaviston teiden korjau					
Kulut	-263 000	-263 000	-251 333	-11 667	95,6
Netto	-263 000	-263 000	-251 333	-11 667	95,6
9054 Heinikon keskiosan teollisuusa					
Kulut	-120 000	-103 495	0	-103 495	0,0
Netto	-120 000	-103 495	0	-103 495	0,0
9055 Heinikon pohjoisosa					
Kulut	-500 000	-500 000	-338 251	-161 749	67,7
Netto	-500 000	-500 000	-338 251	-161 749	67,7
9056 Murtomäentien saneeraus					
Kulut	-450 000	-450 000	-128 409	-321 591	28,5
Netto	-450 000	-450 000	-128 409	-321 591	28,5
9057 Kirkkotanhua					
Kulut	-15 000	-15 000	-15 550	550	103,7
Netto	-15 000	-15 000	-15 550	550	103,7
9058 Kolmenkulman teoll.alue itäpuo					
Kulut	-600 000	-200 000	-295 645	95 645	147,8
Netto	-600 000	-200 000	-295 645	95 645	147,8
9059 Työläjärven alue					
Kulut	-475 000	-240 000	-210 320	-29 680	87,6
Netto	-475 000	-240 000	-210 320	-29 680	87,6
9060 Siltatien pohj.p. 1.vaihe laaj					
Kulut	-500 000	-500 000	-59 691	-440 309	11,9
Netto	-500 000	-500 000	-59 691	-440 309	11,9
9061 Siltatien pohj.puoli 2.vaihe					
Kulut	-1 675 000	-1 675 000	-1 336 983	-338 017	79,8
Netto	-1 675 000	-1 675 000	-1 336 983	-338 017	79,8
9062 Siltatien eteläpuoli 3.vaihe					
Kulut	-150 000	-150 000	-155 440	5 440	103,6
Netto	-150 000	-150 000	-155 440	5 440	103,6
9085 Lehtotien rakentaminen					
Kulut	0	-160 000	-148 908	-11 092	93,1
Netto	0	-160 000	-148 908	-11 092	93,1

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2021	Ta-Tot.2021	TA-%
9106 Vaasantien Pallotien valoliitt					
Kulut	-120 000	-120 000	0	-120 000	0,0
Netto	-120 000	-120 000	0	-120 000	0,0
9107 Matkatien ramppi ja linja-auto					
Kulut	-70 000	-86 505	-86 505	0	100,0
Netto	-70 000	-86 505	-86 505	0	100,0
9108 Kurun-Asuntilantien kiertoliit					
Kulut	-600 000	0	0	0	0,0
Netto	-600 000	0	0	0	0,0
9109 Veittijärven koulu, alikulku K					
Kulut	-30 000	-30 000	-82 400	52 400	274,7
Netto	-30 000	-30 000	-82 400	52 400	274,7
9110 Tonttien esivalmistelu					
Kulut	-100 000	-100 000	-68 089	-31 911	68,1
Netto	-100 000	-100 000	-68 089	-31 911	68,1
9219 Takamaan kevyenliik.väylän suu					
Kulut	-700 000	-22 000	-21 305	-695	96,8
Netto	-700 000	-22 000	-21 305	-695	96,8
9220 Kuruntie KT 65 kev.liik.väyläs					
Kulut	-15 000	-15 000	-15 069	69	100,5
Netto	-15 000	-15 000	-15 069	69	100,5
9703 Kevyenliikenteenväylät					
Kulut	0	-50 000	-51 220	1 220	102,4
Netto	0	-50 000	-51 220	1 220	102,4
9704 Liikenneväylät kohdent määrära					
Kulut	-920 000	-5 000	0	-5 000	0,0
Netto	-920 000	-5 000	0	-5 000	0,0
9705 Katuval.pkorj/täydennysrak					
Kulut	0	-100 000	-93 789	-6 211	93,8
Netto	0	-100 000	-93 789	-6 211	93,8
9706 Liikennev. päällystykset					
Kulut	0	-520 000	-505 389	-14 611	97,2
Netto	0	-520 000	-505 389	-14 611	97,2
9711 Joukkoliikenteen infrahank					
Kulut	0	-50 000	-45 095	-4 905	90,2
Netto	0	-50 000	-45 095	-4 905	90,2
9728 Matkatienliityntä pysäköintial					
Kulut	0	-35 000	-8 897	-26 103	25,4
Netto	0	-35 000	-8 897	-26 103	25,4

Liikenneväylät yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	*****
Kulut	-8 283 000	-6 605 000	-4 858 769	-1 746 231	73,6
Netto	-8 283 000	-6 605 000	-4 858 769	-1 746 231	73,6

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2021	Ta-Tot.2021	TA-%
Yleiset alueet					
9086 Kuusela veneidenlaskuramp.					
Kulut	0	-10 000	-9 990	-10	99,9
Netto	0	-10 000	-9 990	-10	99,9
9087 Siivikkala venerann.ruoppaus					
Kulut	0	-12 000	-12 737	737	106,1
Netto	0	-12 000	-12 737	737	106,1
9717 Skeittipaikka koulutuskes valo					
Kulut	-300 000	-300 000	-212 820	-87 180	70,9
Netto	-300 000	-300 000	-212 820	-87 180	70,9
9720 Yleiset alueet kohdent määrära					
Kulut	-55 000	0	0	0	0,0
Netto	-55 000	0	0	0	0,0
9729 Pihatanhua leikkikenttä pk					
Kulut	-70 000	-70 000	-56 563	-13 437	80,8
Netto	-70 000	-70 000	-56 563	-13 437	80,8
9764 Elovainion lenkkipolku					
Kulut	-25 000	-25 000	-21 508	1 508	107,5
Netto	-25 000	-25 000	-21 508	1 508	107,5
9765 Asuntilan kentän leikki- ja li					
Kulut	-150 000	-150 000	-138 951	-11 049	92,6
Netto	-150 000	-150 000	-138 951	-11 049	92,6
9766 Mettistöntien leikkikentän muu					
Kulut	-70 000	-70 000	-74 439	4 439	106,3
Netto	-70 000	-70 000	-74 439	4 439	106,3
9767 Siivikkalan koulu, tekonurmi&v					
Tuotot	0	0	54 000	-54 000	*****
Kulut	-215 000	-215 000	-223 704	8 704	104,0
Netto	-215 000	-215 000	-169 704	-45 296	78,9
9768 Takontien leikkikenttä pk					
Kulut	-100 000	-100 000	-73 108	-26 892	73,1
Netto	-100 000	-100 000	-73 108	-26 892	73,1
9769 Harjun reitin valojen korjaus					
Kulut	-60 000	-60 000	-61 477	1 477	102,5
Netto	-60 000	-60 000	-61 477	1 477	102,5
9770 Kääpätien leikkikenttä					
Kulut	-30 000	-30 000	-26 657	-3 343	88,9
Netto	-30 000	-30 000	-26 657	-3 343	88,9
9771 Kuuselan uimaranta pk+wc tilat					
Kulut	-60 000	-60 000	-48 754	-11 246	81,3
Netto	-60 000	-60 000	-48 754	-11 246	81,3
9772 Mutalan kentän valojen pk					
Kulut	-30 000	-30 000	-8 444	-21 556	28,1
Netto	-30 000	-30 000	-8 444	-21 556	28,1

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2021	Ta-Tot.2021	TA-%
9773 Haverin lomakylä lähialueen pi					
Kulut	-20 000	-20 000	-11 320	-8 680	56,6
Netto	-20 000	-20 000	-11 320	-8 680	56,6
9775 Tiuravuoren aidan korjaus					
Kulut	0	-15 000	-12 470	-2 530	83,1
Netto	0	-15 000	-12 470	-2 530	83,1
9776 Yhtenäiskoulun kameravalvonta					
Kulut	0	-10 000	-9 266	-734	92,7
Netto	0	-10 000	-9 266	-734	92,7
9777 Ahveniston laavu					
Kulut	0	-8 000	-12 093	-907	93,0
Netto	0	-8 000	-12 093	-907	93,0
Yleiset alueet yhteensä					
Tuotot	0	0	54 000	-54 000	*****
Kulut	-1 185 000	-1 185 000	-1 014 301	-170 699	85,6
Netto	-1 185 000	-1 185 000	-960 301	-224 699	81,0
Koneet ja kalusto					
8803 Kalusto/Tekninen ltk					
Kulut	-315 000	0	0	0	0,0
Netto	-315 000	0	0	0	0,0
8804 Kalusto/Ympäristöltk					
Kulut	-40 000	0	0	0	0,0
Netto	-40 000	0	0	0	0,0
8810 Perusturvaosasto/kalusto					
Tuotot	0	0	81 013	-81 013	*****
Kulut	-80 000	-80 000	-82 288	2 288	102,9
Netto	-80 000	-80 000	-1 275	-78 725	1,6
8817 Pakettiauto, Kiinteistönhoito					
Kulut	0	-35 000	-32 573	-2 427	93,1
Netto	0	-35 000	-32 573	-2 427	93,1
8818 Pakettiauto, Maanrakennus					
Kulut	0	-45 000	-35 428	-9 572	78,7
Netto	0	-45 000	-35 428	-9 572	78,7
8819 Pakettiauto, Kaavatiet					
Kulut	0	-60 000	-64 300	4 300	107,2
Netto	0	-60 000	-64 300	4 300	107,2
8820 Kasvatus- ja opetusltk/kalusto					
Kulut	-60 000	-60 000	-59 845	-155	99,7
Netto	-60 000	-60 000	-59 845	-155	99,7
8839 Traktori, Yleiset alueet					
Kulut	0	-115 000	-107 000	-8 000	93,0
Netto	0	-115 000	-107 000	-8 000	93,0

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2021	Ta-Tot.2021	TA-%
8844 Pienkuormaaja, Kiinteistönhoito					
Kulut	0	-45 000	-55 800	10 800	124,0
Netto	0	-45 000	-55 800	10 800	124,0
8847 Konserniohjelmisto					
Kulut	0	0	-4 142	4 142	****
Netto	0	0	-4 142	4 142	****
8874 Pienoistraktori, Yleiset alueet					
Kulut	0	-15 000	-11 750	-3 250	78,3
Netto	0	-15 000	-11 750	-3 250	78,3
8898 Mittauskalusto					
Kulut	0	-40 000	-39 900	-100	99,8
Netto	0	-40 000	-39 900	-100	99,8
Koneet ja kalusto yhteensä					
Tuotot	0	0	81 013	-81 013	****
Kulut	-495 000	-495 000	-493 026	-1 974	99,6
Netto	-495 000	-495 000	-412 013	-82 987	83,2
Maa- ja vesialueet yhteensä					
Tuotot	0	0	308 290	-308 290	****
Kulut	-900 000	-900 000	-7 614 765	6 714 765	846,1
Netto	-900 000	-900 000	-7 306 475	6 406 475	811,8
Osakkeiden ostot ja myynnit yhteensä					
Kulut	0	-3 440	-6 914	3 474	201,0
Netto	0	-3 440	-6 914	3 474	201,0
Investoinnit yhteensä					
Tuotot	0	0	443 303	-443 303	****
Kulut	-12 113 000	-10 438 440	-15 192 226	4 753 786	145,5
Netto	-12 113 000	-10 438 440	-14 748 923	4 310 483	141,3

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ma %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	6 769	558	7 327	10 227	2 900	39,6
Satunnaiset erät		0		0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 500	-1 500	-3 000	-5 266	-2 266	-75,5
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-12 113	1 675	-10 438	-15 192	-4 754	-45,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin				54	54	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 500	1 500	3 000	3 159	159	5,3
Toiminta ja investoinnit, netto	-5 344	2 233	-3 111	-7 018	-3 907	-125,6
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys				-30	-30	
Antolainasaamisten vähennys	591	0	591	575	-16	-2,6
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 180	0	20 180	18 500	-1 680	-8,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 580	0	-14 580	-13 090	1 490	-10,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-3 000	-3 000	
Oman pääoman muutokset				0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset				-31	-31	
Vaihto-omaisuuden muutokset				18	18	
Saamisten muutos				-1 125	-1 125	
Korottomien velkojen muutos				917	917	
Rahoituksen rahavirta	6 191	0	6 191	2 734	-3 456	-55,8
Rahavarojen muutos	847	2 233	3 079	-4 284	-7 363	-239,1

8.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Toimintakate						
1 000 €	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ma %
KÄYTTÖTALOUSOSA						
Keskusvaalilautakunta	-100	0	-100	-75	-25	-25,1
Tarkastuslautakunta	-61	0	-61	-42	-20	-32,2
Kaupunginhallitus	-12 379	1 291	-11 088	-10 481	-607	-5,5
Asukaslautakunta	-115	0	-115	-80	-34	-29,8
Perusturvalautakunta	-92 000	-7 541	-99 541	-98 206	-1 336	-1,3
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-70 053	-34	-70 087	-70 502	415	0,6
Hyvinvointilautakunta	-6 047	-300	-6 347	-6 087	-260	-4,1
Tekninen lautakunta	5 625	143	5 768	5 525	242	-4,2
Ympäristölautakunta	-1 844	0	-1 844	-1 539	-305	-16,5
TULOSLASKELMAOSA						
Verotulot	135 000	6 100	141 100	142 075	-975	0,7
Valtionosuudet	48 400	200	48 600	48 637	-37	0,1
Korkotuotot	478	0	478	465	13	-2,7
Muut rahoitustulot	1 759	700	2 459	2 638	-179	7,3
Korkomenot	-1 540	0	-1 540	-1 759	219	14,3
Muut rahoitusmenot	-355	0	-355	-343	-12	-3,3
Satunnaiset erät					0	
INVESTOINTIOSA						
Osuudet ja osuudet						
Kaupunginhallitus						
Osakkeiden ostot ja myynnit	0	-3	-3	-7	3	101,0
Maa- ja vesialueet						
Maa-alueet	-900	0	-900	-7 306	6 406	711,8
Muut rakennukset						
Rakennukset	-1 250	0	-1 250	-1 204	-46	-3,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Liikenneväylät	-8 283	1 678	-6 605	-4 859	-1 746	-26,4
Yleiset alueet	-1 185	0	-1 185	-960	-225	-19,0
Koneet ja kalusto						
Hallinto- ja talouspalvelut		0		-4	4	
Perusturvalautakunta	-80	0	-80	-1	-79	-98,4
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-60	0	-60	-60	0	-0,3
Ympäristölautakunta	-40	0	-40	-40	0	-0,3
Tekninen osasto	-315	0	-315	-307	-8	-2,6
Kuljetusvälineet myynti						
RAHOITUSOSA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset				-30	30	
Antolainasaamisten vähennykset	591		591	575	16	-2,6
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 180	0	20 180	18 500	1 680	-8,3
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-14 580	0	-14 580	-13 090	-1 490	-10,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-3 000	3 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen				-221	221	
Yhteensä	847	2 233	3 079	-1 788	556	-18,1

9. Tilinpäätöslaskelmat

9.1 Tuloslaskelma

	2021		2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	7 051 960,54		7 213 276,67	
Maksutuotot	9 539 657,51		9 085 095,59	
Tuet ja avustukset	7 506 933,25		1 593 986,06	
Muut toimintatuotot	<u>5 609 677,20</u>	29 708 228,50	<u>4 128 198,70</u>	22 020 557,02
Valmistus omaan käyttöön		3 967 041,70		5 121 910,50
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-75 556 517,89	-75 556 517,89	-70 127 059,52	-70 127 059,52
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-15 246 746,81		-13 940 916,05	
Muut henkilösivukulut	-2 909 270,01	-18 156 016,82	-2 400 401,32	-16 341 317,37
Palvelujen ostot	-96 891 703,77		-84 270 024,50	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 753 259,04		-12 427 783,75	
Avustukset	-6 931 692,92		-11 909 522,52	
Muut toimintakulut	<u>-4 870 983,28</u>	<u>-215 160 173,72</u>	<u>-4 524 294,75</u>	<u>-199 600 002,41</u>
Toimintakate		-181 484 903,52		-172 457 534,89
Verotulot		142 075 398,57		134 491 849,89
Valtionosuudet		48 637 010,00		54 346 688,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	464 537,07		476 113,16	
Muut rahoitustuotot	2 637 669,52		2 295 351,29	
Korkokulut	-1 759 489,46		-1 149 028,43	
Muut rahoituskulut	<u>-343 439,57</u>	<u>999 277,56</u>	<u>-458 539,29</u>	<u>1 163 896,73</u>
Vuosikate		10 226 782,61		17 544 899,73
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 873 927,25		-11 035 587,35	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	-10 873 927,25	<u>-6 554,28</u>	-11 042 141,63
Tilikauden tulos		-647 144,64		6 502 758,10
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-1 796 400,12		-105 926,74
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		5 250 000,00		-3 700 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä		2 806 455,24		2 696 831,36

9.2 Rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	10 226 782,61		17 544 899,73	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-5 265 575,13	4 961 207,48	-1 868 720,04	15 676 179,69
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 192 226,12		-10 861 972,23	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	54 000,00		102 900,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 158 683,78	-11 979 542,34	1 802 725,00	-8 956 347,23
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 018 334,86		6 719 832,46
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-29 650,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	574 913,34	545 263,34	570 359,90	570 359,90
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 500 000,00		14 900 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 090 000,00		-13 590 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	2 410 000,00	-4 500 000,00	-3 190 000,00
Oman pääoman muutokset		0,00		732 267,56
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-31 035,82		133 039,41	
Vaihto-omaisuuden muutos	18 113,52		-14 508,31	
Saamisten muutos	-1 125 096,73		320 742,41	
Korottomien velkojen muutos	917 243,16	-220 775,87	-2 518 477,57	-2 079 204,06
Rahoituksen rahavirta		2 734 487,47		-3 966 576,60
Rahavarojen muutos		-4 283 847,39		2 753 255,86
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	20 157 869,18		24 441 716,57	
Rahavarat 1.1.	24 441 716,57	-4 283 847,39	21 688 460,71	2 753 255,86

9.3 Tase

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT	228 289 587,33	224 959 854,99	A OMA PÄÄOMA	117 713 163,51	114 906 708,27
I Aineettomat hyödykkeet	1 226 358,11	1 406 090,08	I Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
1. Aineettomat oikeudet	0,00	7 127,18	II Edellisten tilikausien ylijäämä	49 119 267,75	46 422 436,39
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 222 216,11	1 398 962,90	III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 806 455,24	2 696 831,36
3. Ennakkomaksut	4 142,00				
II Aineelliset hyödykkeet	162 340 837,80	158 293 024,15	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	20 386 374,51	23 839 974,39
1. Maa- ja vesialueet	47 424 466,74	40 117 991,49	1. Poistoero	11 566 915,64	9 770 515,52
2. Rakennukset	82 178 228,17	87 244 005,64	2. Vapaaehtoiset varaukset	8 819 458,87	14 069 458,87
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	24 329 607,17	20 142 457,58			
4. Koneet ja kalusto	2 124 119,76	2 417 660,38	C PAKOLLISET VARAUKSET	4 193 209,90	6 689 404,44
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68 221,79	68 221,79	1. Muut pakolliset varaukset	4 193 209,90	6 689 404,44
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 216 194,17	8 302 687,27			
III Sijoitukset	64 722 391,42	65 260 740,76	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 407 133,95	1 438 325,13
1. Osakkeet ja osuudet	35 844 878,35	35 837 964,35	1. Valtion toimeksiannot	40 301,06	28 983,11
2. Muut lainasaamiset	28 422 888,07	28 997 801,41	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	250 000,00	250 000,00
3. Muut saamiset	454 625,00	424 975,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 116 832,89	1 159 342,02
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	325 839,00	325 994,36	E VIERAS PÄÄOMA	120 498 860,44	117 171 617,28
1. Lahjoitusrahastojen varat	250 000,00	250 000,00	I Pitkäaikainen	73 484 039,77	69 382 368,01
2. Muut toimeksiantojen varat	75 839,00	75 994,36	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	67 830 000,00	63 070 000,00
			2. Saadut ennakot	5 652 694,35	6 310 335,35
			3. Liittymismaksut ja muut velat	1 345,42	2 032,66
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 583 315,98	38 760 180,16	II Lyhytaikainen	47 014 820,67	47 789 249,27
I Vaihto-omaisuus	158 293,20	176 406,72	1. Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	6 000 000,00
1. Aineet ja tarvikkeet	158 293,20	176 406,72	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	13 740 000,00	13 090 000,00
II Saamiset	15 267 153,60	14 142 056,87	3. Saadut ennakot	1 658 419,42	1 518 711,25
Pitkäaikaiset saamiset	6 281 703,97	6 629 003,31	4. Ostovelat	10 105 585,92	9 622 481,77
1. Lainasaamiset	619 445,97	688 273,31	5. Liittymismaksut ja muut velat	2 692 276,91	2 986 557,52
2. Siirtosaamiset	5 662 258,00	5 940 730,00	6. Siirtovelat	15 818 538,42	14 571 498,73
Lyhytaikaiset saamiset	8 985 449,63	7 513 053,56			
1. Myyntisaamiset	2 595 843,11	2 883 319,93	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	264 198 742,31	264 046 029,51
2. Lainasaamiset	68 827,34	68 827,34			
3. Muut saamiset	1 548 849,07	1 192 291,19			
4. Siirtosaamiset	4 771 930,11	3 368 615,10			
III Rahoitusarvopaperit	13 545 781,89	15 871 229,94			
1. Sijoitukset rahamarkk.instr.	13 519 210,96	15 829 615,85			
2. Muut arvopaperit	26 570,93	41 614,09			
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 612 087,29	8 570 486,63			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	264 198 742,31	264 046 029,51			

9.4 Konsernituloslaskelma

	2021		2020	
Toimintatuotot		106 274 541,33		89 735 038,95
Toimintakulut		-275 631 308,07		-254 270 318,21
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		130 741,88		<u>163 282,14</u>
Toimintakate		-169 226 024,86		-164 371 997,12
Verotulot		142 056 645,74		134 471 834,02
Valtionosuudet		48 637 010,00		54 346 688,00
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	26 825,86		28 006,85	
Muut rahoitustuotot	2 645 607,67		2 310 887,19	
Korkokulut	-2 121 176,16		-1 506 487,49	
Muut rahoituskulut	<u>-478 074,50</u>	<u>73 182,86</u>	<u>-598 386,54</u>	<u>234 020,00</u>
Vuosikate		21 540 813,74		24 680 544,90
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 156 749,83		-16 334 751,47	
Omistuksen eliminointierot	0,00		92,89	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	<u>-16 156 749,83</u>	<u>-6 554,28</u>	<u>-16 341 212,87</u>
Tilikauden tulos		5 384 063,91		8 339 332,03
Tilinpäätössiirrot		636,39		671,74
Tilikauden verot		-740 599,92		-348 085,60
Laskennalliset verot		-18 787,15		-17 363,46
Vähemmistöosuudet		<u>-899 578,78</u>		<u>-603 565,94</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		3 725 734,45		7 370 988,77

9.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	21 540 813,74		24 680 544,90	
Tilikauden verot	-740 599,92		-348 085,60	
Tulorahoituksen korjauserät	-5 217 717,63	15 582 496,18	-2 114 620,03	22 217 839,27
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-23 698 143,95		-20 558 499,60	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	54 000,00		102 900,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 193 467,68	-20 450 676,26	1 812 198,42	-18 643 401,18
Toiminnan ja investointien rahavirta		-4 868 180,08		3 574 438,09
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-37 450,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	16 030,51	-21 419,49	23 350,06	23 350,06
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 491 300,00		24 300 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 631 751,84		-15 475 977,83	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 115 100,68	2 744 447,48	-5 085 429,34	3 738 592,83
Oman pääoman muutokset		-579 068,52		730 258,99
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-37 736,36		117 061,19	
Vaihto-omaisuuden muutos	-16 185,59		-102 219,36	
Saamisten muutos	-1 249 118,01		-2 661 087,71	
Korottomien velkojen muutos	2 537 243,88	1 234 203,92	-2 238 718,45	-4 884 964,32
Rahoituksen rahavirta		3 378 163,39		-392 762,45
Rahavarojen muutos		-1 490 016,70		3 181 675,64
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	29 758 197,78		31 248 214,48	
Rahavarat 1.1.	31 248 214,48	-1 490 016,70	28 066 538,83	3 181 675,64

9.6 Konsernitase (lyhennetty)

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	257 993 003,36	250 819 476,51	OMA PÄÄOMA	128 776 113,61	125 051 015,55
Aineettomat hyödykkeet	4 245 565,14	3 824 035,16	Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
Aineettomat oikeudet	239 766,23	166 097,20	Säätiöiden ja yhdistysten peruspo	13 135,82	13 135,82
Muut pitkävaikutteiset menot	3 558 495,54	3 282 345,78	Arvonkorotusrahaso	19 306,92	19 306,92
Ennakkomaksut	447 303,37	375 592,18	Muut omat rahastot	175 706,71	176 343,11
Aineelliset hyödykkeet	234 651 017,99	228 049 531,69	Edellisten tilikausien ylijäämä	59 054 789,18	51 683 800,41
Maa- ja vesialueet	48 581 353,93	41 274 817,42	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 725 734,45	7 370 988,77
Rakennukset	115 417 803,77	122 336 793,30	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 992 558,64	1 672 048,38
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 329 948,50	47 829 958,59	PAKOLLISET VARAUKSET	5 924 545,74	8 284 235,75
Koneet ja kalusto	5 761 468,37	6 271 038,76	Muut pakolliset varaukset	5 924 545,74	8 284 235,75
Muut aineelliset hyödykkeet	104 971,71	105 864,51	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 046 155,62	2 071 782,65
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 455 471,70	10 231 059,12	VIERAS PÄÄOMA	173 222 290,80	167 927 018,25
Sijoitukset	19 096 420,24	18 945 909,66	Pitkäaikainen korollinen vieras po	99 625 126,31	94 693 279,72
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet			Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	10 318 548,22	11 047 985,83
Osakkuusyhteisöosuudet	959 090,04	850 735,57	Lyhytaikainen korollinen vieras po	19 801 969,80	21 989 368,91
Muut osakkeet ja osuudet	17 276 688,09	17 255 951,48	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	43 476 646,48	40 196 383,80 *
Muut lainasaamiset	100 220,11	116 250,61	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	311 961 664,42	305 006 100,58
Muut saamiset	760 422,00	722 972,00			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	828 675,04	816 565,70			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 139 986,02	53 370 058,37			
Vaihto-omaisuus	976 139,62	959 954,03			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	5 734 609,80	6 052 704,39			
Lyhytaikaiset saamiset	16 671 038,82	15 109 185,47			
Rahoitussarvopaperit	13 626 364,39	15 976 670,01			
Rahat ja pankkisaamiset	16 131 833,39	15 271 544,47			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	311 961 664,42	305 006 100,58			

10. Tilinpäätöksen liitetiedot

10 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista mukaisesti.

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman muutoksen 11.10.2012 92 § 1.1.2013 alkaen.

Muihin pitkävaikutteisiin menoihin kirjatun Kyröskoskientien kevyenliikenteenväylän (esine 9811152) poistoaikaa on pidennetty kaupunginhallituksen päätöksellä 22.1.2018 § 22. Kohteen investointikustannukset poistetaan kymmenen vuoden tasapoistoilla, kun poistosuunnitelman mukainen poisto-aika on kahden vuoden tasapoisto. Kyseessä on osallistuminen toisen toimijan investointeihin, ja kevyenliikenteen taloudellinen pitoaika on pidempi kuin kaksi vuotta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisien poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Sopimukset on tehty suojaamaan joko yksittäisen lainan tai lainasalkun korkoriskiä. Sijainti Tampereen kaupunkialueen kasvukeskuksessa tarkoittaa väestömäärän jatkuvaa kasvua, palveluiden kasvavaa kysyntää sekä jatkuvia infrastruktuuri-investointeja.

Näin ollen kaupungilla tulee olemaan jatkuva lainojen uudelleenrahoitustarve. Rahoitukseen sisältyy korkoriski, jolta koronvaihtosopimuksilla suojaudutaan.

Osa sopimuksista sisältää ennenaikaista purkamisoikeutta koskeva erityisehdon. Kyseessä on erityisehto, joka antaa molemmille sopijapuolille oikeuden purkaa johdannais-sopimus ennenaikaisesti markkina-arvoonsa. Johdannais-sopimus, joka sisältää ennenaikaista purkamisoikeutta koskevan erityisehdon, solmitaan lähtötilanteessa aina niin, että sopimuksen on tarkoitus olla voimassa koko sovitun sopimusajan. Erityisehto ei siten vaikuta suojauksen tehokkuuteen.

Ennenaikaista purkamisoikeutta koskevan erityisehdon sisällyttäminen sopimusehtoihin on kansallisesti ja kansainvälisesti markkinakäytäntö, ja vastaavia sopimuksellisia erityisehtoja käytetään myös muissa pitkissä sopimusvastuissa kuten mm. luotonannossa ja vuokrasopimuksissa. Erityisehdon mahdollistaman oikeuden käyttämisen arviointi, ei välttämättä johda johdannais-sopimuksen purkamiseen, koska sopijapuolet voivat neuvotella johdannais-sopimuksen uudelleen hinnoittelusta tai muuttamisesta muulla tavalla niin, että siitä ei välttämättä seuraa ennenaikaista kassavirtavaikutusta kummallekaan sopijapuolelle.

Todennäköisyyttä sille, että pankki käyttäisi erityisehdon mahdollistamaa oikeutta, ei voida pitää normaalitilanteessa merkittävänä.

Sopimuskohtaiset tiedot johdannais-sopimuksista on kerrottu liitetiedossa 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.

10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

1. Perustelu tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutoksesta

Tilikauden tuloslaskelmatietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä varhaiskasvatukseen kohdistuvien palvelusetelikulujen kirjaustapa on muuttunut. Edellisellä tilikaudella palvelusetelikulut kirjattiin kulueraan Avustukset (5 694 275 euroa), ja tilikaudella ne on kirjattu kulueraan Asiakaspalvelujen ostot (6 775 178 euroa).

2. Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

3. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Koronapandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 sekä käyttötalouden tuloihin että menoihin. Muun muassa pandemian aiheuttamat toiminnan rajoitukset olivat eri laajuisia vuosien aikana ja myös muutokset toiminnan tuottoihin ja menoihin vaihtelivat vuosittain. Valtio myönsi kunnille huomattavia koronatuksia. Vuonna 2021 nämä kohdennettiin kunnille pääsääntöisesti valtionavustuksina, kun vuonna 2020 ne kohdennettiin valtion-osuusjärjestelmän kautta. Yhteisöveron jako-osuuden korotusta käytettiin kohdennusmekanismina molempina vuosina. Koronavaikutusten takia tilikauden ja edellisen tilikauden tiedot eivät ole monelta osin suoraan vertailukelpoisia.

4. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa.

10.3

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuusi kaupunkikonsernin tytäryhteisöä ja yksi osakkuusyhteisö. Kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdisteltiin jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Kaupungin omistama tytär As Oy Ylöjärven Aureenrivi sekä osakkuusyhteisö Kuntien Hankintapalvelu Kuha on jätetty yhdistelemättä konserniin. Ne ovat merkitykseltään vähäisiä ja niiden yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätöksen laadinta

Konsernitilinpäätös vuodelta 2021 laadittiin uudella konserniohjelmistolla. Uusi ohjelmisto pohjautuu aiempaa ohjelmistoa yksityiskohtaisempiin erillistilinpäätösten syöttöpohjiin, joten vertailuvuoden tiedot tilinpäätöslaskelmissa ovat tarkentuneet. Tarkentuneita tietoja ei ole esitetty muutoksen osalta erikseen, koska ne eivät ole olennaisia vertailuvuoden kokonaisuuden kannalta.

Ohjelmiston vaihtuminen ei ole muuttanut konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan tytäryhteisöillä sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tulokseen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat on jätetty yhdenmukaistamatta, mikäli tytäryhteisö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan.

Mikäli kiinteistötytäryhtiö ei ole tehnyt suunnitelman mukaisia poistoja on aineellisten hyödykkeiden poistot oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ei ilmoitettavaa.

Poikkeavat tilikaudet

Ei ilmoitettavaa.

Kiinteistöverojen käsittely

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot on eliminoitu siltä osin, kuin yhtiöt ovat ne erillistilinpäätöksissään ilmoittaneet.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella.

Pirkanmaan liiton omistusosuus konsernissa muuttui 5,24 prosenttiin (- 0,3 %) johtuen Kuhmoisten kunnan liittymisestä Pirkanmaan alueelle, samalla kunnasta tuli liiton jäsenkunta.

11. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	4 779 157,81	3 503 334,34	4 311 036,88	3 124 325,83
Sosiaali- ja terveyspalvelut	82 441 958,41	69 197 441,60	14 668 482,79	8 889 244,59
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5 605 732,14	5 120 431,12	5 257 970,15	4 774 311,99
Yhdyskuntapalvelut	13 447 692,96	11 913 831,89	5 470 738,68	5 232 674,61
Toimintatuotot yhteensä	106 274 541,33	89 735 038,95	29 708 228,50	22 020 557,02

7) Verotulojen erittely		
	2021	2020
Kunnan tulovero	124 279 410,22	120 752 253,56
Osuus yhteisöveron tuotosta	10 436 108,54	7 018 772,11
Kiinteistövero	7 359 879,81	6 720 824,22
Verotulot yhteensä	142 075 398,57	134 491 849,89

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	40 263 123,00	45 891 252,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus	6 909 444,00	6 651 190,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset vso	-3 519 421,00	-3 613 989,00
Verotulomenetysten korvaus	11 893 308,00	12 069 425,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yht.	48 637 010,00	54 346 688,00

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	66 898 755,81	55 655 302,50
Muiden palvelujen ostot	29 992 947,96	28 614 722,00
Palvelujen ostot yhteensä	96 891 703,77	84 270 024,50

10) Valtuustoryhmille annetut tuet		
Ei ilmoitettavaa.		

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistomenetelmä	Poisto aika	Poisto %
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	
Tietokoneohjelmistot	tasapoisto	2	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	2	
Liikearvo	tasapoisto	2	
Muut	tasapoisto	2	
Muut esine 9811152	tasapoisto	10	
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
Asuinrakennukset	tasapoisto	30	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20-30	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20	
Muut rakennukset /talousrakennukset	tasapoisto	10	
Rakennusten peruskorjaukset	tasapoisto	*	
Vanhana ostetut rakennukset	tasapoisto	*	
Kiinteät rakennukset ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	menojäännöspoisto		15-20
Sillat, laiturit, uimalat	menojäännöspoisto		15-25
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto		20
Johtoverkostot ja laitteet			
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto		20
Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto		22
Maakaasuverkko	menojäännöspoisto		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto		20

	Poistomenetelmä	Poistoaika	Poisto %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet	tasapoisto	10-20	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15	
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10	
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Rautaiset alukset	tasapoisto	15	
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasapoisto	8	
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4	
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5	
Muut raskaat koneet /kuorma-autot	tasapoisto	10	
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5	
Laituskoneet ja laitteet			
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5	
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	tasapoisto	3	
Atk-laitteet	tasapoisto	3	
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3-5	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		

Investointiraja 10 000 €.

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

* Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1	0,00	11 287,32	0,00	11 287,32
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-11 287,32	0,00	-11 287,32
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Maaperän puhdistamisvaraus 1.1	6 689 404,44	7 003 108,78	6 689 404,44	6 991 821,46
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-2 496 194,54	-313 704,34	-2 496 194,54	-302 417,02
Maaperän puhdistamisvaraus 31.12	4 193 209,90	6 689 404,44	4 193 209,90	6 689 404,44
Muut pakolliset varaukset 1.1.	19 655,98	21 066,72	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 578,95	-1 410,74	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	18 077,03	19 655,98	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	1 575 175,34	1 640 217,35	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	142 208,48	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-4 125,00	-65 042,01	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	1 713 258,82	1 575 175,34	0,00	0,00

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	2 743 368,04	1 478 694,08	2 743 368,04	1 478 694,08
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	79 000,00	0,00	79 000,00
Muut luovutusvoitot	31 925,31	26 556,94	28 171,13	8 400,00
Luovutusvoitot yhteensä	2 775 293,35	1 584 251,02	2 771 539,17	1 566 094,08
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	2 158,58	11 078,38	2 158,58	11 078,38
Muut luovutustappiot	8 830,74	1 991,84	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	10 989,32	13 070,22	2 158,58	11 078,38

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	
Ei ilmoitettavaa.	

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	466 062,20	593 905,36
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	223 236,35	223 236,35
Yhteensä	689 298,55	817 141,71

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos		
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron lisäys	-2 500 000,00	-800 000,00
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron vähennys	703 599,88	694 073,26
Poistoeron muutokset yhteensä	-1 796 400,12	-105 926,74

12. Tasetta koskevat liitetiedot

12.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa.

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 127,18	1 398 962,90	0,00	1 406 090,08	40 117 991,49	87 244 005,64	20 142 457,58	2 417 660,38	68 221,79	8 302 687,27	158 293 024,15
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	4 142,00	4 142,00	7 614 765,00	1 014 745,31	1 916 989,89	488 884,56	0,00	4 145 785,36	15 181 170,12
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-54 000,00	0,00	0,00	0,00	-54 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	-308 289,75	0,00	0,00	-81 013,44	0,00	0,00	-389 303,19
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 926,71	6 141 351,75	0,00	0,00	-6 232 278,46	0,00
Tilikauden poisto	-7 127,18	-176 746,79	0,00	-183 873,97	0,00	-6 171 449,49	-3 817 192,05	-701 411,74	0,00	0,00	-10 690 053,28
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	1 222 216,11	4 142,00	1 226 358,11	47 424 466,74	82 178 228,17	24 329 607,17	2 124 119,76	68 221,79	6 216 194,17	162 340 837,80
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 222 216,11	4 142,00	1 226 358,11	47 424 466,74	82 178 228,17	24 329 607,17	2 124 119,76	68 221,79	6 216 194,17	162 340 837,80
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muu laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt
Hankintameno 1.1.	13 479 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 362 123,55	28 927 724,58	0,00	495 051,83
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	6 914,00	0,00	0,00	29 650,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	-565 569,50	0,00	-9 343,84
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	13 479 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 369 037,55	28 362 155,08	0,00	515 357,99
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 479 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 369 037,55	28 362 155,08	0,00	515 357,99

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	404 358,98	387 607,90	211 367,18	191 905,89
Muut maa- ja vesialueet	48 176 994,95	40 887 209,52	47 213 099,56	39 926 085,60
Maa- ja vesialueet yhteensä	48 581 353,93	41 274 817,42	47 424 466,74	40 117 991,49

20-22) Omistuksia muissa yhteisöissä						
Nimi	Kotipaikka	Konsernin		Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
		Kunnan omistus- osuus %	omistus-osuus %	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytär yhteisöt						
Ylöjärven Yrityspalvelu Oy	Ylöjärvi	100	100	289	90	46
Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat	Ylöjärvi	100	100	147	830	67
Asunto Oy Viljakkalan Viertotie	Ylöjärvi	65,55	65,55	259	1	0
Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut	Ylöjärvi	100	100	80	508	0
Ylöjärven Jäähalli Oy	Ylöjärvi	99,90	99,90	367	1 317	-125
Ylöjärven Vesi Oy	Ylöjärvi	100	100	12 244	39 586	694
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi	Ylöjärvi	55	55	21	1	0
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,90	5,90	13 023	40 514	1 916
Pirkanmaan liitto	Tampere	5,24	5,24	90	217	-1
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	6,87	6,87	43	27	3
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Viljakkalan Liikekeskus	Ylöjärvi	26,26	26,26	77	0	1
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy	Pirkkala	21,30	21,30	182	30	7

23) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	220 253,75	0,00	283 489,05
Lainasaamiset	619 445,96	68 827,34	688 273,31	68 827,34
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	619 445,96	289 081,09	688 273,31	352 316,39
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	10 536,97	1 982,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	824 606,33
Siirtosaamiset	0,00	0,00	223 236,35	223 236,35
Yhteensä	0,00	0,00	233 773,32	1 049 824,68
Saamiset yhteensä	619 445,96	289 081,09	922 046,63	1 402 141,07

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Koronvaihtosopimukset	5 662 258,00	5 940 730,00	5 662 258,00	5 940 730,00
Muut siirtosaamiset	53 444,09	88 194,83	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 715 702,09	6 028 924,83	5 662 258,00	5 940 730,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	211 626,13	210 065,41	223 236,35	223 236,35
Kelan korvaus työterveyshuollosta	611 362,15	1 051 203,70	486 649,20	933 871,88
Koronvaihtosopimukset	289 808,83	278 472,00	289 808,83	278 472,00
Valtionkorvaukset	2 395 508,55	140 460,93	2 395 508,55	140 460,93
Muut tulojäämät	1 896 406,88	2 300 056,40	1 376 727,18	1 792 573,94
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 404 712,54	3 980 258,44	4 771 930,11	3 368 615,10

12.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	13 135,82	13 135,82	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	13 135,82	13 135,82	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.	19 306,92	19 306,92	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	19 306,92	19 306,92	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	176 343,11	177 014,84	0,00	0,00
Lisäykset	25,41	287,16	0,00	0,00
Vähennykset	-661,81	-958,90	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	175 706,71	176 343,11	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	59 054 789,18	51 684 561,94	49 119 267,75	46 422 436,39
Edellisten tilikausien ylijäämä muutos	0,00	-761,53	0,00	0,00
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	59 054 789,18	51 683 800,41	49 119 267,75	46 422 436,39
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 725 734,45	7 370 988,77	2 806 455,24	2 696 831,36
Oma pääoma yhteensä	128 776 113,61	125 051 015,55	117 713 163,51	114 906 708,27

26) Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	11 566 915,64	9 770 515,52
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero yhteensä	11 566 915,64	9 770 515,52

27) Pitkäaikaiset velat		
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 100 000,00	26 700 000,00
Saadut ennakot	3 032 038,00	3 682 679,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	34 132 038,00	30 382 679,00

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

28) Joukkovelkakirjalainat		
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistustulolainat	3 000 000,00	6 000 000,00
korko - 0,43 %	0,00	0,00
erääntyy 28.1.2022	3 000 000,00	6 000 000,00

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
KOY Nikron alueen maaperän puhdistaminen	1 615 689,05	1 743 025,55	1 615 689,05	1 743 025,35
Haverin alueen maaperän puhdistaminen	2 577 520,85	4 946 379,09	2 577 520,85	4 946 379,09
Muut pakolliset varaukset	18 077,03	19 655,98	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	1 713 258,82	1 575 175,33	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	5 924 545,74	8 284 235,75	4 193 209,90	6 689 404,44

30) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	4 540,08	0,00	2 266,81
Ostovelat	0,00	45 636,24	0,00	7 723,94
Muut velat	0,00	673 092,62	0,00	1 469 629,46
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	4 756,49
Yhteensä	0,00	723 268,94	0,00	1 484 376,70
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	3 390 198,36	0,00	3 395 919,65
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	3 390 198,36	0,00	3 395 919,65
Vieras pääoma yhteensä	0,00	4 113 467,30	0,00	4 880 296,35

31) Maksuliiketililimiitti		
	2021	2020
Luottollisen maksuliiketilin limiitti 31.12.	0,00	1 500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	1 500 000,00

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	4 397 275,95	4 415 119,20	0,00	0,00
Muut velat	112 411,32	174 550,78	1 345,42	2 032,66
Muut velat yhteensä	4 509 687,27	4 589 669,98	1 345,42	2 032,66

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	0,00	2 559,71	0,00	0,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	16 194 181,71	15 229 437,15	11 639 559,94	10 899 313,49
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 074 982,62	3 157 592,39	2 572 364,72	2 033 446,05
Tulospalkkiovaraus	0,00	156 773,12	0,00	156 773,12
Korkojaksotukset	395 111,77	188 316,59	343 619,76	181 475,10
Potilasvahinkovakuutus	180 112,84	196 908,96	0,00	0,00
Jaksotetut tuet ja avustukset	1 710 816,51	586 438,02	846 605,09	0,00
Verojaksotukset	212 385,80	0,00	0,00	0,00
Muut menojäämät	1 157 649,12	2 432 803,09	416 388,91	1 300 490,97
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	23 925 240,37	21 950 829,04	15 818 538,42	14 571 498,73
Siirtovelat yhteensä	23 925 240,37	21 950 829,04	15 818 538,42	14 571 498,73

13. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	543 191,01	820 500,71	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	3 062 606,42	2 555 981,42	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	944 000,00	944 000,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	249 118,82	284 310,58	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	1 889 984,39	2 433 063,20	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	5 896 590,81	5 933 044,62	0,00	0,00

35 - 37) Vakuudet				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Kiinteistö- ja yritysikiinnitykset	88 500,00	88 500,00	0,00	0,00
Panttaussitoumukset	1 469,10	1 469,10	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	89 969,10	89 969,10	0,00	0,00

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Toimitilojen vuokravastuut	24 203 016,48	25 891 789,27	24 148 271,17	25 798 132,92
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 641 388,56	2 577 182,09	2 641 066,30	2 576 977,82
Maa-alueiden vuokravastuut	4 686,75	4 999,20	4 686,75	4 999,20
Muut vuokravastuut	10 453 034,27	9 649 504,54	213 018,74	235 029,72
Vuokravastuut yhteensä	37 302 126,06	38 123 475,10	27 007 042,96	28 615 139,66
- siitä seuraavalle tilikaudelle maksettava osuus	5 193 519,17	4 880 401,61	3 299 370,91	3 144 103,34

Kaupungin vertailuvuoden tietoja on muutettu toimitilojen vuokravastuiden osalta 120 000,00 euroa.

39) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	5 500 000,00	5 500 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	3 085 581,72	3 410 401,80
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	12 812 268,00	13 133 342,02	12 812 268,00	13 132 268,00
Jäljellä oleva pääoma	6 589 086,54	7 198 812,09	6 589 086,54	7 198 729,20
Muut vastuu sitoumukset				
Huoltosopimusvastuu	786,49	0,00	0,00	0,00
Vuokratakaussopimus	0,00	2 279,58	0,00	0,00
Yhteensä	6 589 873,03	7 201 091,67	9 674 668,26	10 609 131,00

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	235 805 957,00	221 824 753,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	154 466,00	138 217,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0,00	862 613,91	0,00	0,00
Muut sopimusvastuut	0,00	40 604,24	0,00	40 604,24
Sopimusvastuut yhteensä	0,00	903 218,15	0,00	40 604,24
Arvonlisäveron palautusvastuut	156 333,01	177 310,40	0,00	0,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainan alkusaldo on ollut 15 000 000,00 euroa. Sopimus erääntyy 16.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on	1 500 000,00	3 000 000,00	1 500 000,00	3 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-15 635,87	-56 984,66	-15 635,87	-56 984,66
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus, Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on sopijapuolilla vaihtuva korko. Sopimus tulee voimaan 4.1.2021 ja sopimus erääntyy 4.1.2049. Laskennallinen pääoma 25 000 000,00 euroa				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13 445 778,17	-17 500 506,15	-13 445 778,17	-17 500 506,15
Koronvaihtosopimus korkolattialla, Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan kiinteän koron muuttamiseksi vaihtuva korkoiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.12.2026. Lainan alkusaldo 14 000 000,00 euroa.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on laskennallinen pääoma 7 000 000,00 euroa	7 000 000,00	8 400 000,00	7 000 000,00	8 400 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	59 705,57	140 665,93	59 705,57	140 665,93
OTC koronvaihtosopimus Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 24.4.2018 - 24.4.2033. Laskennallinen pääoma 30 000 000,00 euroa				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13 127 556,26	-9 916 783,12	-13 127 556,26	-9 916 783,12

<p>OTC koronvaihtosopimuksen optioehto Sopimuksessa on erityisehto pankin yksipuolei- selle optiolle ajalle 25.4.2033 - 24.4.2043. Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimus ja optiosopimus on erotettavissa toisistaan. Laskennallinen pääoma 30 000 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	-6 047 346,97	-7 998 966,77	-6 047 346,97	-7 998 966,77
<p>Koronvaihtosopimus nollakorkolattialla, Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan kiinteän koron muuttamiseksi vaihtuva korkoiseksi. Lainan ja koronvaihto- sopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koron- maksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 22.12.2030. Lainan alkusaldo 14 900 000,00 euroa. Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on laskennallinen pääoma 14 900 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	-561 997,55	-79 508,14	-561 997,55	-79 508,14
<p>Koronvaihtosopimukset, konserni ky Sopimukset erääntyy 2.5.2022 - 5.12.2043 Sopimusten nimellisarvo 31.12. Käypä arvo</p>	9 165 114,62 -242 512,32	9 697 904,30 -751 490,35	0,00 0,00	0,00 0,00
Takamaan koulu / Ylöjärven seurakunnan huonetila				
<p>Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta ovat 2.6.2009 sopineet, että seurakunta voi luopua vuokratun tilan hallinnasta ennen 20 vuoden pituisen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tällöin Ylöjärven kaupunki palauttaa ko. tiloihin pääomavuokrana tehdyn investoinnin jäännösarvon Ylöjärven seurakunnalle. Palautettava jäännösarvo on 9 800 euroa kokonaista kalenterivuotta kohden.</p>	73 500,00	83 300,00	73 500,00	83 300,00

14. Ympäristövastuut

Ympäristötuotot ja -kulut		
	2021	2020
Ympäristötuotot		
Viranomaistoiminnan tuotot	89 097,43	38 979,00
Muut ympäristötuotot	439 721,86	56 000,00
Siitä: ympäristönsuojeluun saadut avustukset	439 721,86	56 000,00
Ympäristökulut		
Viranomaistoiminnan kulut	210 464,67	140 098,30
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset	3 600,00	3 600,00
Muut ympäristökulut:		
Haverin rikastushiekka-alue kunnostus	2 747 097,97	65 092,80
Nikron alueen kunnostus	188 818,43	293 324,22
Metsäkylän kaatopaikan kunnostus	75 752,50	115 824,12
Ympäristökulut, netto	-2 693 314,28	-519 360,44

Ylöjärven kaupungin omistamalla alueella tiedetään olevan kolme aluetta, joilla maaperä on pilaantunut ja joiden puhdistamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille. Ne ovat teollisuuskiinteistö Metallin ja Nikron, entisen Haverin kaivoksen rikastushiekka-alue, joka on vain osin kaupungin omistuksessa. Kohteiden kunnostuksiin on mahdollista saada ELY-keskuksen koordinoimaa avustusta.

Kaupungilla on maankaatopaikka, jonka ympäristövaikutuksia tarkkaillaan vesinäyttein. Pehkusuon vanhaa kaatopaikka-aluetta pidetään kunnossa kaatopaikan sulkemissuunnitelman mukaisesti. Vesistö tarkkailua suoritetaan lisäksi kolmen suljetun kaatopaikan ympäristövaikutusten seuraamiseksi.

Kiinteistöt Metallin ja Nikron

Ylöjärven kaupungin omistamilla kiinteistöillä Metallin RN:o 1:266 ja Nikron RN:o 1:115 Mäkkylän kylässä on todettu maaperän pilaantuminen, mistä on aiheutunut myös pohjaveden pilaantuminen. Maaperässä on todettu raskasmetalleja, öljyä ja liuottimia. Pohjavedessä on todettu suuria pitoisuuksia liuottimia ja niitä on todettu myös läheisellä Saurion vedenottamalla pieniä määriä. Maaperän pilaantuminen on aiheutunut kiinteistöillä harjoitetusta vanhasta teollisesta toiminnasta.

Maaperän kunnostustyönä on toteutettu (metallit, liuottimet ja öljyinen maa) massanvaihtona vuoden 2013 aikana. Vuodesta 2015 alkaen kunnostustyötä on jatkettu mm. huokosilmakunnostuksella ja kemiallisella puhdistuksella. Alueelle on toteutettu reaktiivinen seinämä, jonka vaikutuksia seurataan.

Pohjaveden suojapumppaus on aloitettu vuoden 2007 keväällä turvaamaan Saurion vedenottamon veden laatua ja suojapumppaus jatkuu edelleen.

Kiinteistöjen Metallin ja Nikron kunnostustöiden kustannukset olivat vuonna 2021 yhteensä 188 818,43 €. Avustuksia vuonna 2021 on maksettu Nikron suojapumpkaukselle 61 482,13 €.

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä on tehty Nikron alueen kunnostukseen varauksen lisäys yhteensä summaan 2,4 M€. Varausta on purettu siten, että vuoden 2020 lopussa jäljellä on ollut noin 1,7 M€. Vuoden 2021 kulujen jälkeen varausta on jäljellä noin 1,6 M€.

Metsäkylän vanha kaatopaikka

Ylöjärven kaupungilla on Metsäkylässä kiinteistön Esterinmetsä RN:o 1:273 alueella vanha yhdyskuntajätteen kaatopaikka, jonka pintasuojarakenteet saatiin päätökseen vuosina 2016-2017. Alueella on tarkkailuvelvoitteiden suorittamisesta. Kohteen kustannukset vuonna 2021 ovat olleet 75 752,50 €. Summa koostuu jätevesimaksuista.

Haverin kaivoksen rikastushiekka-alue

Haverin entisen kaivoksen rikastushiekka-alue sijoittuu Viljakkalanselän Kirkkojärven rantaan. Alue sijoittuu Inkulan kylään osin kaupungin omistamalle kiinteistölle RN:o 11:0 ja osin alueen yhteisten vesialueiden osakaskuntien alueelle.

Haverin rikastushiekka-alueella on aloitettu kunnostustoimenpiteiden suunnittelu kesäkuussa 2020. Yleissuunnitelma valmistui vuoden 2020 lopussa. Rikastushiekka-alueen kunnostaminen aloitettiin 15.3.2021 sulkemalla rikastushiekka hienorakeisen maa-aineksen sisään. Maa-aines on peräisin VT3 Hämeenkyrönväylä -hankkeelta. Kunnostaminen jatkuu vuodelle 2022.

Rikastushiekka-alueen kunnostamiseksi on tehty vuoden 2016 lopussa varaus 5,6 M€. Vuoden 2020 lopussa varausta on purettu siten, että jäljellä on ollut 4,9 M€. Vuoden 2021 nettokulujen jälkeen varausta on jäljellä noin 2,6 M€.

15. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
Yleishallinto	90	78
Sosiaali- ja terveystoimi	552	524
Opetus- ja kulttuuritoimi	959	931
Yhdyskuntapalvelut	274	273
Yhteensä	1 875	1 806

43) Henkilöstökulut		
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	93 712 534,71	86 468 376,89
*) Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	507 165,15	446 373,37
Henkilöstökulut yhteensä	93 712 534,71	86 468 376,89

*) Investointien henkilöstökulut on kirjattu käyttötalouteen, josta ne siirretään investointeihin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta.

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitettyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Kristillisdemokraatit	4 154,13	2 841,50
Suomen Keskusta	9 061,15	6 843,38
Kokoomus	16 493,02	12 239,65
Peussuomalaiset	8 862,96	3 725,75
Sosiaalidemokraatit	12 632,15	7 281,41
Vasemmistoliitto	6 371,60	5 631,00
Vihreät	12 060,76	10 302,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	69 635,77	48 865,19

45) Tilintarkastajien palkkiot		
	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	19 695,65	21 406,19
Muut palkkiot	3 413,18	6 206,36
Palkkiot yhteensä	23 108,83	27 612,55

46) Liitetiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven Vesi Oy ovat sopineet yhteistyöperiaatteista. Sopimuksen mukaan kahdenvälisissä palveluissa ja tuotteissa, joita ei ole kokonaistaloudellisesti järkevää hankkia kolmannelta osapuolelta noudatetaan kaupungin sisäistä tavanomaista hinnoittelua kuitenkin siten, että hinnoittelu noudattaa omakustannusperiaatetta. Tällaisia toimintoja ovat mm. kunnallistekninen rakentaminen yhteishankkeissa, kunnallistekniset suunnittelutyöt, varikko- ja varasto- toiminnot sekä yhteiset asiakaspalvelutoiminnot.

Ylöjärven kaupunki on myynyt tila- ja palkanlaskentapalveluita Ylöjärven Vesi Oy:lle sekä Ylöjärven Yrityspalvelut Oy:lle

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta korvauksesta irtisanomismenettelytilanteissa.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

11. Muut eriytetyt laskelmat

Kirjanpidon eriyttämissäännöksen mukaiset tuloslaskelmat

Muissa eriytetyissä laskelmissa esitetään tuloslaskelman muodossa tiedot toiminnoista, joita kaupunki harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla (Kilpailulaki 30 d §).

Toimintojen kustannusten kohdistamisessa on noudatettu aiheuttamis- periaatetta, joko toteutuneen, arvioidun tai muun jakoperusteen mukaan. Kustannuksiin sisältyy suhteellinen osuus hallinnon yleiskuluista, yleis- kuluprosenttina on käytetty yleiskulujen osuutta kaupungin kokonaismenoista. Vuonna 2021 yleiskuluprosentti oli 4,28 ja 3,84 vuonna 2020.

Uimahallin kahvio

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	30 837	44 415
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	50 194	59 855
Palvelujen ostot	6 920	10 951
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13 911	27 966
Muut toimintakulut	20 860	19 811
Hallinnon yleiskulut	3 933	4 554
Toimintakate	-64 981	-78 722

Henkilöstöruokailu

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	73 620	63 500
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	41 690	37 580
Palvelujen ostot	4 010	2 925
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	25 000	22 500
Muut toimintakulut	1 800	1 500
Hallinnon yleiskulut	2 815	2 477
Toimintakate	-1 695	-3 482

Siivouspalvelut

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	36 889	36 468
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	31 728	30 245
Palvelujen ostot	1 305	1 601
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 603	1 749
Muut toimintakulut	2 647	2 459
Hallinnon yleiskulut	1 596	1 384
Toimintakate	-1 990	-969

Palkanlaskennan palveluiden myynti tytäryhtiöille

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	20 178	17 610
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	13 711	12 454
Palvelujen ostot	3 548	3 845
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	142	118
Muut toimintakulut	1 052	1 191
Hallinnon yleiskulut	790	676
Toimintakate	936	-674

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista

Pääkirja
Päiväkirja
Tasekirja
Talousarvion toteutumisvertailu

Pysyvästi säilytettävät

Tasekirja
Talousarvion toteutumisvertailu
Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus
Toimintakertomus Tililuettelo

10 vuotta säilytettävät

Pääkirja
Tase-erittelyt
Päiväkirjat
Tilikauden tositteet *)

*) ESR:n rahoittamien kohteiden tositteet 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä laskien.

Tosite	Nimitys	Numerosarja	
ALKUSA	Alkusaldot	1001 - 1020	
BUD	Talousarvio	2001 - 2009	
BUDL	Lisätalousarvio	3001 - 3036	
MUIST1	Muistiotositteet ulkoiset	10001 - 11307	
MUIST2	Rahastokirjaukset	14001 - 14027	
MUISIS	Muistiotositteet sisäiset	20001 - 20084	
MUIJAS	Muistioiden jaksotustositteet	30501 - 30654	
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	34001 - 34191	
SISROP	Sisäiset laskut Rondo	40001 - 40675	
KOMMUI	Käyttöomaisuus	48000 - 48051	
HAAHTE	Sisäiset vuokrat Haahtela	50001 - 53648	
BUD	Budjetointitositteet	96000 - 96013	
PALKAT	Palkkatositteet	100001 - 100588	
EFFSOS	Effica sosiaalitoimi	115001 - 115435	
KONE2	Kone ja kuljetus tositteet	116001 - 116014	
VARAST	Varasto Sonet	117001 - 117037	
OSTOT	Ostolaskut	8000001 - 8046497	
OMAKSU	Ostomaksut	8990001 - 8990329	
LTT	Liitetietositteet	6-9, 11-13, 15-16, 19-45	
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001 - 5111815	
YMRVII	MR Viitesuoritukset	5210001 - 5210305	
YMRHYV	MR hyvityslaskut, kuittaukset	5310001 - 5311480	
YMRK	MR Tileistä poisto	5410001 - 5411576	
YMR10	MR Laskulaji 10	Vuokrat	10000001 - 10000328
YMR13	MR Laskulaji 13	Yleislaskut	13000001 - 13004123
YMR14	MR Laskulaji 14	Työllisyyspalvelut	14000001 - 14000163

Tosite	Nimitys		Numerosarja
YMR15	MR Laskulaji 15	Timmi tilavuokrat	15000001 - 15000394
YMR17	MR Laskulaji 17	Tietohallinto	17000001 - 17000152
YMR19	MR Laskulaji 19	Hammashoito	19000001 - 19020105
YMR20	MR Laskulaji 20	Maanvuokrat	20000001 - 20000562
YMR30	MR Laskulaji 30	Fysioterapia	30000001 - 30002476
YMR31	MR Laskulaji 31	Röntgen	31000001 - 31000092
YMR32	MR Laskulaji 32	Ehta palvelut	32000001 - 32000854
YMR33	MR Laskulaji 33	Poliklinikka	33000001 - 33024716
YMR35	MR Laskulaji 35	Terveyskeskus/akuuttios	35000001 - 35001684
YMR36	MR Laskulaji 36	Kehitysvammahuolto	36000001 - 36000749
YMR37	MR Laskulaji 37	Geriatrian pkl ja Kumuke	37000001 - 37001327
YMR39	MR Laskulaji 39	Kuntalaskutus	39000001 - 39000416
YMR53	MR Laskulaji 53	Päivähoito	53000001 - 53011987
YMR54	MR Laskulaji 54	Laitoshoido	54000001 - 54002870
YMR58	MR Laskulaji 58	Kotipalvelumaksut	58000001 - 58005924
YMR63	MR Laskulaji 63	Hulevesilaskutus	63000001 - 63005191
YMR73	MR Laskulaji 73	Rakennusvalvonta	73000001 - 73000056
YMR76	MR Laskulaji 76	Lupapistemaksut	76000001 - 76000794

MR = Myyntireskontra

FPM Kuntakonserni Cloud -konserniohjelmisto, konserni kirjanpidon säilytys sähköisenä järjestelmässä sekä erillistilinpäätökset sähköisessä arkistossa.

Apollo, lainan ja koronvaihtosopimusten hallinta, asiakirjojen säilytys sähköisenä järjestelmässä.

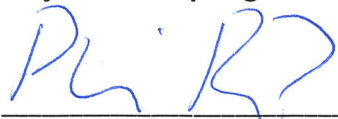
Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Ylöjärven kaupunki

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2021

Ylöjärvellä 28.3.2022

Ylöjärven kaupunginhallitus

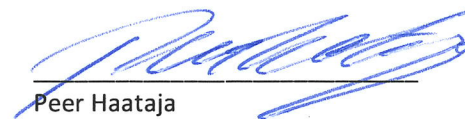
Pauli Piiparinen, kaupunginjohtaja

Mauri Heiska, hallituksen puheenjohtaja

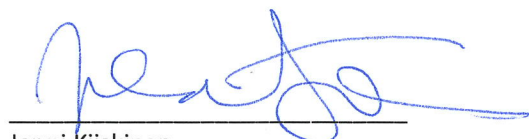
Jussi-Pekka Ahonen

Peer Haataja

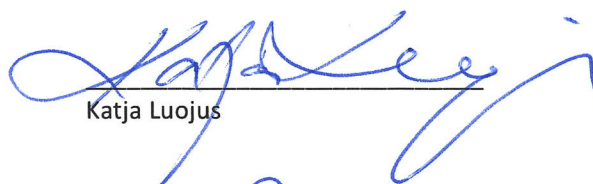
Jaana Heikkilä

Jenni Kiiskinen

Mika Kotiranta

Katja Luojus

Markku Mäki-Ventelä

Erja Pelkonen

Minna Sarvijärvi

Päivi Stenman

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä ___ / ___ 2022

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
tilintarkastaja, JHT, HT